

**COMITETUL EXECUTIV
AL BĂNCII NAȚIONALE A MOLDOVEI**

HOTĂRÂREA nr.
din _____ 2026

**pentru modificarea
Regulamentului privind cadrul de administrare a activității băncilor, aprobat prin
Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 322/2018**

În temeiul art. 38, 39, 43 și 44 alin.(5) din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.434-439, art.727), cu modificările ulterioare, Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei

HOTĂRĂȘTE:

Prezenta hotărâre:

- transpune parțial (art.76 alin.(2) teza I și teza a II-a și parțial teza a III-a; art. 79 lit.b)- e); art.80; art.81; art.82; art.83; art.84; art.85; art.86; art.87a alin.(1) – (3); art.88 alin.(3); art. 94 alin.(1) lit.l), lit.m) și lit. o) din Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE, nr. CELEX: 32013L0036, astfel cum a fost modificat prin Directiva (UE) 2024/2994 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 noiembrie 2024 de modificare a Directivelor 2009/65/CE, 2013/36/UE și (UE) 2019/2034 în ceea ce privește tratamentul riscului de concentrare rezultat din expuneri față de contrapărți centrale și al riscului de contraparte pentru tranzacțiile cu instrumente financiare derivate compensate la nivel central;

- transpune parțial (transpune art.4 (52(d), (52(e), 52(f), (52(g), (52(h), 52(i)) și art.430 alin.(1) lit.h) din Regulamentul nr.575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și de modificare a Regulamentului (UE) nr.648/2012, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 176 din 27 iunie 2013, nr. CELEX: 32013R0575, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2024/1623 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2024;

- transpune Regulamentul delegat (UE) nr. 527/2014 al Comisiei din 12 martie 2014 de completare a Directivei 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la specificarea claselor de instrumente care reflectă în mod corespunzător calitatea creditului instituției în condiții de asigurare a continuității activității și care sunt adecvate pentru a fi utilizate în scopul remunerației variabile, nr. CELEX: 32014R0527.

- transpune Regulamentul delegat (UE) 2024/856 al Comisiei din 1 decembrie 2023 de completare a Directivei 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează scenariile de șoc în materie de supraveghere, ipotezele comune în materie de modelare și de parametri și ceea ce constituie o scădere semnificativă, nr. CELEX 32024R0856.

- transpune Regulamentul delegat (UE) 2024/857 al Comisiei din 1 decembrie 2023 de completare a Directivei 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care specifică o metodologie standardizată și o metodologie standardizată simplificată pentru evaluarea riscurilor care decurg din variațiile potențiale ale ratelor dobânzii care afectează atât valoarea economică a capitalului propriu, cât și veniturile nete din dobânzi

aferente activităților din afara portofoliului de tranzacționare ale unei instituții, nr. CELEX 32024R0857.

1. Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 322/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind cadrul de administrare a activității băncilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr.1-5, art.56), înregistrat la Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 28 decembrie 2018 cu nr. 1400 se modifică după cum urmează:

1.1. în tot cuprinsul regulamentului, textul „șef al funcției”, „șeful funcției”, „conducătorul funcției”, la orice formă gramaticală, se substituie cu textul „coordonator al funcției” la forma gramaticală corespunzătoare;

1.2. Clauza de armonizare va avea următorul cuprins:

“ - art.76 alin.(2) teza I și II, parțial teza a III-a, alin.(3) și alin.(4); art. 79; art.80; art.81; art.82; art.83; art.84; art.85; art.86 alin.(1) teza a II- a, alin.(2) teza a -II-a, alin.(4)-(11); art.87a alin.(1) – (3); art.88 alin.(2) – (3); art. 94 alin.(1) lit.l), lit.m) și lit. o); art.95 din Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE, astfel cum a fost modificat prin Directiva (UE) 2024/2994 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 noiembrie 2024 de modificare a Directivelor 2009/65/CE, 2013/36/UE și (UE) 2019/2034 în ceea ce privește tratamentul riscului de concentrare rezultat din expuneri față de contrapărți centrale și al riscului de contraparte pentru tranzacțiile cu instrumente financiare derivate compensate la nivel central;

- art.4 (1) pct.(52d)-(52i) și art.430 alin.(1) lit.h) din Regulamentul nr.575/2013 al

Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și firmele de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr.648/2012, publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr.L 176 din 27 iunie 2013, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2024/1623 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2024 de modificare a Regulamentului (UE) nr.575/2013 în ceea ce privește cerințele referitoare la riscul de credit, riscul de ajustare a evaluării creditului, riscul operațional, riscul de piață și în ceea ce privește pragul minim privind cerințele de capital;

- Regulamentul delegat (UE) nr. 527/2014 al Comisiei din 12 martie 2014 de completare a Directivei 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la specificarea claselor de instrumente care reflectă în mod corespunzător calitatea creditului instituției în condiții de asigurare a continuității activității și care sunt adecvate pentru a fi utilizate în scopul remunerației variabile;

- Regulamentul delegat (UE) 2024/856 al Comisiei din 1 decembrie 2023 de completare a Directivei 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează scenariile de șoc în materie de supraveghere, ipotezele comune în materie de modelare și de parametri și ceea ce constituie o scădere semnificativă;

- Regulamentul delegat (UE) 2024/857 al Comisiei din 1 decembrie 2023 de completare a Directivei 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care specifică o metodologie standardizată și o metodologie standardizată simplificată pentru evaluarea riscurilor care decurg din variațiile potențiale ale ratelor dobânzii care afectează atât valoarea economică a capitalului propriu, cât și veniturile nete din dobânzi aferente activităților din afara portofoliului de tranzacționare ale unei instituții.

1.3. la punctul 4:

1.3.1. înainte de noțiunea „apetit la risc” se completează cu următoarele noțiuni cu următorul cuprins:

„*acordare* - acordarea unei remunerații variabile pentru o anumită perioadă de acumulare, indiferent de momentul efectiv în care este plătită suma acordată;

acord de tip clawback – un acord prin care banca își rezervă dreptul de a retragere în totalitate sau parțial bonusul remunerației variabile acordată membrului personalului, pentru care s-a intrat deja în drepturi, urmare apariției unor evenimente ulterioare intrării în drepturi;

acord de tip malus – un acord prin care banca își rezervă dreptul de a reduce valoarea întregii remunerații variabile amânate sau a unei părți din aceasta pe baza unor ajustări ex-post la riscuri, efectuată înainte de intrarea în drepturi;

1.3.2. după noțiunea „audit statutar” se completează cu noțiunea „bonus de reținere” cu următorul cuprins:

„*bonus de reținere* - remunerația variabilă acordată cu condiția ca personalul să rămână în bancă o perioadă de timp prestabilită;”;

1.3.3. noțiunea „capacitatea de risc” va avea următorul cuprins:

„*capacitatea de risc* - gradul maxim al riscurilor pe care o bancă este capabilă să și-l asume, ținând cont de cerințele de capital și lichiditate aplicabile, de capacitățile de a gestiona și controla riscurile, precum și de constrângerile de reglementare ale acesteia;”;

1.3.4. după noțiunea „eveniment sistemic” se completează cu noțiunea „fondul de prime” cu următorul cuprins:

„*fondul de prime* - valoarea maximă a remunerației variabile ce poate fi acordată în procesul de acordare stabilit la nivelul băncii;”

1.3.5. după noțiunea „indicatorii planului de redresare” se completează cu noțiunea „intrare în drepturi” cu următorul cuprins:

„*intrare în drepturi* - efectul prin care membrul personalului devine titularul legal al remunerației variabile acordate, indiferent de instrumentul folosit pentru plată sau dacă plata se supune unor perioade de reținere suplimentare sau unor acorduri de tip clawback;”

1.3.6. după noțiunea „model de afaceri” se completează cu noțiunile „perioadă de acumulare”, „perioadă de acumulare multianuală nerepetitivă”, „perioadă de amânare”, „perioadă de reținere”, „personal” cu următorul cuprins:

„*perioadă de acumulare* – intervalul de timp pentru care este evaluată și măsurată performanța în vederea stabilirii unei acordări de remunerație variabilă;

perioadă de acumulare multianuală nerepetitivă - perioadă de acumulare multianuală care nu se suprapune cu alte perioade de acumulare multianuale;

perioadă de amânare – intervalul de timp dintre acordarea remunerației variabile și intrarea în drepturi în care personalul încă nu deține dreptul asupra remunerației acordate;

perioadă de reținere – intervalul de timp care urmează după intrarea în drepturi asupra instrumentelor care au fost acordate ca remunerație variabilă, în care aceste instrumente nu pot fi vândute sau accesate;

personal - toți angajații unei bănci și ai filialelor acesteia, inclusiv toți membrii organelor de conducere;”

1.3.7. după noțiunea „politică de remunerare neutră din punctul de vedere al genului” se completează cu noțiunile: „plăți compensatorii” și „plăți în avans” cu următorul cuprins:

„*plăți compensatorii* - plăți acordate personalului ca urmare a încetării anticipate a contractului de muncă, respectiv în cazul contractelor pe perioadă determinată, atunci când încetarea intervine înainte de termenul stabilit în contract, iar în cazul contractelor pe durată nedeterminată, când încetarea are loc înainte de atingerea vârstei de pensionare prevăzută contractual sau legal, fiind acordate de către bancă sau filialele acesteia;

plăți în avans - plăți efectuate imediat după perioada de acumulare și care nu sunt amânate;”

1.3.8. după noțiunea „risc de finanțare” se completează cu noțiunile „risc fizic” și „risc de guvernanta” cu următorul cuprins:

„*risc fizic* - subcategorie a riscului de mediu, înseamnă riscul de orice impact financiar negativ asupra unei bănci care decurge din impactul actual sau potențial al efectelor fizice ale factorilor de mediu asupra contrapărților sau a activelor investite de către bancă;

risc de guvernanta - riscul de orice impact financiar negativ asupra băncii care decurge din impactul actual sau potențial al factorilor de guvernanta asupra contrapărților sau a activelor investite de către bancă;”

1.3.9. după noțiunea „risc de poziție” se completează cu noțiunile: „risc de mediu, social și de guvernanta” sau „risc ESG” și „risc de mediu” cu următorul cuprins:

„*risc de mediu, social și de guvernanta (risc ESG)* - riscul de orice impact financiar negativ asupra băncii care decurge din impactul actual sau potențial al factorilor de mediu, sociali sau de guvernanta (ESG) asupra contrapărților sau a activelor investite de către bancă; riscurile ESG se materializează prin categoriile tradiționale de riscuri financiare;

risc de mediu - riscul de orice impact financiar negativ asupra băncii care decurge din impactul actual sau potențial al factorilor de mediu asupra contrapărților sau a activelor investite de către bancă, inclusiv al factorilor legați de tranziția către obiectivele prevăzute în Taxonomia Republicii Moldova; riscul de mediu include atât riscul fizic, cât și riscul de tranziție;

1.3.10. după noțiunea „risc strategic” se completează cu noțiunea „risc social” cu următorul cuprins:

„*risc social* - riscul de orice impact financiar negativ asupra băncii care decurge din impactul actual sau potențial al factorilor sociali asupra contrapărților sau a activelor investite de către bancă;”

1.3.11. după noțiunea „risc de transfer” se completează cu noțiunea „risc de tranziție” cu următorul cuprins:

„*risc de tranziție* - subcategorie a riscului de mediu, înseamnă riscul de orice impact financiar negativ asupra băncii care decurge din impactul actual sau potențial al tranziției la o economie durabilă din punctul de vedere al mediului asupra contrapărților sau a activelor investite de către bancă;”

1.3.12. după noțiunea „risc valutar” se completează cu noțiunea „genul subreprezentat” cu următorul cuprins:

„*genul subreprezentat* - genul masculin sau feminin, mai puțin reprezentat;”;

1.4. la punctul 11:

1.4.1. subpunctul 7) va avea următorul cuprins:

„7) aprobarea și supravegherea implementării politicii de adecvare a membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții – cheie;”;

1.4.2. se completează cu subpunctul 11) cu următorul cuprins:

„11) monitorizarea implementării planurilor specifice elaborate de către organul executiv al băncii, care includ ținte cuantificabile și procese pentru monitorizarea și gestionarea riscurilor financiare pe termen scurt, mediu și lung, generate de factorii ESG, inclusiv cele rezultate din procesul de ajustare și tendințele de tranziție, în contextul obiectivelor și actelor normative relevante în domeniul ESG, în special obiectivul de atengingere a neutralității climatice, precum și, atunci când este cazul pentru instituțiile cu activitate internațională, obiectivele legale și normative ale țărilor terțe. Țintele cuantificabile și procesele pentru gestionarea riscurilor ESG incluse în aceste planuri trebuie să ia în considerare cele mai recente rapoarte și măsuri prescrise de Consiliul Consultativ Științific European pentru Schimbările Climatice, în special în ceea ce privește atingerea țăintelor climatice ale Uniunii Europene.”;

1.5. punctul 12 va avea următorul cuprins:

„12. Consiliul trebuie să asigure corespunderea la nivel individual și colectiv a experienței și a cunoștințelor membrilor consiliului și organului executiv, caracterului și complexității activității și

profilului de risc al băncii, precum și a impacturilor pe care aceasta le generează pe termen scurt, mediu și lung, luând în considerare factorii ESG.”

1.6. se completează cu punctul 12¹ cu următorul cuprins:

„12¹. Consiliul trebuie să stabilească standarde de performanță pentru organul executiv conform strategiei și politicilor băncii și să monitorizeze corespunderea performanțelor acestuia standardelor respective.”;

1.7. punctul 21, după cuvintele „conduită sau conformitate” se completează cu textul „, , ESG/sustenabilitate.”;

1.8. punctul 39 va avea următorul cuprins:

„39. Comitetul de administrare a riscurilor trebuie să consilieze consiliul cu privire la apetitul la risc și la strategia globală privind administrarea riscurilor, actuale și viitoare, ale băncii și sprijină consiliul în monitorizarea punerii în aplicare a acestei strategii de către organul executiv. Responsabilitatea generală privind riscurile îi revine în continuare consiliului băncii.

1.9. la punctul 40, după cuvintele „informațiilor privind riscurile” se completează cu textul „pe care urmează să le primească.”;

1.10. punctul 41 va avea următorul cuprins:

„41. Pentru a contribui la instituirea unor politici și practici de remunerare solide, comitetul de administrare a riscurilor verifică, fără a aduce atingere sarcinilor comitetului de remunerare, dacă stimulentele oferite de sistemul de remunerare țin seama de riscuri, inclusiv de cele care rezultă din impactul factorilor ESG, de capital, de lichiditate, precum și de probabilitatea și prognoza câștigurilor.”;

1.11. la punctul 43:

1.11.1. subpunctul 1), după textul „riscul operațional,” se completează cu textul „, și riscul ESG.”;

1.11.2. subpunctul 3) va avea următorul cuprins:

„3) supraveghează alinierea tuturor produselor și serviciilor financiare oferite clienților cu modelul de afaceri și strategia băncii privind administrarea riscurilor și să evalueze riscurile asociate acestora. În evaluarea riscurilor asociate acestora, comitetul de administrare a riscurilor trebuie să aibă în vedere alinierea între prețurile stabilite pentru respectivele produse și profiturile obținute din acestea. În cazul în care constată că prețurile nu reflectă în mod corespunzător riscurile în conformitate cu modelul de afaceri și cu strategia privind administrarea riscurilor, comitetul de administrare a riscurilor trebuie să prezinte organului de conducere un plan de remediere a situației.”;

1.12. punctul 45 va avea următorul cuprins:

„45. Membrii comitetului de administrare a riscurilor trebuie să dispună, la nivel individual și colectiv, de cunoștințe, competențe și experiență adecvată cu privire la domeniului de administrare și/sau control al riscurilor, pe pentru a înțelege pe deplin și a monitoriza strategia privind administrarea riscurilor și apetitul la risc a băncii.”;

1.13. la punctul 47:

1.13.1. subpunctul 3) va avea următorul cuprins:

„3) evaluează echilibrul de cunoștințe, competențe, diversitate și experiență în cadrul organului de conducere, pregătește o descriere a rolurilor și a capacităților în vederea numirii într-o anumită poziție și evaluează așteptările în ceea ce privește timpul alocat în acest sens;

1.13.2. subpunctul 4), după textul „evaluează periodic” se completează cu textul “, cel puțin o dată pe an.”;

1.13.3. subpunctul 5), după textul „evaluează periodic” se completează cu textul “, cel puțin o dată pe an.”;

1.14. se completează cu punctul 47² cu următorul cuprins:

„47². Comitetul de numire trebuie să decidă cu privire la un obiectiv de reprezentare a genului subreprezentat în cadrul organului de conducere și să elaboreze o politică privind modul de creștere a reprezentării genului subreprezentat în cadrul organului de conducere pentru a atinge respectivul obiectiv. Obiectivul, politica și punerea sa în aplicare se publică în conformitate cu actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei privind cerințele de publicare a informațiilor de către bănci.

1.15. la punctul 48, după textul „comitetul de numire ține cont,” se completează cu textul „în măsura posibilului și în mod permanent,” iar după cuvintele „sau grup” se completează cu cuvântul „mic”;

1.16. se completează cu punctele 48¹ - 48³ cu următorul cuprins:

„48¹. Comitetul de numire trebuie să poată utiliza orice tip de resurse pe care le consideră adecvate, inclusiv consultanță externă, și trebuie să beneficieze de finanțare corespunzătoare în acest sens.

48². Membrii comitetului de numire trebuie să dispună, la nivel individual și la nivel colectiv, de cunoștințe, aptitudini și expertiză adecvate cu privire la procesul de selecție și cerințele privind evaluarea adecvării. Membrii comitetului de numire trebuie să dispună de cunoștințe, expertiză și experiență adecvate în legătură cu activitatea bancară, pentru a evalua componenta adecvată a organului de conducere și a recomanda candidați în vederea ocupării posturilor vacante din cadrul organului de conducere.

48³. Comitetul de numire și, după caz, consiliul băncii, pentru a-și îndeplini sarcinile, au acces la toate informațiile necesare și pot implica funcțiile de control intern și alte funcții interne relevante, după caz.”;

1.17. la punctul 50:

1.17.1. subpunctul 1) va avea următorul cuprins:

„1) răspunde de elaborarea hotărârilor privind remunerarea ce urmează a fi adoptate de consiliu, în special cu privire la remunerarea membrilor organului executiv, precum și a persoanelor care dețin funcții-cheie. La pregătirea unor astfel de hotărâri, comitetul de remunerare trebuie să ia în considerare interesele pe termen lung ale acționarilor, investitorilor și ale altor părți interesate, precum și interesul public;”

1.17.2. subpunctul 8) după cuvintele „ex - post la risc” se completează cu textul „,inclusiv aplicarea unor acorduri de tip malus și acordurile de tip clawback;”

1.18. se completează cu punctul 50¹ cu următorul cuprins:

„50¹. Președintele și membrii comitetului de remunerare trebuie să fie membri ai organului de conducere care nu exercită nicio funcție executivă în cadrul băncii.”

1.19. punctul 57 va avea următorul cuprins:

„57. Organul executiv trebuie să cunoască și să înțeleagă structura organizațională a băncii, riscurile la care este expusă și impacturile pe care le generează pe termen scurt, mediu și lung, ținând cont de factorii ESG, pentru a asigura desfășurarea activităților băncii în conformitate cu strategia băncii, apetitul pentru risc și politicile băncii aprobate de către consiliu.”;

1.20. la punctul 62:

1.20.1. după subpunctul 1), se completează cu subpunctul 1¹) care va avea următorul cuprins:

„ 1¹) modelul de afaceri și strategia aferentă;”;

1.20.2. subpunctul 2) textul „(simulări de criză)” se exclude;

1.21. la punctul 63, după textul „activităților desfășurate de bancă” se completează cu textul „, conform principiului proporționalității prevăzut în Legea nr. 202/2017”;

1.22. se completează cu punctul 63¹ cu următorul cuprins:

„63¹. În scopul aplicării principiului proporționalității și pentru a asigura implementarea corespunzătoare a cerințelor aferente cadrului de administrare a activității, băncile și Banca Națională a Moldovei trebuie să țină cont de următoarele criterii:

- 1) mărimea, sub aspectul bilanțului total, a băncii și a filialelor acesteia în perimetrul de consolidare prudentțială;
- 2) prezența geografică a băncii și amploarea operațiunilor sale în fiecare jurisdicție;
- 3) forma juridică a băncii, inclusiv dacă banca face parte dintr-un grup și, în acest caz, evaluarea proporționalității la nivelul grupului respectiv;
- 4) dacă banca este cotate la bursă sau nu;
- 5) dacă banca este autorizată să utilizeze modele interne pentru determinarea cerințelor de capital, precum abordarea bazată pe modele interne de rating;
- 6) tipul de activități și servicii permise băncii, în special cele prevăzute la art. 14 alin. (1) din Legea nr. 202/2017;
- 7) modelul de afaceri și strategia aferentă, natura și complexitatea activităților, precum și structura organizatorică a băncii;
- 8) strategia privind administrarea riscurilor, apetitul la risc și profilul actual de risc al băncii ținându-se cont și de rezultatele evaluării capitalului și a lichidității în cadrul procesului de supraveghere și evaluare (SREP);
- 9) structura acționariatului și a finanțării băncii;
- 10) tipul de clienți și complexitatea produselor sau a contractelor;
- 11) activitățile externalizate și canalele de distribuție; și
- 12) sistemele existente ale tehnologiei informațiilor (IT), inclusiv sistemele de continuitate și activitățile de externalizare în acest domeniu.”;

1.23. se completează cu punctul 70¹ cu următorul cuprins:
„70¹ . Fără a aduce atingere responsabilităților generale a organului de conducere, banca trebuie să întocmească, să mențină și să actualizeze declarații individuale în care sunt prezentate rolurile și atribuțiile tuturor membrilor consiliului, ale conducerii superioare și ale persoanelor care dețin funcții-cheie, precum și un document privind atribuțiile conferite, incluzând detalii privind liniile de raportare, privind liniile de responsabilitate, precum și privind persoanele care fac parte din cadrul de administrare a activității băncii menționat la art. 38 alin. (1) din Legea nr. 202/2017, inclusiv atribuțiile acestora.

Declarațiile individuale privind responsabilitățile și documentul privind atribuțiile și responsabilitățile conferite sunt puse în orice moment la dispoziția Băncii Naționale a Moldovei, inclusiv în procesul de obținere a autorizației conform art. 8 din Legea nr.202/2017, în timp util, la cerere.”

1.24. punctul 71 va avea următorul cuprins:
„71. Liniile de raportare și alocarea responsabilităților și competențelor în cadrul băncii trebuie să fie clare, bine definite, coerente, implementate efectiv și documentate corespunzător. Liniile de raportare către organul de conducere trebuie să acopere toate riscurile semnificative, politicile de gestionare a riscurilor, precum și modificările aduse acestora.”;

1.25. se completează cu punctul 74³ cu următorul cuprins:
„74³. Politicile băncii trebuie să fie neutre din punctul de vedere al genului. Aceasta include, dar nu se limitează la: remunerare, politicile de recrutare, dezvoltarea carierei și planurile de succesiune, accesul la formare și capacitatea de a candida pentru posturile vacante interne. Banca trebuie să asigure egalitatea de șanse pentru toți angajații, indiferent de gen, inclusiv în ceea ce privește perspectivele de carieră, și să vizeze îmbunătățirea reprezentării genului subreprezentat în funcții din cadrul organului de conducere.”;

1.26. la punctul 77, după textul „prin instruire periodică,” se completează cu textul „care să prevadă inclusiv aspecte cu privire la riscurile și impacturile ESG și la riscul TIC”;

1.27. titlul III, capitolul I se completează cu Secțiune 6¹ cu următorul cuprins:

„Secțiunea 6¹

Politica privind conflictul de interese în contextul acordării împrumuturilor și al altor tranzacții cu membrii organului de conducere și cu persoanele afiliate acestora

99¹. Ca parte a politicilor privind conflictele de interese pentru personal și pentru gestionarea conflictelor de interese ale membrilor organului de conducere, organul de conducere trebuie să stabilească un cadru pentru identificarea și gestionarea conflictelor de interese în contextul acordării de împrumuturi și al încheierii altor tranzacții cu membrii organului de conducere și cu persoanele afiliate acestora.

99². Cadrul privind conflictele de interese trebuie să asigure faptul că deciziile privind acordarea împrumuturilor și încheierea altor tranzacții cu membrii organului de conducere și persoanele afiliate acestora sunt luate în mod obiectiv, fără influențe nejustificate generate de conflicte de interese, și, în mod general, să se realizeze în condiții complet concurențiale.

99³. Pentru a asigura respectarea politicilor privind conflictele de interese, băncile trebuie să se asigure că toate procedurile relevante de control intern se aplică pe deplin împrumuturilor și altor tranzacții cu membrii organului de conducere sau cu părțile afiliate acestora și că la nivelul consiliului există un cadru de supraveghere a modului de implementare a politicii privind conflictele de interese.”;

1.28. la Titlul III, denumirea Capitolului II va avea următorul cuprins:

„Capitolul II

POLITICA DE ADECVARE A MEMBRILOR ORGANULUI DE CONDUCERE ȘI A PERSOANELOR CARE DEȚIN FUNCȚII-CHEIE ”;

1.29. se completează cu punctele 109¹ și 109² cu următorul cuprins:

„**109¹.** La elaborarea și implementarea politicilor și proceselor prevăzute de prezentul capitol, banca trebuie să ia în considerare mărimea, organizarea internă, precum și natura, amploarea și complexitatea activităților desfășurate de către aceasta.

109². Politicile și procesele menționate la pct.109¹ trebuie să asigure respectarea criteriilor de evaluare a adecvării membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie, precum și a cerințelor privind luarea în considerare a diversității la selectarea membrilor organului de conducere, și alocarea de resurse suficiente pentru inițierea și formarea acestora.”;

1.30. punctul 110 va avea următorul cuprins:

„**110.** În sensul pct. 109¹, banca este obligată să dispună de o politică privind adecvarea membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie pentru a asigura respectarea prevederilor Legii nr.202/2017. În acest scop banca trebuie să solicite informațiile relevante și rezonabile pentru a se asigura că persoana este adecvată.”;

1.31. după punctul 110 se completează cu punctele 110¹- 110⁷ cu următorul cuprins:

„**110¹.** Banca trebuie să includă, de asemenea, în politica de adecvare procesele de selectare și numire a persoanelor care dețin funcții - cheie. Politica privind adecvarea trebuie să prevadă, printr-o abordare bazată pe riscuri, funcțiile pe care banca le-ar putea considera ca fiind persoane care dețin funcții - cheie, în plus față de coordonatorii funcțiilor de control intern, în cazul în care aceștia nu fac parte din organul de conducere.

110². În cazul în care banca, persoană juridică din Republica Moldova este banca-mamă la nivelul Republicii Moldova, aceasta trebuie să se asigure că la nivel de grup este aplicată o politică de adecvare tuturor membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie și că aceasta este respectată de către toate filialele care fac parte din același perimetru de consolidare prudențială, inclusiv cele care nu sunt incluse în sfera de aplicare a Legii nr. 202/2017.

110³. Politica prevăzută la pct.110² trebuie să fie adaptată la specificul băncilor care fac parte din grup și al filialelor care fac parte din perimetrul de consolidare prudențială, dar care nu sunt incluse în sfera de aplicare a Legii nr. 202/2017.

110⁴. Organul de conducere al băncilor trebuie să pună în aplicare o politică de adecvare la nivel individual, care trebuie să fie în concordanță cu politicile stabilite la nivel consolidat astfel încât să asigure conformitatea cu toate cerințele specifice aplicabile.

110⁵. Politica de adecvare și modificările acesteia trebuie aprobate de către consiliul băncii și aceasta trebuie să fie clară, bine documentată și transparentă pentru întreg personalul din cadrul băncii.

110⁶. La elaborarea politicii de adecvare, organul de conducere poate solicita și lua în considerare contribuțiile comitetelor, în special pe cele ale comitetului de numire, dar și ale altor funcții interne, precum funcția juridică, de resurse umane sau funcțiile de control intern.

110⁷. Consiliul băncii și comitetul de numire, în cazul în care a fost înființat, trebuie să monitorizeze eficacitatea politicii de adecvare și să analizeze modelul și punerea în aplicare a acesteia. Organul de conducere trebuie să modifice politica de adecvare, după caz, ținând cont de recomandările formulate de comitetul de numire, în cazul în care a fost înființat, și de funcția de audit intern.”;

1.32. punctul 111 va avea următorul cuprins:

„**111.** Politica de adecvare a membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie trebuie să cuprindă principii privind selecția, numirea, reîntreținerea, monitorizarea și planificarea succesiunii acestora, stabilind cel puțin următoarele:

1) procedura internă aplicabilă pentru evaluarea gradului de adecvare a candidatului la funcția de membru al organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie, cu consemnarea evaluării și a rezultatelor acesteia, inclusiv funcția internă responsabilă pentru acordarea de sprijin în evaluare;

1¹) procesul de selecție, numire, reîntreținere și planificare a succesiunii membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie;

2) criteriile privind adecvarea care vor fi utilizate la evaluarea candidatului la funcția respectivă și informațiile pe care acesta trebuie să le furnizeze băncii în vederea evaluării sale;

2¹) modul în care, în cadrul procesului de selecție, trebuie să se țină cont de politica de promovare a diversității pentru membrii organului de conducere, precum și să includă sau să conțină o trimitere la politica de promovare a diversității, pentru a asigura faptul că diversitatea este luată în considerare, la numirea/alegerea membrilor organului de conducere.

2²) modul în care trebuie documentată evaluarea adecvării pentru membrii organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie;

3) măsurile pentru asigurarea informării acționarilor cu privire la cerințele față de membrii organului de conducere;

3¹) canalul de comunicare cu Banca Națională a Moldovei;

4) situațiile în care se reevaluează gradul de adecvare și măsurile pentru identificarea unor astfel de situații;

5) obligativitatea candidatului la funcția de membru al organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie de a notifica banca despre orice schimbare importantă care afectează conformarea cu cerințele înaintate de Banca Națională a Moldovei prin regulamentele sale;

6) modalitățile în care banca va oferi posibilitatea inițierii/formării profesionale, în cazul în care sunt necesare instruirii și/sau perfecționării ale candidatului la funcția de membru al organului de conducere și ale persoanelor care dețin funcții-cheie.

7) promovarea în mod proporțional a diversității și echilibrului de gen în cadrul organului de conducere.”.

1.33. punctul 111¹ va avea următorul cuprins:

„**111¹.** Politica de adecvare a membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie, pe lângă cerințele indicate la punctul 111, trebuie să conțină și, politica de promovare a diversității în cadrul organului de conducere și politica de inițiere și de formare a membrilor organului de conducere și persoanelor care dețin funcții-cheie.”;

1.34. punctul 111² va avea următorul cuprins:

„111². În sensul punctului 111 alin. 1¹), banca, la stabilirea planului de succesiune trebuie să asigure continuitatea luării deciziilor în cadrul băncii și să prevină, atunci când este necesar, situația în care un număr mare de persoane sau toate aceste persoane să fie înlocuite simultan.”;

1.35. punctul 111³ va avea următorul cuprins:

„111³. Planificarea succesiunii trebuie să prevadă planurile, politicile și procesele băncii pentru abordarea cazurilor de absență sau plecare neașteptată a membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie, inclusiv orice măsuri provizorii relevante.

Planificarea succesiunii trebuie să ia în considerare și obiectivele și țințele definite în politica de promovarea a diversității.”

1.36. punctul 112 va avea următorul cuprins:

„112. Banca trebuie să dispună de o politică de remunerare neutră din punctul de vedere al genului pentru întregul personal al băncii, inclusiv personalul ale cărui activități profesionale au un impact semnificativ asupra profilului de risc al băncii. Politica de remunerare, trebuie să contribuie la administrarea prudentă a riscurilor și să nu favorizeze asumarea unor riscuri ce depășesc nivelul riscurilor acceptate de bancă, bazată pe principiile prevăzute la art.39 din Legea nr.202/2017 și ținând cont de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei elaborate întru implementarea Legii nr.202/2017.

Personalul aferent funcțiilor de control intern și, după caz, personalul funcției de resurse umane și experții externi trebuie, de asemenea, să fie implicați în elaborarea politicilor de remunerare ale băncii.”;

1.37. punctul 112¹ va avea următorul cuprins:

„112¹. O politică de remunerare neutră din punctul de vedere al genului trebuie să garanteze că toate aspectele din această politică sunt neutre din punctul de vedere al genului, inclusiv condițiile de acordare și de plată a remunerației. Banca trebuie să poată demonstra că politica de remunerare este neutră din punctul de vedere al genului. Politica de remunerare și toate condițiile de angajare aferente care au un impact asupra remunerației pe unitate de măsură sau rată de timp trebuie să fie neutre din punctul de vedere al genului, și anume nu trebuie să existe nicio discriminare pe criterii de gen sau identitate de gen.”

1.38. se completează cu punctele 112² - 112⁴ cu următorul cuprins:

„112². Politica de remunerare trebuie să specifice toate componentele remunerației și să cuprindă, de asemenea, politica de pensii, inclusiv, după caz, cadrul pentru pensionări anticipate. De asemenea, politica de remunerare trebuie să stabilească un cadru pentru alte persoane ce acționează în numele băncii, asigurându-se că plățile efectuate nu oferă niciun stimulent pentru o asumare de riscuri excesive sau pentru vânzarea abuzivă de produse.

112³. Politica și practicile de remunerare și procedurile de stabilire a acestora trebuie să fie clare, bine documentate și transparente. Este necesară păstrarea unei documentații corespunzătoare referitoare la procesul decizional, precum și a justificărilor care stau la baza aprobării politicii de remunerare.

112⁴. Politica de remunerare trebuie să stabilească un cadru eficace pentru evaluarea performanței, ajustarea riscurilor și corelarea recompensei cu rezultatele obținute.”;

1.39. punctul 113 va avea următorul cuprins:

„ 113. Politica de remunerare a băncii pentru întregul personal trebuie să fie corelată cu obiectivele strategiei de afaceri și ale strategiei de risc ale băncii, cu obiectivele legate de riscurile ESG, cultura și valorile corporative, cultura riscului, inclusiv în ceea ce privește interesele pe termen lung ale băncii și măsurile folosite pentru evitarea conflictelor de interes. Modificările aduse acestor obiective și măsuri trebuie luate în considerare la actualizarea politicii de remunerare.”;

1.40. punctul 114 va avea următorul cuprins:

„114. Banca trebuie să se asigure că politicile și practicile de remunerare sunt aliniate la apetitul băncii de risc general, ținând cont de toate riscurile, inclusiv de riscurile reputaționale, riscurile rezultate din vânzarea abuzivă de produse și riscurile ESG, precum și să ia în considerare interesele pe termen lung ale acționarilor și ale altor părți interesate.”;

1.41. punctul 116 se completează cu subpunctul 2¹⁾ cu următorul cuprins:

„2¹⁾ criterii clare, obiective, predefinite și transparente pentru încadrarea tuturor componentelor de remunerare fie în categoria celor fixe, fie în categoria celor variabile;”

1.42. se completează cu punctele 116¹-116³ cu următorul cuprins:

„116¹. Consiliul băncii trebuie să dețină cunoștințele, competențele și experiența necesare pentru a înțelege politicile și practicile de remunerare, precum și impactul acestora asupra stimulentei și riscurilor potențiale. Acestea trebuie să includă, în mod special, o bună înțelegere a modului în care structura de remunerare se corelează cu profilul de risc și structura de capital a băncii.

116². Consiliul băncii trebuie să se asigure că politicile și practicile de remunerare ale băncii sunt implementate corespunzător și sunt în concordanță cu cadrul general de guvernare corporativă, cultura organizațională, apetitul la risc și procesele de guvernare asociate băncii.

116³. Consiliul băncii trebuie să țină cont de contribuția funcțiilor de control intern și a subdiviziunilor competente, precum și a unităților operaționale, în procesul de elaborare, implementare și monitorizare a politicilor de remunerare ale băncii.”;

1.43. la punctul 117, după textul „sunt identificate și gestionate corespunzător” se completează cu textul „, inclusiv prin stabilirea unor criterii de acordare obiective bazate pe sistemul de raportare internă și a unor controale adecvate”;

1.44. după punctul 118 se completează cu punctele 118¹ - 118³ cu următorul cuprins:

„118¹. Banca trebuie să documenteze în mod adecvat valoarea funcției, prin elaborarea și aprobarea de către organul de conducere a fișelor postului sau prin definirea categoriilor salariale pentru toți membrii personalului sau toate categoriile de personal și să stabilească ce poziții sunt considerate de valoare egală prin aplicarea unui sistem de clasificare a posturilor, luând în considerare cel puțin tipul de activități, sarcini și îndatoriri atribuite postului sau membrului personalului.

118². Banca trebuie să monitorizeze evoluția diferenței de remunerare între femei și bărbați în mod separat pentru personalul identificat, membrii consiliului, membrii organului executiv și alt personal.”;

1.45. după punctul 119, se completează cu Secțiunea 1¹ cu următorul conținut:

“Secțiunea 1¹

Revizuirea politicii de remunerare

119¹. Consiliul băncii sau, după caz, comitetul de remunerare trebuie să se asigure că politica și practicile de remunerare ale băncii sunt supuse unei revizuii interne astfel cum este menționat la art. 41 alin.(3) lit. i) din Legea nr. 202/2017. Revizuirea trebuie să includă o analiză care să stabilească dacă politica de remunerare este neutră din punctul de vedere al genului.

119². Banca trebuie să monitorizeze evoluția diferenței de remunerare între femei și bărbați, separat pentru:

- a) personalul identificat, cu excepția membrilor organului de conducere;
- b) membrii consiliului băncii;
- c) membrii organului executiv și
- d) alte categorii de personal.

119³. În cazul în care există diferențe semnificative între remunerația medie a personalului de gen masculin și a celui de gen feminin sau a membrilor organului de conducere de gen masculin și a celor de gen feminin, banca trebuie să documenteze principalele motive și să ia măsurile corespunzătoare,

după caz, sau trebuie să poată demonstra că diferența nu rezultă dintr-o politică de remunerare care nu este neutră din punctul de vedere al genului.

119⁴. Funcțiile corporative interne relevante (resurse umane, juridică, planificare strategică, etc.), precum și comitetele de audit, de administrare a riscurilor și de numire trebuie să colaboreze îndeaproape în revizuirea politicilor de remunerare ale băncii pentru a asigura alinierea la strategia și cadrul de administrare a riscurilor.

119⁵. În cazul în care revizuirile periodice evidențiază că politica de remunerare nu funcționează conform obiectivelor sau prevederilor stabilite, ori sunt formulate recomandări, comitetul de remunerare, dacă este înființat, sau, după caz, consiliul băncii, trebuie să se asigure că este elaborat, aprobat și implementat prompt un plan de acțiuni corective.

119⁶. Rezultatele revizurii interne efectuate și măsurile luate pentru remedierea oricăror constatări trebuie documentate, fie prin rapoarte scrise, fie prin procese-verbale ale ședințelor comitetelor relevante sau ale consiliului și trebuie puse la dispoziția organului de conducere, a comitetelor relevante și a funcțiilor corporative.”;

1.46. la titlul III, capitolul III, denumirea secțiunii 2 avea următorul cuprins:

**“Secțiunea 2
Personalul identificat”;**

1.47. punctul 120 va avea următorul cuprins:

„**120.** Banca trebuie să efectueze anual o evaluare pentru a determina personalul identificat. Procesul de identificare trebuie să facă parte din politica de remunerare a băncii. Banca trebuie să se asigure că politica de remunerare pentru personalul identificat respectă toate principiile prevăzute la articolul 39 alin. (1) și (2) din Legea nr. 202/2017 și este neutră din punctul de vedere al genului.”;

1.48. punctul 121 va avea următorul conținut:

„**121.** Evaluarea trebuie să fie clară, consecventă, bine documentată și actualizată periodic pe parcursul perioadei de gestiune. Banca trebuie să se asigure că personalul care se încadrează sau s-ar putea încadra în categoria de personal identificat, pentru o perioadă de cel puțin trei luni într-o perioadă de gestiune, este tratat ca personal identificat.”;

1.49. se completează cu punctul 121¹ cu următorul conținut:

„**121¹.** Cel puțin informațiile de mai jos trebuie cuprinse în documentația evaluării efectuate cu privire la identificarea personalului:

- a) raționamentele ce stau la baza evaluării și sferei sale de aplicare;
- b) abordarea folosită pentru a evalua riscurile apărute din strategia de afaceri și activitățile băncii, inclusiv în diferite locații geografice;
- c) modul în care sunt evaluate persoanele ce lucrează în bănci și alte entități cuprinse în perimetrul de consolidare, filiale și sucursale, inclusiv cele situate în țări terțe;
- d) rolul și responsabilitățile diferitelor departamente și funcții interne implicate în conceperea, monitorizarea, revizuirea și aplicarea procesului de evaluare; și
- e) identificarea rezultatului.”;

1.50. după punctul 125, se completează cu Secțiunea 2¹ cu următorul conținut:

**“Secțiunea 2¹
Baza de capital**

125¹. Banca trebuie să se asigure că acordarea remunerației variabile, plata și intrarea în drepturi, inclusiv aplicarea acordurilor de tip malus și acordurilor de tip clawback, conform politicii de remunerare a băncii nu limitează capacitatea acesteia de a menține o bază solidă de capital pe termen lung. Remunerația variabilă nu va fi acordată sau plătită în cazul în care aceasta ar determina deteriorarea solidității bazei de capital a băncii.

125². Atunci când evaluează dacă baza de capital este solidă, banca trebuie să țină cont de mărimea fondurile proprii totale și, în special, de fondurile proprii de nivel 1 de bază, de cerința de capital, inclusiv cerința amortizorului de capital combinat, astfel cum este definită la pct. 3 din Regulamentul cu privire la amortizoarele de capital ale băncii, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 110/2018.

125³. Banca trebuie să țină cont de impactul remunerației variabile, atât cele acordate în avans, cât și cele amânate, în cadrul planificării capitalului și lichidităților, precum și în procesul general de evaluare a adecvării capitalului intern.

125⁴. Remunerația variabilă totală acordată de către bancă nu trebuie să limiteze capacitatea acesteia de a menține sau a restabili o bază solidă de capital pe termen lung. Remunerația variabilă nu va fi acordată sau plătită în cazul în care aceasta ar determina deteriorarea solidității bazei de capital a băncii

125⁵. Banca care nu are o bază solidă de capital sau în cazul în care soliditatea bazei de capital este în pericol trebuie să ia următoarele măsuri cu privire la remunerația variabilă:

a) să reducă fondul de prime variabile, inclusiv cu posibilitatea de a-l reduce la zero;

b) să aplice măsurile necesare de ajustare a performanței, în special acordurile de tip malus;

c) să folosească profitul net al băncii pentru anul de bază și eventual pentru anii următori pentru a consolida baza de capital. Banca nu trebuie să compenseze nicio reducere a compensației variabile făcută pentru a asigura o bază solidă de capital în anii următori sau prin alte plăți, mecanisme sau metode care duc la încălcarea acestei prevederi.”;

1.51. la titlul III, capitolul III, secțiunea 3:

1.51.1. denumirea secțiunii se substituie cu următorul conținut:

„Secțiunea 3

Categorii de remunerație. Remunerația fixă”;

1.52. la secțiunea a 5 – a „Remunerație variabilă” din capitolul III, titlul III denumirea secțiunii va avea următorul cuprins:

„Secțiunea 5

Subsecțiunea 1

Dispoziții generale privind remunerația variabilă”;

1.53. punctul 136 va avea următorul cuprins:

„**136.** Remunerația variabilă formată din instrumente financiare trebuie să fie obiectul unei politici de conservare adecvate menite să alinieze stimulentele cu interesele băncii pe termen lung și poate fi reprezentată de o combinație echilibrată între următoarele elemente:

1) acțiuni sau alte valori mobiliare echivalente acțiunilor, altele decât cele în numerar;

2) în cazul în care este posibil, alte instrumente financiare în sensul pct.70 sau pct. 97 din Regulamentul cu privire la fondurile proprii ale băncilor și cerințele de capital, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.109/2018 (în continuare - Regulamentul nr. 109/2018) sau alte instrumente care pot fi complet convertite în instrumente de fonduri proprii de nivelul 1 de bază sau reduse, care în fiecare caz reflectă în mod adecvat calitatea creditului băncii pe bază continuă și sunt adecvate pentru a fi utilizate în scopul remunerației variabile.”;

1.54. se completează cu punctul 136¹ cu următorul cuprins:

„ **136¹.** Clasele de instrumente care pot fi utilizate în scopul remunerației variabile menționate la pct. 136 sbp. 2) precum și procedura de reducere, de majorare și de conversie a acestora sunt prevăzute în Anexa nr.1¹.”;

1.55. după punctul 139, se completează cu subsecțiunile 2 – 4 cu următorul cuprins:

“Subsecțiunea 2

Remunerația variabilă bazată pe performanța viitoare

139¹. În cazul în care acordarea unei remunerații variabile, inclusiv planurile de stimulare pe termen lung (LTIP) , se bazează pe performanțe anterioare de cel puțin un an, dar depinde și de condițiile de performanță viitoare, banca trebuie să țină cont de următoarele condiții:

a) trebuie să stabilească în mod clar pentru personal condițiile de performanță suplimentare care trebuie îndeplinite după acordare, pentru intrarea în drepturi asupra remunerației variabile;

b) înainte de intrarea în drepturi asupra remunerației variabile, trebuie să evalueze îndeplinirea condițiilor de intrare în drepturi de către personal;

c) condițiile de performanță suplimentare orientate către viitor trebuie stabilite pentru o perioadă de performanță predefinită de cel puțin un an;

d) în cazul în care nu au fost îndeplinite condițiile de performanță suplimentare orientate către viitor, până la 100 % din remunerația variabilă acordată în aceste condiții trebuie supusă acordurilor de tip malus;

e) perioada de amânare trebuie să se încheie cel mai devreme după un an de la evaluarea ultimei condiții de performanță; toate celelalte prevederi privind amânarea remunerației variabile pentru personalul identificat se aplică la fel ca în cazul remunerației variabile bazate exclusiv pe performanță înainte de acordarea acesteia;

f) pentru calcularea raportului dintre componenta variabilă și cea fixă a remunerației totale, banca trebuie să ia în considerare valoarea totală a remunerației variabile acordate în perioada de gestiune pentru care a fost acordată remunerația variabilă, inclusiv LTIP. Acest lucru se aplică și în cazul când performanțele anterioare au fost evaluate pe o perioadă de acumulare multianuală nerepetitivă.

139². În cazul în care un plan de remunerație prospectivă pentru remunerația variabilă, inclusiv LTIP, se bazează exclusiv pe condiții de performanță viitoare, sumele trebuie considerate acordate după îndeplinirea condițiilor de performanță, în caz contrar nu trebuie efectuată nicio acordare.

139³. În sensul pct.139², sumele acordate trebuie luate în considerare pentru calculul raportului dintre componenta variabilă și componenta fixă a remunerației totale în perioada de gestiune anterioară acordării lor. Atunci când se acordă un anumit număr de instrumente, acestea trebuie evaluate în mod excepțional în vederea calculării raportului dintre componenta variabilă și componenta fixă a remunerației totale la prețul de piață sau valoarea justă determinată la momentul acordării planului de remunerare de perspectivă pentru remunerația variabilă. Trebuie aplicat punctul 139¹ literele (a)-(c). Toate celelalte cerințe se aplică la fel ca în cazul remunerației variabile.

139⁴. Dividendele plătite pentru acțiuni în posesia cărora s-a intrat sau pentru participații primite de angajați ca parte din remunerația lor sau alte acțiuni deținute de personal în calitate de acționari sau proprietari ai bănci nu fac parte din remunerație în sensul prezentului regulament. Același lucru este valabil și pentru dobânzi plătite personalului pentru alte instrumente dobândite sau investiții.

139⁵. Plățile de dividende și plățile sub formă de dobânzi nu pot fi folosite ca metodă de plată pentru remunerația variabilă, deoarece aceasta ar duce la o eludare a cerințelor de remunerare stabilite de în Legea nr. 202/2017.

Subsecțiunea 3

Bonusurile de reținere

139⁶. Banca trebuie să poată prezenta o justificare clară în acordarea de bonusuri de reținere pentru a reține un membru al personalului identificat. Banca trebuie să documenteze evenimentul sau justificarea care a făcut necesară acordarea unui bonus de reținere și perioada de timp, inclusiv data de începere și data de încheiere, pentru care se presupune că există motivul.

139⁷. Banca trebuie să definească condițiile de reținere și condițiile de performanță aplicabile. Banca trebuie să specifice o perioadă de reținere și o dată sau un eveniment după care se stabilește dacă au fost îndeplinite condițiile de reținere și de performanță.

139⁸. Banca nu trebuie să acorde unui membru al personalului bonusuri de reținere multiple. Bonusurile de reținere trebuie acordate numai după îndeplinirea condițiilor de reținere și a condițiilor de performanță aplicabile. Bonusul de reținere se acordă doar dacă nu există motive care să împiedice acest lucru, cum ar fi încălcări grave ale regulilor, comportament neprofesional sau alte probleme ale angajatului.

139⁹. Atunci când evaluează și analizează dacă acordarea unui bonus de reținere personalului identificat este adecvată, banca trebuie să ia în considerare cel puțin următoarele elemente:

- a) preocupările care cresc riscul ca anumiți membri ai personalului să demisioneze;
- b) motivele pentru care reținerea respectivului membru al personalului este importantă pentru bancă;
- c) consecința dacă membrul personalului în cauză demisionează;
- d) dacă valoarea bonusului de reținere acordat este necesară și proporțională pentru a reține membrul vizat al personalului.

139¹⁰. Bonus de reținere trebuie să se bazeze pe condiții specifice care diferă de condițiile de performanță aplicate altor părți ale remunerației variabile și să conțină o condiție de reținere și condiții specifice de performanță.

139¹¹. În sensul punctului 139¹⁰, condițiile specifice de performanță trebuie să includă condiții care sunt legate de interesul băncii pentru reținerea membrului personalului și de conduita personalului.

139¹². Bonusurile de reținere nu trebuie să fie acordate exclusiv cu scopul de a compensa neplata remunerației variabile legate de performanță, indiferent dacă aceasta este cauzată de performanța insuficientă a persoanei sau de situația financiară a băncii.

139¹³. Bonusurile de reținere acordate personalului identificat trebuie să respecte cerințele privind remunerația variabilă prevăzute la art. 39 din Legea nr. 202/2017, inclusiv valoarea maximă a raportului dintre componenta variabilă și cea fixă a remunerației, alinierea ex post a riscurilor, plata sub formă de instrumente, amânarea, reținerea, acordurile de tip malus și acordurile de tip clawback.

139¹⁴. Bonusul de reținere trebuie luat în considerare, la calcularea raportului dintre remunerația variabilă și cea fixă, ca remunerație variabilă. Indiferent de faptul că bonusul de reținere va fi acordat numai după încheierea perioadei de reținere, bonusul de reținere trebuie luat în considerare la calcularea raportului dintre componenta variabilă și componenta fixă a remunerației, conform uneia dintre metodele specificate mai jos:

a) bonusul de reținere se împarte în sume anuale pentru fiecare an al perioadei de reținere calculate în mod proporțional liniar. În cazul în care durata exactă a perioadei de reținere nu se cunoaște de la început, banca trebuie să stabilească și să documenteze o perioadă ținând cont de situația și de măsurile luate ce justifică plata unui bonus de reținere. Calcularea raportului trebuie să se bazeze pe perioada stabilită sau

b) valoarea totală a bonusului de reținere se ia în considerare în anul în care este îndeplinită condiția de reținere.

Subsecțiunea 4

Beneficii discreționare de tipul pensiilor

139¹⁵. Beneficiile discreționare de tipul pensiilor trebuie considerate ca remunerației variabile. Beneficiile discreționare de tipul pensiilor nu trebuie considerate plăți compensatorii, chiar dacă angajatul decide să se pensioneze anticipat.

139¹⁶. Banca trebuie să asigure că nu se acordă beneficii discreționare de tipul pensiilor fără o analiză prealabilă a situației financiare a băncii, în cazul încetării raporturilor de muncă prin demisionare sau pensionare a unui membru al personalului.

139¹⁷. La etapa de acordarea a beneficiilor prevăzute la punctul 139¹⁶ banca trebuie să țină cont și de riscurile asumate de membrul personalului pe parcursul desfășurării activității și măsura în care acestea pot afecta negativ activitatea băncii pe termen lung.

139¹⁸. Suma totală a beneficiilor discreționare de tipul pensiilor poate fi acordată, sub forma instrumentelor menționate la punctul 136 doar cu respectarea următoarelor condiții:

a) în cazul în care angajatul încetează, din propria voință, raporturile contractuale cu banca înainte de pensionare, beneficiile discreționare de tipul pensiilor trebuie reținute de către bancă pe o perioadă de 5 ani sub forma instrumentelor, așa cum sunt acestea definite la punctul 136;

b) în cazul unui angajat ajuns la vârsta de pensionare, beneficiile discreționare de tipul pensiilor trebuie plătite angajatului sub forma instrumentelor definite la punctul 136, cu obligația respectivului angajat de a nu le înstrăina timp de 5 ani.

139¹⁹. Banca trebuie să se asigure că acordurile de tip malus și acordurile de tip clawback se aplică beneficiilor discreționare de tipul pensiilor la fel ca oricăror alte componente ale remunerației variabile.”;

1.56. se completează cu punctul 141¹ cu următorul cuprins:

„**141¹.** Banca trebuie să dispună de un cadru în care plata compensatorie este determinată și aprobată în cazul rezoluțiunii unui contract de către aceasta, asigurând o alocare clară a responsabilităților și a competențelor decizionale, precum și implicarea procedurală a funcțiilor de control intern.”;

1.57. după punctul 143 se completează cu punctele 143¹ – 143³ cu următorul cuprins:

„**143¹.** Plata compensatorie nu trebuie acordată atunci când un membru al personalului își dă demisia pentru a ocupa o funcție în altă entitate juridică, doar dacă legislația națională a muncii prevede o plată compensatorie.

143². Plățile compensatorii reprezintă sume suplimentare față de remunerația obișnuită și se acordă în următoarele situații:

a) acordarea indemnizației de disponibilizare în cazul încetării anticipate a contractului individual de muncă la inițiativa băncii, pentru pierderea postului ocupat;

b) plata remunerației pentru o perioadă determinată, convenită prin acord între părți, care are ca scop instituirea unei perioade de reflecție post-încetare a contractului de muncă, inclusiv în condițiile existenței unei clauze de neconcurență;

c) încetarea contractului individual de muncă din cauza incapacității angajatorului de a-și continua activitatea sau ca urmare a măsurilor de intervenție timpurie dispuse potrivit legislației aplicabile;

d) încetarea contractului individual de muncă ca urmare a reducerii semnificative a activității băncii în domeniul de activitate în care angajatul își desfășura activitatea, sau în situația în care domeniile respective sunt preluate de alte entități juridice fără opțiunea de transfer a angajatului către acestea;

e) acordarea plății compensatorii în cazul în care banca și angajatul ajung la un acord amiabil pentru soluționarea unui conflict individual de muncă, care, în caz contrar, ar putea genera o acțiune în instanța de judecată.

143³. În cazul în care banca acordă o plată compensatorie, aceasta trebuie să poată demonstra Băncii Naționale a Moldovei motivele de acordare a plății compensatorii, caracterul adecvat al cuantumului acordat și criteriile folosite pentru a stabili cuantumul, inclusiv faptul că este legat de performanțele obținute în timp și că nu recompensează nereușitele sau conduita neprofesională a personalului.”;

1.58. se completează cu punctele 145¹ – 145² cu următorul cuprins:

„145¹. Plățile suplimentare survenite ca urmare a încheierii normale a unei perioade contractuale sau numirii în calitate de membru al organului de conducere, de exemplu beneficiile discreționare de tipul pensiilor acordate, nu trebuie tratate ca plăți compensatorii.

145². În sensul punctului 145¹, astfel de componente sunt remunerații variabile și sunt plătite personalului identificat, acestea fac obiectul tuturor cerințelor specifice pentru remunerația variabilă și dispozițiilor din prezentul regulament.”;

1.59. punctul 151 va avea următorul cuprins:

„151. Metodele folosite pentru determinarea remunerației variabile a funcțiilor de control intern trebuie să asigure menținerea obiectivității și independenței personalului, iar banca trebuie să stabilească un raport semnificativ mai mic între componenta variabilă și cea fixă a remunerației pentru aceste funcții, comparativ cu unitățile operaționale pe care le controlează.”;

1.60. după punctul 151, se completează cu punctele 151¹- 151³ cu următorul cuprins:

„151¹. În cazul în care personalul funcțiilor de control intern primește o remunerație variabilă, aceasta trebuie evaluată, iar partea variabilă a remunerației trebuie stabilită separat de unitățile operaționale pe care acestea le controlează.

151². Criteriile folosite pentru evaluarea performanței și a riscurilor trebuie să fie bazate predominant pe obiectivele de control al funcțiilor de control intern. Remunerația variabilă pentru funcțiile de control trebuie să respecte în mod predominant obiectivele de control.

151³. În cazul în care Chief Risk Officer este și membru al organului de executiv, principiile menționate la punctele 151¹ și 151² trebuie să se aplice și asupra remunerației acestuia.”;

1.61. după punctul 151³, se completează cu Secțiunile 8 – 11, cu următorul cuprins:

“Secțiunea 8

Raportul dintre remunerația fixă și cea variabilă

151⁴. Banca trebuie să stabilească în politica de remunerare nivelul adecvat al raportului maxim dintre componenta variabilă și cea fixă a remunerației totale pentru personalul identificat, în conformitate cu prevederile art.39 alin.1) lit.h) din Legea nr. 202/2017 luând în considerare activitățile economice, riscurile și impactul diferitelor categorii de personal asupra profilului de risc al băncii.

151⁵. Banca poate să stabilească raporturi diferite între remunerația variabilă și remunerația fixă, în funcție de unitatea operațională, funcțiile de control intern și funcțiile corporative, precum și în funcție de categoriile diferite de personal identificat.

151⁶. Raportul maxim se calculează ca raportul dintre suma tuturor componentelor variabile ale remunerației ce pot fi acordate ca maxim într-un an de performanță, inclusiv suma bonusului de reținere, și suma tuturor componentelor fixe ale remunerației acordate pentru același an de performanță.

151⁷. Raporturile dintre componenta variabilă și componenta fixă a remunerației, aplicabile pentru categoriile de personal sau pentru membrii personalului identificat, trebuie să fie aprobate de către consiliu. Stabilirea raportului dintre componenta variabilă și cea fixă a remunerației trebuie realizată independent de orice ajustări ex-post viitoare legate de riscuri sau de fluctuațiile prețurilor instrumentelor financiare aferente remunerației.

151⁸. Raportul efectiv trebuie calculat ca suma tuturor componentelor variabile ale remunerației ce au fost acordate pentru ultimul an de performanță, inclusiv sumele acordate pentru perioade de acumulare multianuale, împărțită la suma elementelor fixe ale remunerației acordate pentru același an de performanță.

151⁹. Pentru perioadele de acumulare multianuale care nu se repetă anual, banca poate lua în considerare în mod alternativ în fiecare an al perioadei de performanță valoarea maximă a remunerației variabile ce poate fi acordată la sfârșitul perioadei de performanță împărțită la numărul de ani din care este formată perioada de performanță.

Secțiunea 9

Criterii de performanță senzitive la riscuri

151¹⁰. Banca trebuie să stabilească și să documenteze atât criteriile cantitative, cât și criteriile calitative, inclusiv criteriile financiare și non-financiare atunci când stabilește criteriile de performanță aplicabile la acordarea remunerației variabile. Criteriile de performanță nu trebuie să stimuleze asumarea de riscuri excesive sau vânzarea abuzivă de produse.

151¹¹. Banca trebuie să folosească un echilibru adecvat între criteriile cantitative și cele calitative, precum și între cele absolute și cele relative.

151¹². Criteriile folosite pentru a măsura riscul și performanța trebuie să fie legate cât mai strâns posibil de deciziile luate de membrul personalului identificat și de categoria de membri ai personalului supusă măsurării performanțelor și trebuie să asigure că procesul de acordare are un impact adecvat asupra comportamentului personalului.

151¹³. Criteriile de performanță trebuie să includă obiective fezabile și măsuri asupra cărora membrul personalului identificat are o oarecare influență directă.

151¹⁴. Criteriile cantitative utilizate trebuie să acopere o perioadă suficient de îndelungată pentru a reflecta în mod adecvat riscul asumat de către membrii personalului identificați, unitățile operaționale și banca în ansamblu. Aceste criterii trebuie să fie ajustate în funcție de riscuri și să includă indicatori relevanți ai eficienței economice.

151¹⁵. Criteriile calitative precum ajustarea rezultatelor, respectarea strategiei în cadrul istoricului privind apetitul de risc și conformitatea trebuie să fie relevante la nivel de bancă, de unitate operațională sau individual. Banca poate utiliza, fără a se limita, următoarele criterii calitative:

- 1) atingerea obiectivelor strategice;
- 2) satisfacția clienților;
- 3) respectarea politicii de administrare a riscurilor;
- 4) respectarea regulilor interne și externe;
- 5) abilități de conducere;
- 6) munca în echipă;
- 7) creativitatea;
- 8) motivarea și cooperarea cu alte departamente și cu funcțiile de control intern și corporative.

Secțiunea 10

Subsecțiunea 1

Procedura de acordare a remunerației variabile

151¹⁶. La stabilirea acordărilor individuale de remunerație variabilă, banca trebuie să ia în considerare toate riscurile curente, pierderile anticipate, pierderile neașteptate estimate și condițiile de criză asociate activităților băncii.

151¹⁷. Remunerația variabilă se acordă după încheierea perioadei de acumulare. Perioada de acumulare trebuie să aibă o durată minimă de un an. În cazul utilizării unor perioade mai lungi, aceste perioade pot fi suprapuse, de exemplu prin inițierea unei noi perioade multianuale la fiecare început de an.

151¹⁸. După încheierea perioadei de acumulare, banca este obligată să determine remunerația variabilă a fiecărui membru al personalului identificat prin aplicarea criteriilor de performanță și a ajustărilor de risc, transformându-le în sume efective de plată. În cadrul acestui proces de acordare, banca trebuie să efectueze ajustări corespunzătoare pentru a reflecta posibile evoluții negative viitoare (ajustare ex-ante a riscurilor).

Subsecțiunea 2

Stabilirea fondurilor de prime

151¹⁹. Banca trebuie să stabilească unul sau mai multe fonduri de prime pentru perioada în care se acordă remunerația variabilă și să determine fondul de prime total la nivelul întregii băncii prin însumarea acestor fonduri de prime.

151²⁰. La stabilirea fondurilor de prime, banca trebuie să ia în considerare:

- a) toate riscurile curente, pierderile anticipate, pierderile neașteptate estimate și condițiile de criză asociate activităților băncii;
- b) raportul dintre componenta variabilă și cea fixă a remunerației totale aplicabile categoriilor de personal identificat;
- c) criteriile de performanță și risc definite la nivelul întregii băncii;
- d) obiectivele de control și situația financiară a băncii, inclusiv baza de capital și lichiditatea acesteia.

Indicatorii de performanță utilizați în calcularea fondului de prime trebuie să includă indicatori de performanță pe termen lung și să ia în considerare rezultatele financiare realizate. Banca trebuie să aplice o utilizare prudentă a metodelor contabile și de evaluare pentru a se asigura o evaluare exactă și echitabilă a rezultatelor financiare, a bazei de capital și a lichidității.

151²¹. Banca trebuie să dispună de procese și controale adecvate la stabilirea fondului de prime.

151²². În cazul în care banca folosește o abordare de tip „top-down”, acesta trebuie să stabilească valoarea fondului de prime la nivelul întregii băncii, acesta fiind distribuit apoi integral sau parțial unităților operaționale și funcțiilor de control intern după evaluarea performanței acestor. Acordările individuale trebuie să se bazeze pe evaluarea performanței fiecărui membru al personalului.

151²³. În cazul în care banca folosește o abordare de tip „bottom-up” pentru stabilirea fondului de prime, procesul începe la nivelul individual al fiecărui membru al personalului. Pe baza criteriilor de performanță utilizate pentru evaluarea personalului, se alocă o sumă din fondul de prime pentru fiecare membru al personalului. Fondul de prime al fiecărei unități operaționale și, în final, al întregii băncii reprezintă totalul sumelor alocate membrilor personalului din nivelurile inferioare. Totodată, banca trebuie să se asigure că performanța generală a acesteia este luată în considerare corespunzător în acest proces.

151²⁴. La repartizarea fondului de prime la nivelul unității operaționale sau al membrului individual al personalului, alocarea trebuie să se bazeze, după caz, pe formule predefinite și abordări bazate pe raționamente. Banca poate utiliza fișe de evaluare sau alte metode adecvate pentru a combina diferite abordări.

151²⁵. Banca trebuie să țină evidența privind modul în care au fost stabilite fondul de prime și remunerația personalului, inclusiv modul în care au fost combinate estimările bazate pe diferite abordări.

Subsecțiunea 3

Ajustarea ex-ante la riscuri în procesul de acordare

151²⁶. Banca trebuie să stabilească fondul de prime și remunerația variabilă ce trebuie acordată pe baza unei evaluări de performanță și a riscurilor asumate. Ajustarea la riscuri înainte de acordare (în continuare - ajustarea ex-ante) trebuie să se bazeze pe indicatori de risc și să garanteze că remunerația variabilă acordată este aliniată în totalitate cu riscurile asumate. Criteriile folosite pentru ajustarea ex-ante la riscuri trebuie să fie suficient de granulare pentru a reda riscurile implicite.

151²⁷. În funcție de disponibilitatea criteriilor de ajustare a riscurilor, banca trebuie să stabilească la ce nivel aplică ajustările ex-ante la riscuri în calcularea fondului de prime. Ajustările ex-ante trebuie efectuate la nivelul unității operaționale sau la nivelul substructurilor organizaționale ale acestora.

151²⁸. Alinierea la riscuri trebuie efectuată prin folosirea unor criterii de performanță ajustate la riscuri, inclusiv prin criterii de performanță ajustate la riscuri pe baza unor indicatori de risc separați.

Atât criteriile cantitative, cât și cele calitative trebuie luate în considerare pentru a asigura o evaluare echilibrată și completă.

151²⁹. În cazul în care ajustările ex-ante la riscuri realizate de către bancă sunt bazate pe criterii cantitative, aceasta trebuie să se bazeze în principal pe măsuri deja existente în cadrul băncii, folosite în alte procese de administrare a riscurilor. În cazul în care aceste ajustări presupun modificări în cadrul proceselor de administrare a riscurilor, băncile trebuie să facă, de asemenea, modificări consistente în cadrul de remunerare.

151³⁰. În sensul punctului 151²⁹, banca poate utiliza, fără a se limita, următoarele criterii cantitative:

a) capitalul economic, profitul economic, randamentul activelor ponderate la risc și randamentul capitalului propriu alocat;

b) costul și cantitatea capitalului necesar pentru riscurile activităților sale, în timp ce repartizarea costurilor de capital trebuie să reflecte profilul de risc al băncii, iar întregul capital propriu al băncii trebuie să fie alocat și impus integral;

c) costul și cantitatea riscului de lichiditate asumat în cadrul activității;

d) costurile de lichiditate indirecte și anume, costurile de lichiditate aflate în discrepanță, costul riscului de lichiditate eventuală și alte expuneri la riscuri de lichiditate pe care banca le-ar putea avea.

Secțiunea 11

Subsecțiunea 1

Procesul de plată pentru remunerația variabilă. Remunerația amânată

151³¹. Banca trebuie să plătească remunerația variabilă parțial în avans și parțial amânată asigurând un echilibru adecvat între capitalul propriu, instrumentele legate de acțiuni și alte instrumente eligibile și numerar. Înainte de a plăti partea amânată de numerar sau de intrarea în drepturile aferente instrumentelor amânate, banca trebuie să aplice o reevaluare a performanței și, dacă este nevoie, o ajustare ex-post la riscuri pentru a alinia remunerația variabilă la riscurile suplimentare ce au fost identificate sau care s-au materializat după acordare. Aceeași cerință se aplică și în cazurile în care sunt utilizate perioade de acumulare multianuale.

151³². Banca trebuie să dispună de un grafic de amânare care să alinieze corespunzător remunerația personalului cu activitățile, ciclul economic și profilul de risc al băncii și cu activitățile membrilor personalului identificat, astfel încât o parte suficientă a remunerației variabile să poată fi ajustată la rezultatele riscului de-a lungul timpului prin ajustări ex-post la riscuri.

151³³. Graficul de amânare trebuie să cuprindă diferite componente, inclusiv, următoarele:

a) proporția din remunerația variabilă care este amânată;

b) durata perioadei de amânare;

c) viteza cu care se intră în drepturi cu privire la remunerația amânată, inclusiv perioada de timp de la sfârșitul perioadei de acumulare până la intrarea în drepturi cu privire la prima sumă amânată.

151³⁴. Banca trebuie să ia în considerare la elaborarea graficului de amânare forma în care este acordată remunerația variabilă amânată și, după caz, trebuie să-și diferențieze graficul de amânare modificând aceste componente pentru diferitele categorii de personal identificat. Această combinație de componente trebuie să conducă la un grafic eficient de amânare, care să ofere stimulente clare pentru asumarea responsabilă a riscurilor pe termen lung, prin proceduri transparente de aliniere la riscuri.

Subsecțiunea 2

Perioada de amânare și proporția remunerației amânate

151³⁵. Banca trebuie să asigure că o parte substanțială, și în orice caz, de cel puțin 40%, din componenta de remunerația variabilă, este amânată pentru o perioadă de cel puțin patru până la cinci ani, și este corelată în mod adecvat cu natura activității, riscurile asociate și responsabilitățile

membrului personalului respectiv. Pentru membrii organului de conducere și ai conducerii superioare a băncilor care sunt semnificative din punctul de vedere al dimensiunii, al organizării interne și al naturii, amplitudinii și complexității activității lor, perioada de amânare nu trebuie să fie mai mică de cinci ani.

Membrii personalului intră în drepturile aferente remunerației datorate potrivit acordurilor de amânare nu mai devreme decât ar intra pe o bază proporțională. În cazul unei componente a remunerației variabile în sumă deosebit de mare, cel puțin 60% din sumă este amânată. Durata perioadei de amânare este stabilită în conformitate cu ciclul de afaceri, natura activității, riscurile acesteia și activitățile membrului personalului în cauză.

151³⁶. Perioada de amânare începe după efectuarea acordării (de exemplu, în momentul plății avansului din remunerația variabilă). Perioada de amânare poate fi aplicată ambelor modalități de acordare a remunerației variabile, atât mijloace bănești cât și instrumente financiare.

151³⁷. Atunci când stabilește perioada de amânare și proporția de amânat, banca trebuie să țină cont de:

a) responsabilitățile și atribuțiile personalului identificat și sarcinile pe care le-a îndeplinit acesta;

b) ciclul economic și tipul de activități specifice băncii;

c) fluctuațiile preconizate în activitatea și performanța economică și riscurile băncii și ale unității operaționale, precum și impactul personalului identificat asupra acestor fluctuații;

d) raportul aprobat dintre componenta variabilă și cea fixă a remunerației totale și valoarea absolută a remunerației variabile.

151³⁸. Banca trebuie să identifice categoriile de personal identificat pentru care se aplică perioade de amânare ale remunerației variabile mai lungi decât perioada minimă prevăzută de cel puțin patru-cinci ani care poate fi aplicată organului de conducere, ținând cont de rolurile și responsabilitățile acestora.

151³⁹. Perioadele de amânare trebuie stabilite astfel încât să asigure alinierea remunerației variabile la profilul de risc pe termen lung al băncii asociat activităților desfășurate.

151⁴⁰. Banca trebuie să stabilească nivelul de remunerație variabilă care constituie o sumă deosebit de mare, ținând cont de remunerația medie plătită în cadrul băncii, și, după caz, de rezultatele naționale sau de alt nivel ale evaluării comparative a remunerării.

151⁴¹. În cazul în care banca stabilește proporția amânată cu o serie de sume absolute, aceasta trebuie să poată demonstra Băncii Naționale a Moldovei că, în medie ponderată, pentru fiecare membru al personalului identificat se respectă pragul de amânare minim de 40 % - 60 % și că partea amânată este adecvată și corect aliniată cu tipul activității, cu riscurile sale și cu activitățile respectivului membru al personalului identificat.

Subsecțiunea 3

Intrarea în drepturi privind remunerația amânată

151⁴². Intrarea în drepturi pentru prima parte a remunerației amânate nu trebuie să aibă loc mai devreme de 12 luni de la începutul perioadei de amânare. Perioada de amânare se încheie atunci când s-a intrat în drepturi cu privire la remunerația variabilă acordată sau în cazul în care suma a fost redusă la zero deoarece s-a aplicat un acord de tip malus.

151⁴³. Pentru remunerația amânată intrarea în drepturi trebuie să aibă loc la sfârșitul perioadei de amânare sau repartizat în mai multe plăți în cursul perioadei de amânare în conformitate cu punctul 151³⁵.

151⁴⁴. Intrarea în drepturi nu trebuie să aibă loc mai des de o dată pe an pentru a asigura o bună evaluare a riscurilor înainte de aplicarea ajustărilor ex-post.

Subsecțiunea 4

Politica de reținere

151⁴⁵. Perioada de reținere aplicată remunerației variabile plătite sub formă de instrumente trebuie stabilită cu o durată adecvată pentru a alinia stimulentele cu interesele pe termen mai lung ale băncii.

151⁴⁶. Banca trebuie să poată explica Băncii Naționale a Moldovei modul în care politica de reținere se corelează cu celelalte evaluări privind alinierea la riscuri și să clarifice diferențele dintre instrumentele acordate integral în avans și cele acordate cu amânare.

151⁴⁷. La stabilirea perioadei de reținere, banca trebuie să ia în considerare durata totală a perioadei de amânare și a celei de reținere planificate, precum și impactul categoriei de personal identificat asupra profilului de risc al băncii și asupra duratei ciclului economic relevant pentru categoria de personal respectivă. În cazul în care perioada de amânare este de cel puțin cinci ani, o perioadă de reținere pentru partea amânată de cel puțin șase luni poate fi impusă pentru personalul identificat care nu sunt membri ai organului de conducere, pentru care trebuie aplicată o perioadă de reținere minimă de un an.

151⁴⁸. O perioadă de reținere mai lungă, astfel cum se aplică în general întregului personal identificat, trebuie luată în considerare în cazurile în care riscurile ce stau la baza performanței se pot materializa după finalul perioadei de amânare și al perioadei de reținere standard.

151⁴⁹. Pentru instrumentele acordate trebuie stabilită o perioadă de reținere de cel puțin un an. Banca trebuie să stabilească perioade mai lungi în special în cazul în care ajustările ex-post ale riscurilor se bazează în principal pe modificări ale valorii instrumentelor ce au fost acordate.

Subsecțiunea 5

Ajustarea la riscuri, acordurile de tip malus sau acordurile de tip clawback, ajustări implicite

151⁵⁰. Acordurile de tip malus sau acordurile de tip clawback sunt mecanisme explicite de ajustare ex-post la riscuri prin care banca ajustează remunerația membrului personalului identificat pe baza acestor mecanisme.

151⁵¹. Fără a aduce atingere principiilor generale ale contractului sau ale legislației muncii, banca poate aplica acordurile de tip malus sau de tip clawback până la 100 % din remunerația variabilă totală, indiferent de metoda folosită pentru plată, inclusiv în cazul acordurilor de amânare sau reținere.

151⁵². Ajustările ex-post la riscuri trebuie să fie întotdeauna corelate cu performanța sau cu riscurile efective. Acestea trebuie să reflecte rezultatele reale ale riscurilor asumate sau schimbările persistente în riscurile băncii, ale domeniului de activitate sau ale activității personalului. Aceste ajustări nu trebuie să se bazeze pe valoarea dividendelor plătite sau pe fluctuațiile prețului acțiunii.

151⁵³. Banca trebuie să analizeze dacă ajustările inițiale ex-ante la riscuri au fost suficiente, de exemplu dacă riscurile au fost omise sau subestimate sau dacă s-au identificat noi riscuri sau au apărut pierderi neașteptate. Măsura în care este necesară o ajustare ex-post la riscuri depinde de exactitatea ajustării ex-ante la riscuri și trebuie stabilită de către bancă pe baza testărilor ex-post (back-testing).

151⁵⁴. La stabilirea criteriilor pentru aplicarea acordurilor de tip malus și de tip clawback, banca trebuie să stabilească, de asemenea, o perioadă în care acordul de tip malus sau acordul de tip clawback se va aplica personalului identificat. Această perioadă trebuie să acopere cel puțin perioada de amânare și perioada de reținere. Banca poate face distincție între criteriile pentru aplicarea acordurilor de tip malus și de tip clawback. Acordul de tip clawback trebuie să se aplice în special în caz de fraudă sau altă conduită intenționată sau din imprudență care au dus la pierderi semnificative.

151⁵⁵. Banca trebuie să utilizeze cel puțin criteriile de performanță și de risc utilizate inițial pentru a asigura o legătură între măsurarea inițială a performanței și testarea sa ex-post. Banca trebuie, pe lângă criteriile stipulate în Legea nr. 202/2017, să folosească criterii specifice, inclusiv:

- a) dovezi de conduită neprofesională sau erori grave din partea membrului personalului;
- b) dacă banca înregistrează ulterior o scădere semnificativă a performanței financiare;

c) dacă banca în cadrul căreia lucrează membrul personalului identificat înregistrează o nereușită semnificativă în ceea ce privește administrarea riscurilor;

d) majorări importante ale bazei de capital economic sau reglementat al băncii;

e) orice sancțiuni de reglementare, de exemplu sancțiuni pecuniare, administrative, disciplinare sau de altă natură, în cazul în care conduita membrului personalului identificat a contribuit la sancțiune.

151⁵⁶. În situația în care acordul de tip malus poate fi aplicat doar la momentul intrării în drepturi asupra plății amânate, banca poate să recurgă la aplicarea unui acord de tip clawback după plata efectivă sau după intrarea în drepturi asupra remunerației variabile.

151⁵⁷. Acordurile de tip malus și acordurile de tip clawback trebuie să conducă, după caz, la o reducere a remunerației variabile. Ajustarea explicită ex-post legată de riscuri nu poate determina o creștere a remunerației variabile inițial acordate sau, dacă un acord de tip malus sau de tip clawback a fost aplicat anterior, o majorare a remunerației variabile deja diminuate.

151⁵⁸. Banca trebuie să folosească instrumente pentru remunerația variabilă în cazul în care prețul reacționează la modificări ale performanței sau riscului băncii. Evoluția prețului acțiunii sau a prețului altor instrumente nu trebuie considerată un substitut pentru ajustări explicite ex-post la riscuri.

151⁵⁹. În cazul în care au fost acordate instrumente, iar personalul, după perioada de amânare și perioada de reținere, vinde aceste instrumente sau instrumentul este plătit în numerar la scadența sa finală, personalul trebuie să poată primi suma datorată. Suma poate fi mai mare decât suma acordată inițial în cazul în care prețul de piață sau valoarea justă a instrumentului a crescut.”;

1.62. la punctul 179, după cuvintele „să fie analizată” se completează cu cuvântul „direct”;

1.63. la punctul 180, după cuvintele „evoluții specifice” se completează cu cuvintele „ale riscurilor”;

1.64. la punctul 186 prima propoziție va avea următorul cuprins:

„ **186.** Consiliul băncii este obligat să asigure condiții pentru ca funcția de administrare a riscurilor să fie implicată în mod activ la o etapă incipientă în elaborarea strategiei de risc a băncii și în toate deciziile referitoare la administrarea riscurilor semnificative asigurarea faptului că aceasta a instituit procese eficiente de administrare a riscurilor și deține controlul asupra punerii în aplicare efective a strategiei de risc.”

1.65. la punctul 188:

1.65.1. se completează cu subpunctul 8) cu următorul cuprins:

„ 8) să sprijine și să ofere informații privind definirea unor măsuri adecvate de performanță ajustate în funcție de riscuri (inclusiv ajustările ex-post), precum și la evaluarea impactului structurii remunerației variabile asupra profilului de risc și culturii băncii. Funcția de administrare a riscurilor este responsabilă de validarea și evaluarea datelor privind ajustările de risc și trebuie să fie invitată să participe la ședințele consiliului, după caz, a comitetului de remunerare pe aceste subiecte.”

1.66. punctul 193 va avea următorul cuprins:

„ **193.** Banca trebuie să numească o persoană responsabilă pentru funcția de administrare a riscurilor la nivelul întregii bănci, în calitate de coordonator al funcției de administrare a riscurilor, cu excepția cazului în care banca aplică prevederile punctului 61. Coordonatorul funcției de administrare a riscurilor raportează direct consiliului băncii cu privire la evoluțiile contrare toleranței la risc stabilite în strategiile și politicile băncii și comunică acest fapt membrilor organului executiv și, după caz, comitetului de audit.”;

1.67. la punctul 198, prima propoziție va avea următorul cuprins:

„ **198.** Prin derogare de la prevederile punctului 193, băncile de tip O-SII, trebuie să aibă un membru în organul executiv, cu responsabilitatea generală pentru funcția de administrare a riscurilor băncii (CRO). Activitatea acestei persoane trebuie să fie separată și distinctă de alte funcții executive și nu

poate fi combinată cu alte funcții ale membrilor organului de conducere, legate de activități generatoare de profituri nici cu activitățile coordonatorului funcției de audit intern.”;

1.68. la punctul 199 textul „în cadrul băncii” se substituie cu textul „la nivelul întregii bănci”;

1.69. punctul 202 va avea următorul cuprins:

„**202.** Banca trebuie să dispună de o funcție independentă de conformitate, care nu este implicată în nicio activitate de afaceri și suport al liniilor de afaceri și a cărei independență în activitate este asigurată prin raportarea nemijlocită consiliului băncii și trebuie să numească o persoană responsabilă pentru această funcție la nivelul întregii bănci, în calitate de coordonator al funcției de conformitate, cu excepția cazului în care banca aplică prevederile punctului 61.”;

1.70. la punctul 206:

1.70.1. subpunctul 1), după textul „procedurilor specifice” se completează cu textul „activității băncii.”;

1.70.2. subpunctul 2) va avea următorul cuprins:

„2) evaluarea și diminuarea riscului de conformitate asigurându-se că strategia de risc a băncii include în mod explicit riscul de conformitate și că acesta este integrat corespunzător în toate deciziile legate de gestionarea riscurilor semnificative, inclusiv testarea și informarea personalului băncii asupra aspectelor de conformitate.”;

1.71. la punctul 211:

1.71.1. după a doua propoziție, se completează cu o nouă propoziție cu următorul cuprins:

„Banca trebuie să numească o persoană care să fie responsabilă de această funcție la nivelul întregii bănci.”;

1.72. se completează cu punctul 211¹ cu următorul cuprins:

„**211**¹. Funcția de audit intern trebuie să evalueze adecvarea, calitatea și eficacitatea măsurilor de control aplicate și a raportării efectuate de către funcția de administrare a riscurilor și cea de asigurare a conformității.”;

1.73. la punctul 212, după cuvintele „eficienței cadrului de administrare” se completează cu textul „, inclusiv a strategiei de risc a băncii”;

1.74. la punctul 214 subpunctul 7) va avea următorul cuprins:

„7) să supravegheze implementarea propriilor recomandări emise ca urmare a controlului și să monitorizeze lichidarea încălcărilor și neajunsurilor depistate, precum și să monitorizeze aplicarea măsurilor dispuse de către Banca Națională a Moldovei urmare a controalelor efectuate, pentru a asigura lichidarea completă și eficientă a neajunsurilor și încălcărilor identificate.”;

1.75. se completează cu punctul 231¹ cu următorul cuprins:

„**231**¹. În sensul punctului 231, organul de conducere trebuie să fie implicat în mod activ și să asigure alocarea unor resurse adecvate în vederea administrării tuturor riscurilor semnificative cuprinse în Legea nr.202/2017 și prezentul regulament, precum și în vederea evaluării activelor, a utilizării ratingurilor externe și a modelelor interne care se referă la riscurile respective.”;

1.76. se completează cu punctul 234¹ cu următorul cuprins:

„**234**¹. În sensul pct. 234, organul de conducere trebuie să urmărească asigurarea unui model de afaceri, a unui cadru de administrare, inclusiv a unui cadru de administrare a riscurilor care să ia în considerare toate riscurile. Atunci când iau în considerare toate riscurile la care este expusă, banca trebuie să ia în considerare toți factorii de risc relevanți, inclusiv factorii ESG.

Banca trebuie să determine riscurile aferente activității desfășurate prin intermediul factorilor de risc legați de tranziția către o economie durabilă sau evenimente fizice externe legate de climă care pot afecta debitorii, piața, lichiditatea, riscurile operaționale și, de asemenea, riscurile reputaționale, de exemplu prin intermediul factorilor de risc social și de guvernanță. Printre aceste riscuri se numără, de exemplu, riscurile juridice în domeniul dreptului contractual sau al dreptului muncii, riscurile legate

de posibile încălcări ale drepturilor omului sau alți factori de risc ESG care pot afecta țara în care se află furnizorul de servicii și capacitatea acestuia de a furniza serviciile la nivelurile convenite.”;

1.77. la punctul 241:

1.77.1. subpunctul 1) se completează cu următorul text:

„ În acest sens, banca se asigură că activitatea de creditare este fundamentată pe criterii solide și riguros definite, iar mecanismele de aprobare, modificare, reînnoire și refinanțare a creditelor sunt reglementate prin proceduri clare și ușor de înțeles.”;

1.77.2. se completează cu subpunctul 1¹⁾ cu următorul cuprins:

„ 1¹⁾ utilizarea unor metodologii interne care să permită evaluarea riscului de credit al expunerilor față de debitori individuali, titluri de valoare sau pozițiile din securitizare, precum și evaluarea riscului de credit la nivelul portofoliilor. În mod special, aceste metodologii nu trebuie să depindă exclusiv sau în mod mecanic de ratingurile de credit externe. În cazul în care cerințele de fonduri proprii se bazează pe evaluarea unei societăți externe de evaluare a creditului (ECAI) sau pe faptul că o expunere nu a fost evaluată (nu este disponibilă o evaluare de credit realizată de o ECAI), banca este obligată să ia în considerare și alte informații relevante pentru a evalua repartizarea capitalului intern.”;

1.77.3. subpunctul 3) va avea următorul cuprins:

„ 3) procedurile de identificare a piețelor pe care banca intenționează să activeze, determinarea caracteristicilor portofoliului de credite (inclusiv prin asigurarea că diversitatea portofoliilor de credite este adecvată în funcție de piețele-țintă și strategiile globale de creditare) și evaluarea noilor oportunități de afaceri în cadrul activităților de creditare;”;

1.77.4. subpunctul 6) va avea următorul cuprins:

„ 6) sistemele de gestionare și monitorizare continuă a diferitelor portofolii purtătoare de risc de credit și a diferitelor expuneri ale băncii inclusiv, inclusiv procedurile de identificare, administrare și monitorizare a activelor și angajamentelor condiționale neperformante în vederea menținerii unor standarde sănătoase de creditare, conformării cu limitele stabilite privind asumarea riscului de credit și pentru efectuarea ajustărilor de valoare și constituirea unor provizioane adecvate;”;

1.77.5. se completează cu subpunctul 14) cu următorul cuprins:

„ 14) efectuarea unei evaluări ex ante a oricărei expuneri la criptoactive pe care banca intenționează să și-o asume și a caracterului adecvat al proceselor și procedurilor existente pentru gestionarea riscului de contraparte. Banca raportează Băncii Naționale a Moldovei cu privire la aceste evaluări.”;

1.78. punctul 247¹ va avea următorul cuprins:

„ 247¹. Banca trebuie să dispună de reglementări interne primare și secundare pentru monitorizarea garanțiilor reale și pentru verificarea faptului că respectivele garanții sunt și continuă să fie executabile și valorificabile. În vederea punerii în aplicare a prezentului punct banca trebuie să țină cont de prevederile Anexei nr. 2⁴.”;

1.79. punctele 247² - 247⁵ se abrogă;

1.80. punctul 248 va avea următorul cuprins:

„ 248. Banca va dispune de politici și procese adecvate care să descrie în mod clar rolurile și responsabilitățile legate de identificarea, evaluarea, monitorizarea și controlul tuturor surselor și efectelor semnificative ale riscului de piață.”;

1.81. se completează cu punctele 253¹-253⁶ cu următorul cuprins:

„ 253¹. Capitalul intern trebuie să fie adecvat la riscurile de piață importante care nu sunt supuse unei cerințe de fonduri proprii.

253². Banca care, la calcularea cerințelor de fonduri proprii pentru riscul de poziție astfel cum este prevăzut în actele normative al Băncii Naționale a Moldovei privind cerințele de fonduri proprii pentru riscul de piață, și-a compensat pozițiile pe una sau mai multe dintre acțiunile care compun un indice bursier cu una sau mai multe poziții pe un contract futures pe indicele bursier sau un alt produs bazat pe indicele bursier trebuie să dețină un capital intern adecvat pentru a acoperi pierderea aferentă

riscului de bază cauzată de faptul că valoarea contractului futures sau a produsului respectiv nu evoluează în deplină concordanță cu valoarea acțiunilor constituente.

253³. Banca trebuie să dețină un capital intern adecvat atunci când dețin poziții opuse pe contracte futures pe indici bursieri care nu sunt identice în ceea ce privește scadența și/sau structura lor.

253⁴. În cazul în care utilizează tratamentul aferent angajamentelor de preluare fermă de titluri de datorie și titluri de capital astfel cum este prevăzut în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei privind cerințele de fonduri proprii pentru riscul de piață, aceasta trebuie să se asigure că deține un capital intern suficient pentru acoperirea riscului de pierdere care există între momentul angajamentului inițial și următoarea zi lucrătoare.

253⁵. În cazul în care poziția scurtă devine scadentă înaintea poziției lungi, banca trebuie să ia, de asemenea, măsuri împotriva riscului de lipsă de lichidități.

253⁶. Banca efectuează o evaluare ex ante a oricărei expuneri la criptoactive pe care intenționează să și-o asume și a caracterului adecvat al proceselor și procedurilor existente pentru gestionarea riscului de piață și raportează Băncii Naționale a Moldovei cu privire la aceste evaluări.”;

1.82. secțiunea a 4-a „Riscul operațional” din capitolul II, Titlul III:

1.82.1. se completează cu punctele 258¹-258⁴ cu următorul cuprins:

„ **258¹.** Banca trebuie să aplice politici și procese pentru evaluarea și administrarea expunerii la riscul operațional, inclusiv la riscurile aferent externalizării și din expunerile directe și indirecte la criptoactive și la prestatorii de servicii de criptoactive, și care acoperă evenimentele cu frecvență redusă și impact negativ potențial major.

258². Banca trebuie să definească riscul operațional în sensul politicilor și procedurilor prevăzute la pct.258¹.

258³. Banca trebuie să dispună de politici și planuri adecvate pentru situații neprevăzute și de continuitate a activității, inclusiv politici și planuri de continuitate a activității privind gestionarea riscurilor legate de TIC și planuri de răspuns și de recuperare în domeniul TIC pentru tehnologia pe care acestea o utilizează pentru comunicarea informațiilor. Aceste planuri trebuie să fie elaborate, gestionate și testate în conformitate cu actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei privind reziliența operațională digitală a sectorului financiar, pentru a îi permite băncii să își continue activitatea în caz de întrerupere gravă a acesteia și de a-și limita pierderile în cazul apariției unei astfel de întreruperi.

258⁴. Băncile trebuie să utilizeze structura lor existentă de guvernare pentru a stabili, supraveghea și implementa un cadru eficient de reziliență operațională, care să le permită să răspundă și să se adapteze rapid la evenimente disruptive, să se recupereze eficient și să învețe din aceste situații, astfel încât să minimizeze impactul asupra desfășurării operațiunilor critice.”;

1.83. secțiunea a 5-a „Riscul de rată a dobânzii din activități în afara portofoliului de tranzacționare (Interest rate risk in the banking book, în continuare IRRBB)” din capitolul II, Titlul III:

1.83.1. se completează cu punctele 272¹-272⁴ cu următorul cuprins:

„ **272¹.** Banca trebuie să implementeze sisteme interne, să utilizeze metodologii standardizate sau metodologii standardizate simplificate în cazul instituțiilor de credit mici și cu grad redus de complexitate, conform Anexei nr. 2⁵ pentru a identifica, a evalua, a administra și a reduce riscul care rezultă din variațiile potențiale ale ratelor dobânzii care afectează atât valoarea economică a capitalului propriu, cât și veniturile nete din dobânzi aferente activităților băncii care sunt din afara portofoliului de tranzacționare.

272². Banca trebuie să implementeze sisteme pentru a evalua și a monitoriza riscurile care rezultă din variațiile potențiale ale marjelor de credit care afectează atât valoarea economică a capitalurilor proprii, cât și veniturile nete din dobânzi aferente activităților în afara portofoliului de tranzacționare.

272³. Banca Națională a Moldovei poate solicita băncii să utilizeze metodologia standardizată prevăzută la punctul 272¹ atunci când consideră că sistemele interne ale băncii nu sunt adecvate pentru scopurile menționate la punctul 272¹.

272⁴. Banca Națională a Moldovei poate solicita unei instituții mici și cu un grad redus de complexitate, să utilizeze metodologia standardizată prevăzută la punctul 272¹, atunci când consideră că metodologia standardizată simplificată prevăzută la punctul 272¹ nu este adecvată pentru a reflecta riscul de rată a dobânzii care rezultă din activitățile băncii care sunt în afara portofoliului de tranzacționare.”;

1.84. punctul 273 se abrogă;

1.85. la punctul 274, punctul 275 și punctul 284 textul „pct.273” se substituie cu textul „punctul 272¹”;

1.86. punctele 289¹ – 289³ vor avea următorul cuprins:

„ **289¹.** Banca trebuie să elaboreze și să utilizeze propriile metodologii de calcul ale modificărilor potențiale ale valorii economice a băncii, ca urmare a schimbării nivelurilor ratelor dobânzii, în conformitate cu profilul de risc și politicile de administrare a riscului aferente acestora. De asemenea, pentru scopurile menționate la punctul 287, banca trebuie să dispună de capacitatea necesară pentru a evalua aceste modificări și pentru a calcula nivelul general al riscului de rată a dobânzii atât la nivel individual, cât și la nivel consolidat.

289². Banca trebuie să calculeze și să raporteze Băncii Naționale a Moldovei modificarea valorii economice precum și modificarea veniturilor nete din dobânzi, ca urmare a aplicării unor schimbări bruște și neașteptate ale ratelor dobânzii conform scenariilor de șoc în materie de supraveghere prevăzute în Anexa nr. 2⁶. Raportarea modificării valorii economice și a veniturilor nete din dobânzi se efectuează cu frecvența prevăzută în Instrucțiunea cu privire la prezentarea de către bănci a rapoartelor COREP în scopuri de supraveghere, aprobată prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 117/2018.

289³. Calcularea modificării valorii economice și a veniturilor nete din dobânzi se efectuează cel puțin trimestrial. Dacă în cel puțin unul dintre cele 6 scenarii de șoc prevăzute în Anexa nr.2⁶, scăderea valorii economice rezultate în urma calculării este mai mare decât 15% din fondurile proprii de nivel 1 sau se înregistrează o scădere semnificativă, adică o scădere mai mare de 5% din fondurile proprii de nivel 1 a veniturilor din dobânzi în unul dintre cele două scenarii aferente modificărilor veniturilor nete din dobânzi, banca trebuie să notifice imediat Banca Națională a Moldovei. Notificarea trebuie să conțină o evaluare internă semnată de organul de conducere care să includă motivele depășirii pragurilor menționate anterior, precum și informații privind administrarea riscului de rată a dobânzii din afara portofoliului de tranzacționare, pe baza cărora Banca Națională a Moldovei va decide cu privire la oportunitatea exercitării competențelor de supraveghere prevăzute în Legea nr. 202/2017.

1.87. se completează cu punctele 289⁴ - 289⁵ cu următorul cuprins:

„ **289⁴.** Pentru scopurile punctelor 289² și 289³, banca trebuie să aplice fie metodologia standardizată sau metodologia standardizată simplificată, așa cum sunt prevăzute în Anexa nr.2⁵, fie o metodologie internă.

289⁵. Banca trebuie să asigure că sistemele interne utilizate pentru administrarea riscului IRRBB sunt validate de către o funcție independentă de structurile organizatorice care generează sau gestionează riscul IRRBB.”;

1.88. la secțiunea a 8-a „Riscul de concentrare” din capitolul II, Titlul III:

1.88.1. se completează cu punctele 308¹ - 308² cu următorul cuprins:

„ **308¹.** Banca trebuie să abordeze și să controleze potrivit politicilor și procedurilor interne, riscul de concentrare rezultat din expunerile față de fiecare contraparte, inclusiv față de contrapărțile centrale, grupurile de contrapărți aflate în legătură și contrapărți din același sector economic, aceeași regiune geografică sau care desfășoară aceeași activitate sau furnizează aceeași marfă, sau din aplicarea

tehnicilor de diminuare a riscului de credit, inclusiv, în special, riscurile aferente expunerilor indirecte mari din credite, de exemplu, față de un singur emitent de garanții.

308². În cazul criptoactivelor fără un emitent identificabil, riscul de concentrare este evaluat din punct de vedere a expunerii la criptoactive cu caracteristici similare.”;

1.89. la punctul 309 textul „ Banca trebuie să dispună de politici în legătură cu expunerea la riscul de concentrare.” se abrogă;

1.90. punctul 310 se abrogă;

1.91. la punctul 324¹ textul „ în conformitate cu Regulamentul nr. 274/2020 privind efectul de levier pentru bănci” se substituie cu textul „ în conformitate cu Regulamentul privind efectul de levier, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 176/2025”;

1.92. după punctul 324² se completează cu Secțiunile 12 – 14 cu următorul cuprins:

„ Secțiunea 12

Riscul de mediu, social și de governanță (ESG)

324³. Banca trebuie să dispună, ca parte a aranjamentelor sale de governanță, inclusiv a cadrului de gestionare a riscurilor de strategii, politici, procese și sisteme solide pentru identificarea, măsurarea, gestionarea și monitorizarea riscurilor ESG pe termen scurt, mediu și lung.

324⁴. În sensul punctului 324³, strategiile, politicile, procesele și sistemele trebuie să fie proporționale cu mărimea, natura și complexitatea riscurilor ESG ale modelului de afaceri și domeniului de activitate al băncii și vor lua în considerare orizontul de timp pe termen scurt și mediu, precum și un orizont pe termen lung de cel puțin 10 ani.

324⁵. Banca trebuie să testeze reziliența sa față de efectele negative pe termen lung ale factorilor ESG, atât în scenariile de bază, cât și în scenariile adverse, pe o perioadă definită, începând cu factorii legați de schimbările climatice. Aceste teste vor include mai multe scenarii ESG care reflectă posibilele impacturi ale schimbărilor de mediu și sociale și ale politicilor publice asociate asupra mediului de afaceri pe termen lung. În acest proces, banca trebuie să utilizeze scenariile credibile, bazate pe cele elaborate de organizații internaționale.

324⁶. Banca va respecta prevederile actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei cu privire la administrarea riscurilor ESG.

324⁷. Băncile raportează Băncii Naționale a Moldovei expunerile sale la riscurile ESG, inclusiv:

- 1) expunerile existente și noile expuneri către entități din sectorul combustibililor fosili; și
- 2) expunerile la riscuri fizice și riscuri de tranziție, în conformitate cu cerințele stabilite prin instrucțiunile Băncii Naționale a Moldovei cu privire la prezentarea de către bănci a rapoartelor COREP în scopuri de supraveghere.

Secțiunea 13

Riscul rezidual

324⁸. Banca trebuie să dispună de politici și proceduri scrise pentru a aborda și controla riscul ca tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate să se dovedească mai puțin eficiente decât previziunile.

324⁹. Banca trebuie să revizuiască în mod regulat, dar cel puțin anual adecvarea, eficacitatea și funcționarea acestor politici și proceduri.

324¹⁰. Banca trebuie să evalueze importanța riscului rezidual, ținând cont de:

- a) adecvarea și capacitatea de a fi puse în executare a acordurilor de garanție reală și al garanțiilor personale;
- b) durata și capacitatea de executare a garanțiilor reale și a garanțiilor personale cu respectarea cadrului legal național;
- c) lichiditatea și volatilitatea valorilor activelor constituite drept garanții reale;

- d) valoarea recuperabilă a garanției reale în cadrul diferitelor acțiuni de executare a obligațiilor rezultate din contractul de credit și din contractele de garanție;
- e) bonitatea garanțiilor.

Secțiunea 14 **Riscul de securitizare**

324¹¹. Banca trebuie să dispună de politici și proceduri adecvate în scopul de a evalua și trata riscurile care decurg din tranzacții de securitizare în care acestea au calitatea de investitor, inițiator sau sponsor, inclusiv riscurile reputaționale, de tipul celor care rezultă din structuri sau produse complexe, pentru a se asigura că esența economică a tranzacției este integral reflectată în deciziile de evaluare și administrare a riscurilor.

324¹². Banca care este inițiatore de tranzacții de securitizare reînnoibile, cu clauze de rambursare anticipată, trebuie să dispună de planuri de lichiditate care să trateze eventualele implicații care decurg atât din rambursarea planificată, cât și din rambursarea anticipată.”;

1.93. la punctul 336, după cuvintele „Banca trebuie să asigure” se completează cu textul „, prin intermediul unei subdiviziuni independente.”;

1.94. punctul 354 va avea următorul cuprins:

„ **354.** Pentru evaluarea adecvării capitalului intern la riscuri, banca trebuie să identifice și să evalueze toate riscurile semnificative la care este sau poate fi expusă, incluzând:

1) riscurile pentru care există cerințe de capital reglementate, inclusiv diferențele semnificative dintre tratamentul reglementat al riscurilor pentru calculul cerințelor minime de capital și tratamentul prevăzut de procesul de evaluare a adecvării capitalului intern la riscuri;

2) riscurile pentru care nu există cerințe de capital reglementate și/sau nu sunt integral acoperite de capital:

a) riscuri rezultate din aplicarea unor abordări mai puțin sofisticate - subestimarea riscului de credit în contextul utilizării abordării standardizate, subestimarea riscului operațional în contextul utilizării abordării de bază sau abordării standardizate;

b) subestimarea pentru pierderea în caz de nerambursare în condiții de criză;

c) riscul rezidual aferent tehnicilor de diminuare a riscului de credit

d) riscul din securitizare;

e) riscurile generate de activitatea de creditare în valută a debitorilor expuși la riscul valutar;

3) riscuri precum: riscul de rată a dobânzii din activități în afara portofoliului de tranzacționare, riscul de concentrare, riscul de lichiditate, riscul reputațional și cel strategic. Pentru riscurile din această categorie, banca poate utiliza metode calitative de evaluare și diminuare;

4) riscurile externe ale băncii, respectiv riscuri aferente mediului de reglementare, economic sau de desfășurare a activității băncii și care nu se încadrează în situațiile prevăzute la subpunctele 1) și 2).

5) riscurile ESG și efectele pe termen scurt, mediu și lung ale acestor riscuri.”;

1.95. punctul 387³ se completează cu textul „Banca comunică toleranța la risc prevăzută la art. 79 alin.(3) din Legea nr. 202/2017 tuturor liniilor de activitate relevante.”;

1.96. la punctul 387⁴ textul „surselor de finanțare” se substituie cu textul „pozițiilor de finanțare”;

1.97. la punctul 387⁵ textul „Banca trebuie să facă distincție dintre activele grevate și activele disponibile în orice moment, ” se substituie cu textul „ Banca trebuie să facă distincție dintre activele gajate și activele negrevate de sarcini disponibile în orice moment.”;

1.98. la punctul 387⁶ textul „ din Republica Moldova și din alt stat” se substituie cu textul „atât în cadrul Spațiului Economic European, cât și în afara acestuia”;

1.99. punctul 387⁸ va avea următorul cuprins:

„387⁸. Banca trebuie să aibă în vedere scenariile alternative de lichiditate și factorii de diminuare a riscurilor și să reexaminează ipotezele care stau la baza deciziilor privind poziția de finanțare, cel puțin, o dată pe an. În acest sens, scenariile alternative trebuie să vizeze în special elementele extrabilanțiere și alte datorii contingente, inclusiv cele ale entităților constituite în scopul securitizărilor, în raport cu care banca acționează ca sponsor sau oferă un sprijin semnificativ sub formă de lichidități.

Banca trebuie să ia în considerare potențialul impact al scenariilor alternative legate de specificul de activitate al băncii, de piață în general și o combinație a celor două tipuri de scenarii. Banca trebuie să aibă în vedere diferite perioade de timp și grade variate ale condițiilor de criză.”;

1.100. punctul 387¹⁰ va avea următorul cuprins:

„ 387¹⁰. Banca trebuie să dispună de planuri de redresare privind lichiditatea care stabilesc strategii adecvate și măsuri de punere în aplicare corespunzătoare pentru a rezolva problema eventualei lipse de lichidități, inclusiv în ceea ce privește succursalele stabilite într-un alt stat membru.

1.101. punctul 387¹¹ se completează cu următorul textul:

„Banca trebuie să ia măsurile operaționale necesare în avans pentru a se asigura că planurile de redresare privind lichiditatea pot fi puse în aplicare imediat. Măsurile operaționale trebuie să includă deținerea de garanții care să fie disponibile imediat pentru acordarea de asistență de lichiditate de urgență de către Banca Națională a Moldovei.

În sensul alin. (2) de la prezentul punct, deținerea de garanții include deținerea de garanții în moneda unui alt stat membru, dacă este cazul, sau în moneda unui stat terț față de care banca are expuneri și, dacă este necesar din punct de vedere operațional, pe teritoriul unui stat membru gazdă sau al unui stat terț față de moneda căreia are expuneri.”;

1.102. după Anexa nr.1, se completează cu Anexa nr. 1¹ cu următorul cuprins:

“ Anexa nr.1¹
la Regulamentul privind cadrul de
administrare a activității băncilor

Specificarea claselor de instrumente care reflectă în mod corespunzător calitatea creditului băncii în condiții de asigurare a continuității activității și care sunt adecvate pentru a fi utilizate în scopul remunerației variabile

Secțiunea 1

Clasele de instrumente care reflectă în mod corespunzător calitatea creditului instituției în condiții de asigurare a continuității activității și care sunt adecvate pentru a fi utilizate în scopul remunerației variabile

1. Clasele de instrumente care îndeplinesc condițiile prevăzute la punctul 136 din prezentul regulament sunt următoarele:

1.1. clasele de instrumente de fonduri proprii de nivel 1 suplimentar, în cazul în care aceste clase îndeplinesc condițiile menționate la punctul 2 și secțiunea 2 și sunt conforme cu punctul 17 și cu subpunctul 21.3 din prezenta anexă;

1.2. clasele de instrumente de fonduri proprii de nivel 2, în cazul în care aceste clase îndeplinesc condițiile menționate la punctul 2 și secțiunea 3 și sunt conforme cu secțiunea 5;

1.3. clasele de instrumente care pot fi convertite integral în instrumente de fonduri proprii de nivel 1 de bază sau a căror valoare poate fi redusă și care nu sunt nici instrumente de fonduri proprii de nivel 1 suplimentar, nici instrumente de fonduri proprii de nivel 2 (în continuare - instrumente de alt tip) în cazurile menționate în secțiunea 4, atunci când aceste clase îndeplinesc condițiile prevăzute la punctul 2 și sunt conforme cu secțiunea 5 din prezenta anexă.

2. Clasele de instrumente menționate la punctul 1 îndeplinesc următoarele condiții:

2.1. instrumentele nu sunt garantate și nici nu fac obiectul unei garanții care crește rangul de prioritate la plată al creanțelor deținătorului;

2.2. în cazul în care dispozițiile care reglementează un instrument permit conversia sa, acest instrument este utilizat în scopul atribuirii remunerației variabile numai atunci când rata sau factorul de conversie este fixat la un nivel care să garanteze că valoarea instrumentului în care este convertit instrumentul atribuit inițial nu este mai mare decât valoarea instrumentului atribuit inițial în momentul atribuirii acestuia ca remunerație variabilă;

2.3. dispozițiile care reglementează instrumentele convertibile utilizate exclusiv în scopul remunerației variabile garantează că valoarea instrumentului în care este convertit instrumentul atribuit inițial nu este mai mare decât valoarea instrumentului atribuit inițial în momentul conversiei respective;

2.4. dispozițiile care reglementează instrumentul prevăd că toate distribuirile sunt plătite deținătorului instrumentului cel puțin o dată pe an;

2.5. instrumentele sunt evaluate la valoarea pe care o aveau în momentul atribuirii instrumentului. Evaluarea ține seama de calitatea creditului băncii și face obiectul unei verificări independente;

2.6. dispozițiile care reglementează instrumentele emise exclusiv în scopul remunerației variabile necesită realizarea unei evaluări în conformitate cu standardul de contabilitate aplicabil în cazul în care se exercită o opțiune de cumpărare pe instrumentul respectiv, precum și în cazul în care acesta este rambursat, răscumpărat sau convertit.

Secțiunea 2

Condiții aplicabile claselor de instrumente de fonduri proprii de nivel 1 suplimentar

3. Clasele de instrumente de fonduri proprii de nivel 1 suplimentar îndeplinesc următoarele condiții:

3.1. dispozițiile care reglementează instrumentul specifică un eveniment declanșator în sensul punctului 70 alin.(14) din Regulamentul nr.109/2018;

3.2. evenimentul declanșator menționat la subpunctul 3.1. survine atunci când rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază ale băncii care emite instrumentul, menționată la punctul 130 alin.(1) din Regulamentul nr. 109/2018, scade sub unul dintre pragurile următoare:

3.2.1. 7 %;

3.2.2. un nivel mai mare de 7 %, stabilit de către bancă;

3.3. este îndeplinită una dintre următoarele cerințe:

3.3.1. instrumentele sunt emise exclusiv pentru a fi atribuite sub formă de remunerație variabilă, iar dispozițiile care reglementează instrumentul garantează că toate distribuirile sunt plătite la o rată care este conformă cu ratele practicate pe piață pentru instrumente similare emise de către banca în cauză sau de către bănci ale căror natură, dimensiune, complexitate și calitate a creditului sunt comparabile și nu depășește, în niciun caz, în momentul atribuirii remunerației, cu peste 8 puncte procentuale rata medie anuală de variație a Uniunii Europene publicată de către Comisie (Eurostat) în cadrul indicilor armonizați ai prețurilor de consum. Atunci când instrumentele sunt atribuite unor membri ai personalului care își desfășoară cea mai mare parte a activităților lor profesionale în afara Uniunii Europene, iar instrumentele sunt exprimate într-o monedă emisă de o țară terță, băncile pot utiliza un indice al prețurilor de consum similar pentru respectiva țară terță, calculat în mod independent;

3.3.2. în momentul atribuirii instrumentelor sub formă de remunerație variabilă, cel puțin 60 % din instrumentele care fac obiectul emiterii au fost emise în alte scopuri decât atribuirea remunerației variabile și nu sunt deținute de următoarele entități sau de orice întreprindere care are legături strânse cu următoarele entități:

- 3.3.2.1 banca sau filialele sale;
- 3.3.2.2 întreprinderea-mamă a băncii sau filialele sale;
- 3.3.2.3 societatea financiară holding mamă sau filialele sale;
- 3.3.2.4 societatea financiară holding cu activitate mixtă și filialele sale.

Secțiunea 3

Condiții aplicabile claselor de instrumente de fonduri proprii de nivel 2

4. Clasele de instrumente de fonduri proprii de nivel 2 îndeplinesc următoarele condiții:

4.1. în momentul atribuirii instrumentelor sub formă de remunerație variabilă, perioada de dinaintea scadenței instrumentelor este egală cu sau mai mare decât suma perioadelor de reportare și a perioadelor de reținere aplicabile remunerației variabile în cazul atribuirii acestor instrumente;

4.2. dispozițiile care reglementează instrumentele prevăd ca, în momentul în care survine un eveniment declanșator, cuantumul principalului instrumentelor să fie redus permanent sau temporar sau ca instrumentele să fie convertite în instrumente de fonduri proprii de nivel 1 de bază;

4.3. evenimentul declanșator menționat la subpunctul 4.2 survine atunci când rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază a băncii care emite instrumentul, menționată la punctul 30 alin.(1) din Regulamentul nr. 109/2018, scade sub unul dintre pragurile următoare:

4.3.1. 7 %;

4.3.2. un nivel mai mare de 7 %, stabilit de către bancă;

4.4. este îndeplinită una dintre cerințele prevăzute la subpunctul 3.3.

Secțiunea 4

Condiții aplicabile claselor de instrumente de alt tip

5. În temeiul condițiilor stabilite la subpunctul 1.3, instrumentele de alt tip îndeplinesc condițiile prevăzute la punctul 136 alin.(2) din prezentul regulament în oricare dintre următoarele cazuri:

5.1. instrumentele de alt tip îndeplinesc condițiile menționate la punctul 6;

5.2. instrumentele de alt tip sunt legate de un instrument de fonduri proprii de nivel 1 suplimentar sau de un instrument de fonduri proprii de nivel 2 și îndeplinesc condițiile menționate la punctul 7;

5.3. instrumentele de alt tip sunt legate de un instrument care, dacă nu ar fi fost emis de o întreprindere-mamă a băncii care nu intră în perimetrul de consolidare, ar fi un instrument de fonduri proprii de nivel 1 suplimentar sau un instrument de fonduri proprii de nivel 2, și îndeplinesc condițiile menționate la punctul 8.

6. Condițiile menționate la subpunctul 5.1 sunt următoarele:

6.1. instrumentele de alt tip se emit direct sau prin intermediul unei entități incluse în cadrul consolidării grupului, cu condiția să se poată estima în mod rezonabil că o variație a calității creditului emitentului instrumentului va antrena o variație similară a calității creditului băncii care utilizează instrumentele de alt tip în scopul remunerației variabile;

6.2. dispozițiile care reglementează instrumentele de alt tip nu acordă deținătorului dreptul de a accelera plata programată a distribuțiilor sau a principalului decât în caz de insolvență sau de lichidare a băncii;

6.3. în momentul atribuirii instrumentelor de alt tip sub formă de remunerație variabilă, perioada dinaintea scadenței instrumentelor de alt tip este egală cu sau mai mare decât suma perioadelor de reportare și a perioadelor de reținere aplicabile în cazul atribuirii acestor instrumente;

6.4. dispozițiile care reglementează instrumentele prevăd ca, în momentul în care survine un eveniment declanșator, cuantumul principalului instrumentelor să fie redus permanent sau temporar sau ca instrumentele să fie convertite în instrumente de fonduri proprii de nivel 1 de bază;

6.5. evenimentul declanșator menționat la subpunctul 6.4. survine atunci când rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază a băncii care emite instrumentul, menționată la punctul 130 alin.(1) din Regulamentul nr. 109/2018, scade sub unul dintre pragurile următoare:

6.5.1. 7 %;

- 6.5.2. un nivel mai mare de 7 % care este stabilit de către bancă;
- 6.6. este îndeplinită una dintre cerințele prevăzute la subpunctul 3.3.
7. Condițiile menționate la subpunctul 5.2. sunt următoarele:
- 7.1. instrumentele de alt tip îndeplinesc condițiile prevăzute la subpunctele 6.1 - 6.5;
- 7.2. instrumentele de alt tip sunt legate de un instrument de fonduri proprii de nivel 1 suplimentar sau de un instrument de fonduri proprii de nivel 2 emis prin intermediul unei entități incluse în cadrul consolidării grupului (în continuare - instrumentul de referință);
- 7.3. instrumentul de referință îndeplinește condițiile prevăzute la subpunctele 6.2 și 6.6 în momentul atribuirii sale sub formă de remunerație variabilă;
- 7.4. valoarea unui instrument de alt tip este legată de instrumentul de referință, astfel încât aceasta să nu poată depăși, în niciun moment, valoarea instrumentului de referință;
- 7.5. valoarea distribuirilor plătite după intrarea în drepturi pentru instrumentul de alt tip este legată de instrumentul de referință, astfel încât distribuirile să nu poată depăși, în niciun moment, valoarea distribuirilor plătite în temeiul instrumentului de referință;
- 7.6. dispozițiile care reglementează instrumentele de alt tip prevăd că, în cazul în care instrumentul de referință este convertit, răscumpărat sau rambursat sau în cazul în care se exercită o opțiune de cumpărare pe acesta în cursul perioadei de reportare sau de reținere, instrumentele de alt tip sunt legate de un instrument de referință echivalent care îndeplinește condițiile prevăzute la prezenta secțiune, astfel încât valoarea totală a instrumentelor de alt tip să nu crească.
8. Condițiile menționate la subpunctul 5.1. sunt următoarele:
- 8.1. Banca Națională a Moldovei a stabilit, în scopul articolului 125 din Legea nr. 202/2017, că banca care emite instrumentul de care sunt legate celelalte instrumente face obiectul supravegherii consolidate din partea unei autorități de supraveghere dintr-un țară terță care este echivalentă cu supravegherea reglementată de principiile și de cerințele prevăzute în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei;
- 8.2. instrumentele de alt tip îndeplinesc condițiile menționate la subpunctele 7.1 și 7.3-7.6.

Secțiunea 5

Proceduri de reducere, de majorare și de conversie

9. În scopul subpunctelor 4.2 și 6.4, dispozițiile care reglementează instrumentele de fonduri proprii de nivel 2 și instrumentele de alt tip respectă procedurile și termenele prevăzute la punctele 10-22 din prezenta anexă în ceea ce privește calcularea ratei fondurilor proprii de nivel 1 de bază și a cuantumurilor care urmează să fie reduse, majorate sau convertite. Dispozițiile care reglementează instrumentele de fonduri proprii de nivel 1 suplimentar sunt conforme cu procedurile prevăzute la punctul 17 și subpunctul 21.3 în ceea ce privește cuantumurile care urmează să fie reduse, majorate sau convertite.
10. În cazul în care dispozițiile care reglementează instrumentele de fonduri proprii de nivel 2 și instrumentele de alt tip impun ca acestea să fie convertite în instrumente de fonduri proprii de nivel 1 de bază în momentul în care survine un eveniment declanșator, dispozițiile respective precizează oricare dintre următoarele:
- 10.1. rata utilizată pentru această conversie și o limită referitoare la cuantumul permis al conversiei;
- 10.2. intervalul în cadrul căruia instrumentele se vor converti în instrumente de fonduri proprii de nivel 1 de bază.
11. Atunci când dispozițiile care reglementează instrumentele prevăd reducerea cuantumului principalului în momentul în care survine un eveniment declanșator, reducerea se aplică permanent sau temporar tuturor elementelor următoare:
- 11.1. creanța deținătorului instrumentului în cazul insolvenței sau al lichidării băncii;

11.2. suma care trebuie plătită în cazul exercitării opțiunii de cumpărare pe instrumentul respectiv sau în cazul răscumpărării instrumentului;

11.3. distribuiri efectuate în ceea ce privește instrumentul.

12. Distribuiri care trebuie plătite după efectuarea unei reduceri a valorii au la bază cuantumul redus al principalului.

13. Reducerea valorii sau conversia instrumentelor generează, în conformitate cu cadrul contabil aplicabil, elemente care se califică drept elemente de fonduri proprii de nivel 1 de bază.

14. În cazul în care banca a stabilit că rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază a scăzut sub nivelul care activează conversia sau reducerea valorii instrumentului, organul de conducere al băncii are obligația de a preciza fără întârziere că a survenit un eveniment declanșator și că există obligația irevocabilă de a reduce valoarea instrumentului sau de a efectua conversia acestuia.

15. Cuantumul agregat al instrumentelor care trebuie să fie redus sau convertit în momentul în care survine un eveniment declanșator este cel puțin egal cu cuantumul cel mai mic dintre următoarele:

15.1. cuantumul necesar pentru a restabili integral rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază a băncii la procentajul fixat drept eveniment declanșator în cadrul dispozițiilor care reglementează instrumentul;

15.2. cuantumul integral al principalului instrumentului.

16. Atunci când survine un eveniment declanșator, băncile au obligația să facă următoarele demersuri:

16.1. să informeze membrii personalului cărora li s-au atribuit instrumente sub formă de remunerație variabilă și persoanele care continuă să dețină astfel de instrumente;

16.2. să reducă cuantumul principalului instrumentelor sau să convertească instrumentele în instrumente de fonduri proprii de nivel 1 de bază, cât mai curând posibil și în termen de maximum o lună, în conformitate cu cerințele prezentei secțiuni.

17. Atunci când instrumentele de fonduri proprii de nivel 1 suplimentar, instrumentele de fonduri proprii de nivel 2 și instrumentele de alt tip au un nivel de declanșare identic, cuantumul principalului este redus sau convertit în mod proporțional pentru toți deținătorii unor astfel de instrumente utilizate în scopul remunerației variabile.

18. Cuantumul principalului instrumentului ce urmează a fi redus sau convertit face obiectul unei verificări independente. Această verificare se efectuează cât mai curând posibil și nu creează obstacole în calea reducerii valorii sau a convertirii instrumentului de către bancă.

19. O bancă care emite instrumente ce se convertesc în instrumente de fonduri proprii de nivel 1 de bază în momentul în care survine un eveniment declanșator are obligația să se asigure că dispune în permanență de suficient capital social autorizat pentru convertirea tuturor acestor instrumente convertibile în acțiuni în cazul în care survine un eveniment declanșator. Banca are obligația de a dispune în permanență de aprobarea prealabilă necesară pentru emiterea instrumentelor de fonduri proprii de nivel 1 de bază în care ar urma să fie convertite aceste instrumente în cazul în care ar surveni un eveniment declanșator.

20. O bancă care emite instrumente ce se convertesc în instrumente de fonduri proprii de nivel 1 de bază în momentul în care survine un eveniment declanșator are obligația să se asigure că nu există obstacole procedurale în calea acestei conversii în virtutea actelor sale constitutive sau a statutului său sau a oricărui aranjament contractual.

21. Pentru ca reducerea principalului unui instrument să fie considerată temporară, trebuie să fie îndeplinite toate condițiile următoare:

21.1. majorările principalului au la bază profitul, după ce emitentul instrumentului a luat o decizie oficială de confirmare a profitului final;

21.2. orice majorare a principalului instrumentului sau orice plată a cupoanelor din cuantumul redus al principalului se efectuează la aprecierea deplină a băncii, sub rezerva constrângerilor care

decurg din subpuctele 21.3-21.5, banca neavând obligația de a efectua sau de a accelera o majorare în anumite condiții;

21.3. o majorare a principalului se efectuează în mod proporțional între instrumentele de fonduri proprii de nivel 1 suplimentar, instrumentele de fonduri proprii de nivel 2 și instrumentele de alt tip utilizate în scopul remunerației variabile care au fost supuse unei reduceri;

21.4. cuantumul maxim care poate fi atribuit sumei majorării instrumentelor de fonduri proprii de nivel 2 și a instrumentelor de alt tip împreună cu plata cupoanelor aferente cuantumului redus al principalului este egal cu profitul băncii înmulțit cu suma obținută prin împărțirea cuantumului stabilit la subpunctul 21.4.1 cu cuantumului stabilit la subpunctul 21.4.2:

21.4.1. suma valorii nominale, dinaintea reducerii principalului, a tuturor instrumentelor de fonduri proprii de nivel 2 și a instrumentelor de alt tip ale băncii care au făcut obiectul unei reduceri a principalului;

21.4.2. suma fondurilor proprii și a valorii nominale a instrumentelor de alt tip utilizate în scopul remunerației variabile ale băncii;

21.5. suma majorărilor și a plății cupoanelor din cuantumul redus al principalului este considerată a fi o plată care antrenează o reducere a fondurilor proprii de nivel 1 de bază și, împreună cu alte distribuiri aferente instrumentelor de fonduri proprii de nivel 1 de bază, face obiectul restricțiilor privind suma maximă distribuibilă, în conformitate cu punctele 89 - 102 din Regulamentul nr.110/2018 cu privire la amortizoarele de capital ale băncilor.

22. În sensul subpunctului 21.4, calculul se efectuează în momentul în care se înregistrează majorarea principalului.”;

1.103. anexa nr.2¹ se abrogă;

1.104. după Anexa nr. 2³ se completează cu Anexele nr. 2⁴-2⁶ cu următorul cuprins:

“Anexa nr. 2⁴
la Regulamentul privind cadrul de
administrare a activității băncilor

Evaluarea bunurilor imobile și mobile

Secțiunea 1

Evaluarea în momentul inițierii

1. Băncile trebuie să se asigure, atunci când o facilitate de credit este garantată cu garanții reale imobiliare sau mobiliare, că aceste garanții sunt evaluate obiectiv, argumentat și veridic la etapa inițierii procesului de acordare a creditului. În acest scop, băncile trebuie să stabilească politici și proceduri interne de evaluare a garanțiilor reale. Politicile și procedurile trebuie să specifice metodele de evaluare care urmează să fie utilizate de către evaluator pentru fiecare tip de garanție reală. Băncile trebuie să se asigure că aceste abordări sunt prudente și proporționale cu tipul și valoarea potențială a garanțiilor reale și corelate cu contractele de credit și sunt conforme cu politicile și procedurile privind riscul de credit, precum și cu condițiile stabilite la punctele 29 - 32 din prezenta anexă.

2. Băncile trebuie să se asigure că garanțiile reale imobiliare sunt evaluate în conformitate cu standardele internaționale, europene și naționale aplicabile.

Subsecțiunea 1

Garanții reale imobiliare

3. La etapa inițierii acordării de credite, băncile trebuie să se asigure că valoarea tuturor garanțiilor reale imobiliare pentru credite destinate persoanelor fizice și persoanelor juridice, este evaluată de un evaluator intern sau extern pe baza unei vizite complete de evaluare internă și externă a imobilului.

4. Atunci când utilizează evaluatori externi, băncile trebuie să stabilească un grup (o listă) de evaluatori externi acceptați pe baza unor criterii prevăzute în politicile interne ale băncii. Din grupul de evaluatori trebuie să facă parte evaluatori cu experiență relevantă pe segmentele relevante ale sectorului imobiliar.

5. Băncile trebuie să se asigure că evaluatorii furnizează o evaluare imparțială, clară, transparentă și obiectivă, iar fiecare evaluare trebuie să conțină un raport final care să ofere informațiile necesare despre procesul de evaluare și bunul imobil. Evaluarea trebuie efectuată (evaluare internă) sau dispusă (evaluare externă) de către bancă, cu excepția cazului în care aceasta face obiectul unei cereri din partea debitorului.

6. La sfârșitul procesului de evaluare, băncile trebuie să se asigure că au obținut, pentru fiecare garanție reală imobiliară, un raport de evaluare clar și transparent care cuprinde toate elementele și parametrii pe baza cărora a fost determinată valoarea garanției reale, inclusiv toate informațiile necesare și suficiente pentru înțelegerea cu ușurință a acestor elemente și parametri, în special:

6.1. valoarea de piață a garanției reale;

6.2. abordările, metodologia și parametrii-cheie și ipotezele care au fost utilizate la evaluare;

6.3. descrierea garanției reale, inclusiv a utilizării sale curente sau a utilizărilor multiple, dacă este cazul, precum și a tipului și deprecierea acumulată a bunului imobil, dar și a stării de conservare, după caz;

6.4. descrierea amplasării garanției reale, a condițiilor locale de piață și a lichidității garanției reale;

6.5. atributele juridice și efective ale garanției reale;

6.6. orice circumstanțe cunoscute care pot afecta valoarea pe termen scurt, inclusiv semnalarea și formularea de observații cu privire la orice aspect care afectează gradul de certitudine sau de incertitudine;

6.7. analiza de piață a segmentului din care face parte bunul imobil estimat.

7. Băncile trebuie să efectueze o examinare detaliată a evaluării pe care o primesc de la evaluator, axându-se în special pe aspecte precum coerența (dacă abordările și ipotezele sunt clare și transparente), prudența ipotezelor, precum și pe identificarea clară și rezonabilă a bunurilor imobile comparabile utilizate ca valoare de referință.

Subsecțiunea 3

Garanții reale mobiliare

8. La etapa inițierii, băncile trebuie să se asigure că valoarea tuturor garanțiilor reale mobiliare este evaluată printr-o abordare adecvată și prudentă, proporțională cu natura, tipul și complexitatea garanțiilor reale, de un evaluator intern sau extern, pe bază de modele statistice adecvate care îndeplinesc condițiile prevăzute la punctele 29 – 32 sau pe bază de alte metode standard (modele).

9. Atunci când este cazul, băncile trebuie să stabilească abordări pentru scopurile acestei evaluări în cadrul politicilor și procedurilor lor și trebuie să specifice pragurile și limitele interne care necesită o evaluare individuală a garanțiilor reale mobiliare în momentul inițierii, care trebuie efectuată de către un evaluator.

10. Atunci când utilizează evaluatori externi, băncile trebuie să stabilească un grup (o listă) de evaluatori externi acceptați, pe baza unor criterii prevăzute în politicile interne ale băncii care să se ocupe de evaluarea unor bunurile specifice folosite ca garanții reale, care sunt relevante pentru activitățile de creditare ale băncii, precum și pentru locul de desfășurare al acestor activități. Acest grup de experți trebuie utilizat la evaluarea garanțiilor reale mobiliare mari și complexe, cum ar fi navele, aeronavele și utilajele pentru fabrici.

11. În cazul garanțiilor reale mobiliare care fac obiectul unei evaluări individuale efectuate de un evaluator, băncile trebuie să se asigure că au obținut un raport de evaluare clar și transparent care

conține toate elementele și parametrii pe baza cărora a fost determinată valoarea garanției reale, așa cum se menționează la punctul 6.

12. În cazul bunurilor mobile care fac obiectul unei evaluări pe bază de modele statistice, băncile trebuie să se asigure că au obținut un rezultat clar și transparent al modelului, specificând valoarea garanției reale. Băncile trebuie să înțeleagă metodologiile, parametrii cheie, ipotezele și limitările modelelor utilizate.

13. Băncile trebuie să dispună de procese, sisteme și capacități informatice adecvate și de date suficiente și exacte pentru a efectua o evaluare bazată pe modele statistice.

Secțiunea 2
Monitorizare și evaluare
Subsecțiunea 1
Garanții reale imobiliare

14. La monitorizarea valorilor bunurilor imobiliare, așa cum se prevede la punctul 3 din Anexa nr.2, la Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate nr. 111/2018, aprobat prin Hotărârea Comitetului al Băncii Naționale a Moldovei (în continuare - Regulamentului nr.111/2018) băncile trebuie, să instituie, de asemenea, politici și proceduri care să specifice abordarea și frecvența monitorizării garanțiilor reale imobiliare. Aceste politici și proceduri trebuie să țină cont, după caz, de următoarele elemente:

- 14.1. tipul imobilului;
- 14.2. calitatea creditului garantat cu bunul imobil;
- 14.3. gradul de finalizare a bunului imobil;
- 14.4. valoarea de piață a bunului imobil;
- 14.5. ipotezele formulate în evaluare;
- 14.6. modificarea condițiilor de piață.

15. Băncile trebuie să stabilească frecvențe adecvate pentru monitorizarea valorii garanției reale, luând în considerare tipul și valoarea garanției reale la inițiere, iar pentru contractul de credit trebuie să ia în considerare următoarele elemente:

15.1. frecvența monitorizării bunului imobil și a părților acestuia aflate în construcție;

15.2. frecvența monitorizării bunului imobil și a părților componente ale acestuia cu valoare contabilă mare sau cu raportul dintre credite și garanții (în continuare – RCG) ridicat este mai mare decât cea a imobilelor și a părților similare cu valoare contabilă mică sau cu raport RCG scăzut;

15.3. frecvența monitorizării creditelor garantate cu bunuri imobile sau cu părți din imobile care prezintă o calitate a creditului inferioară este superioară celei din credite similare garantate cu bunuri imobile sau cu părți din imobile care prezintă o calitate a creditului superioară.

16. Băncile trebuie să se asigure că indicii și modelele statistice utilizate în monitorizarea valorii garanțiilor reale sunt suficient de detaliate și că metodologia este adecvată pentru tipul de activ și de produs de creditare și se bazează pe o serie cronologică suficientă de dovezi empirice constatate ale tranzacțiilor și evaluărilor anterioare ale garanțiilor reale sau ale garanțiilor similare.

17. Băncile trebuie să dispună de politici și proceduri de reevaluare a garanțiilor reale imobiliare, care să specifice abordările de reevaluare (de exemplu, evaluare pur tehnică, evaluare la exterior, vizită completă cu evaluarea internă și externă a imobilului, modele statistice) pentru diferite tipuri de garanții reale imobiliare, asigurându-se că abordarea sau combinația de abordări este prudentă și proporțională cu tipul și valoarea potențială a garanției reale și corelată cu contractele de credit. În plus, băncile trebuie să stabilească factori declanșatori specifici (de exemplu, o modificare a ipotezelor formulate în evaluări), indicând momentul în care monitorizarea conduce la reevaluare sau în care garanția reală trebuie reevaluată.

18. Atunci când sunt îndeplinite condițiile pentru o revizuire în conformitate cu punctul 3 lit.b) din Anexa nr. 2 la Regulamentul nr.111/2018, băncile trebuie să actualizeze valoarea garanției reale imobiliare, cel puțin o dată la fiecare trei ani printr-o reevaluare efectuată de un evaluator independent, care se poate baza pe modele statistice adecvate care îndeplinesc condițiile prevăzute la punctele 29-32 și țin cont de caracteristicile individuale ale bunului imobil și ale zonei geografice. Banca nu trebuie să utilizeze aceste modele ca unic mijloc de reevaluare.

19. În cazul în care nu sunt îndeplinite condițiile pentru o revizuire în conformitate cu punctul 3 lit.b) din Anexa nr. 2 la Regulamentul nr.111/2018, băncile pot actualiza valoarea garanției reale imobiliare fie printr-o reevaluare efectuată de un evaluator independent, fie prin modele statistice adecvate care îndeplinesc condițiile prevăzute la punctele 29 - 32 și țin cont de caracteristicile individuale ale bunului imobil și ale zonei geografice.

Subsecțiunea 2 ***Garanții reale mobiliare***

20. Pentru monitorizarea garanțiilor reale mobiliare, băncile se pot baza pe indici și modele statistice adecvate. Pentru reevaluarea garanțiilor reale mobiliare, băncile se pot baza pe evaluări ale evaluatorilor, pe indici și modele statistice.

21. Băncile trebuie să stabilească, prin politici și proceduri, abordări de utilizare a unui evaluator sau a unor modele statistice, să definească abordarea (de exemplu, evaluare pur tehnică, evaluare la exterior, evaluare internă și externă a bunurilor) cea mai potrivită pentru tipul specific de garanție reală pentru reevaluările efectuate de evaluatori și să stabilească frecvența monitorizării și reevaluării garanțiilor reale mobiliare.

22. Politicile și procedurile băncilor trebuie să includă, după caz, criteriile pentru monitorizarea individuală a valorii și reevaluarea garanțiilor reale mobiliare de un evaluator care are calificarea, abilitățile și experiența necesare. Proporțional cu tipul, natura și complexitatea garanțiilor reale mobiliare, aceste criterii trebuie să se refere cel puțin la valoarea garanțiilor reale mobiliare în faza de inițiere, la durata de viață, la starea activelor corporale, cum ar fi deprecierea și întreținerea, la necesitatea unei inspecții fizice și la certificare.

23. Băncile trebuie să dispună de procese, sisteme și capacități informatice adecvate și de date suficiente pentru a efectua o reevaluare bazată pe modele statistice sau pe indici.

Secțiunea 3 ***Criterii pentru evaluatori***

24. Băncile trebuie să se asigure că un evaluator care efectuează sarcinile de evaluare sau de reevaluare:

24.1. este competent din punct de vedere profesional și întrunește toate cerințele de la nivel național și/sau internațional și standardele profesionale acceptate aplicabile evaluatorului sau pentru îndeplinirea unei anumite sarcini de evaluare;

24.2. are competențele tehnice și experiența necesară pentru a îndeplini sarcina;

24.3. deține cunoștințele necesare, mai precis cunoștințe cu privire la obiectul evaluării, piața imobiliară relevantă și scopul evaluării;

24.4. este independent de procesul decizional în materie de credite.

25. Băncile trebuie să se asigure că onorariul sau remunerația evaluatorului și rezultatul evaluării nu sunt corelate astfel încât să creeze un conflict de interese.

26. Băncile trebuie să evalueze performanța evaluatorilor, în special exactitatea evaluărilor furnizate, de exemplu, prin testarea ex-post a valorii garanției reale prin intermediul unor modele statistice. În cadrul acestor evaluări, băncile trebuie să analizeze, de asemenea, concentrarea evaluărilor efectuate și onorariile plătite evaluatorilor specifici.

27. Pentru a reduce suficient orice conflict de interese, băncile trebuie să ia măsuri rezonabile, de exemplu, prin intermediul unor clauze contractuale, pentru a se asigura că evaluatorii care urmează să efectueze evaluarea efectivă a unui anumit imobil și rudele lor de gradul întâi îndeplinesc toate condițiile următoare:

27.1. nu sunt implicate în cererea de credit, în evaluarea creditului, în decizia cu privire la credit sau în administrarea creditului;

27.2. nu sunt afectate sau influențate de bonitatea debitorului;

27.3. nu fac obiectul niciunui conflict de interese real sau potențial cu privire la imobilul în cauză, la procesul de evaluare și la rezultatul evaluării;

27.4. nu au niciun interes direct sau indirect asupra bunului imobil;

27.5. nu au legătură cu vânzătorul sau cumpărătorul bunului imobil.

28. Băncile trebuie să asigure o rotație adecvată a evaluărilor și să definească numărul de evaluări individuale secvențiale ale aceluiași imobil care pot fi efectuate de același evaluator. Orice reevaluări ulterioare peste acest număr trebuie să ducă la rotația evaluatorului, având drept rezultat desemnarea unui alt evaluator intern sau extern.

Secțiunea 4

Criterii pentru evaluarea bazată pe modele statistice

29. Băncile trebuie să stabilească, prin politici și proceduri, criteriile de utilizare a modelelor statistice în scopul evaluării, reevaluării și monitorizării valorilor garanțiilor reale. Aceste politici și proceduri trebuie să țină cont de rezultatele dovedite ale acestor modele, de variabilele specifice imobilelor în cauză, de utilizarea de informații minime disponibile și exacte, precum și de incertitudinea modelelor.

30. Băncile trebuie să se asigure că modelele statistice utilizate sunt:

30.1. specifice imobilelor și locațiilor la un nivel suficient de detaliat (de exemplu, codul poștal pentru garanțiile reale imobiliare);

30.2. valabile și exacte și fac obiectul unor testări ex-post periodice și riguroase în raport cu prețurile reale observate în tranzacții;

30.3. bazate pe un eșantion suficient de mare și de reprezentativ, bazate pe prețurile observate în tranzacții;

30.4. bazate pe date actualizate de înaltă calitate.

31. Atunci când utilizează modele statistice, băncile sunt responsabile în ultimă instanță de caracterul adecvat și de performanța modelelor, iar evaluatorul rămâne responsabil de evaluarea realizată prin utilizarea unui model statistic. Băncile trebuie să înțeleagă metodologia, datele de intrare și ipotezele modelelor utilizate. Băncile trebuie să se asigure că documentația modelelor este actualizată.

32. Băncile trebuie să dispună de procese, sisteme și capacități informatice adecvate și de date suficiente și exacte pentru a efectua o evaluare bazată pe modele statistice sau o reevaluare a garanțiilor reale.

Anexa nr.2⁵

la Regulamentul privind cadrul de administrare a activității băncilor

Metodologia standardizată și metodologia standardizată simplificată pentru evaluarea riscurilor care decurg din variațiile potențiale ale ratelor dobânzii care afectează atât valoarea economică a capitalului propriu, cât și veniturile nete din dobânzi aferente activităților din afara portofoliului de tranzacționare ale băncii

Capitolul I

Dispoziții generale

Secțiunea 1

Definiții

1. În sensul prezentei anexe se aplică următoarele definiții:

1.1. *flux de numerar rezultat din reevaluarea valorii noționale* înseamnă oricare dintre următoarele:

1.1.1. valoarea principalului la momentul reevaluării sale, considerându-se că o astfel de reevaluare are loc la cea mai apropiată dintre următoarele date:

1.1.1.1. data la care banca sau contrapartea acesteia are dreptul de a modifica unilateral rata dobânzii;

1.1.1.2. data la care rata dobânzii unui instrument cu rată variabilă se modifică automat ca răspuns la o modificare a unui indice de referință al ratei dobânzii

1.1.2. în absența unei reevaluări de tipul celei menționate la subpunctul 1.1.1, valoarea principalului la momentul rambursării principalului sau a unei părți a acestuia;

1.1.3. o plată a dobânzii pentru acea parte a principalului care nu a fost încă rambursată sau reevaluată;

1.2. *data de reevaluare* înseamnă data la care apare un flux de numerar rezultat din reevaluarea valorii noționale;

1.3. *rată a dobânzii fără risc* înseamnă, pentru o anumită monedă, rata dobânzii care corespunde unei scadențe pe o curbă a randamentului care nu include marje de credit sau marje de lichiditate specifice instrumentului sau entității;

1.4. *instrument cu rată fixă* înseamnă un instrument care generează fluxuri de numerar aferente plăților de dobânzi care sunt prestabilite pe baza unei rate fixe a dobânzii până la data scadenței sale contractuale;

1.5. *instrument cu rată variabilă* înseamnă un instrument a cărui rată a dobânzii este restabilită la date prestabilite, fie ca răspuns la o modificare a unui indice de referință al ratei dobânzii, fie a unui indice administrat intern al unei bănci;

1.6. *opțiune automată pe rata dobânzii* înseamnă o opțiune explicită sau implicită de tipul celor menționate, inclusiv o opțiune în temeiul căreia este probabil ca banca să ofere contrapărții sale o plată, indiferent de existența unei obligații contractuale, opțiune care îndeplinește toate condițiile următoare:

1.6.1. plata opțiunii este sensibilă la rata dobânzii;

1.6.1. exercitarea opțiunii este determinată exclusiv de stimulentele monetare ale deținătorului opțiunii;

1.7. *opțiune comportamentală pe rata dobânzii* înseamnă o opțiune de tipul celor menționate în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei cu privire la cerințele de fonduri proprii pentru riscul de piață, inclusiv o opțiune în temeiul căreia este probabil ca banca să ofere contrapărții sale o plată, indiferent de existența unei obligații contractuale, care îndeplinește toate condițiile următoare:

1.7.1. plățile opțiunilor sunt sensibile la rata dobânzii;

1.7.2. exercitarea opțiunii nu este determinată doar de stimulentele monetare ale contrapărții, ci depinde de comportamentul contrapărții respective;

1.8. *depozit la vedere* înseamnă un pasiv fără scadență în cazul căreia deponentul este liber să retragă depozitul în orice moment;

1.9. *depozit de retail* înseamnă un depozit de retail astfel cum este definit în Regulamentul privind lichiditatea, aprobat prin HCE al BNM nr. 329/2024;

1.10. *depozit de retail în cont curent* înseamnă oricare dintre următoarele:

1.10.1. un depozit de retail la vedere într-un cont curent, care este un cont în care salariile, veniturile sau cheltuielile (tranzacții) sunt creditate și debitate în mod regulat;

1.10.1. un depozit de retail la vedere care nu este purtător de dobândă, chiar și într-un mediu caracterizat de o rată ridicată a dobânzii;

1.11. *depozit de retail care nu este deținut într-un cont curent* înseamnă un depozit de retail la vedere care nu este deținut într-un cont curent sau care este purtător de dobândă;

1.12. *depozit interbancar* înseamnă un depozit care nu este un depozit de retail;

1.13. *depozit stabil la vedere* înseamnă partea din depozitul la vedere care este probabil să rămână neutilizată la ratele dobânzii în vigoare la momentul aplicării metodologiei standardizate de încadrare a fluxurilor de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale;

1.14. *rată de transfer* înseamnă procentul de variație a ratei dobânzii de pe piață pe care o bancă îl atribuie unui depozit pentru a menține același nivel de depozite stabile la ratele dobânzii în vigoare la momentul aplicării metodologiei standardizate de încadrare a fluxurilor de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale;

1.15. *componentă principală* înseamnă acea parte a unui depozit stabil la vedere care este puțin probabil să fie reevaluată, chiar și în cazul unor variații semnificative ale mediului ratelor dobânzii;

1.16. *componentă auxiliară* înseamnă partea depozitului la vedere diferită de componenta sa principală;

1.17. *localizare geografică* înseamnă țara de înregistrare a debitorilor sau deponenților care sunt persoane juridice sau țara de reședință a debitorilor sau deponenților care sunt persoane fizice;

1.18. *termen de referință* înseamnă perioada în raport cu care un instrument este reevaluat.

Secțiunea 2

Pozițiile din afara portofoliului de tranzacționare incluse în evaluare

2. În sensul metodologiei standardizate și al metodologiei standardizate simplificate, banca evaluează toate pozițiile din afara portofoliului de tranzacționare pentru fiecare monedă în care aceasta deține o poziție semnificativă, astfel cum se menționează la punctul 5. Pozițiile din afara portofoliului de tranzacționare includ următoarele:

2.1. poziții din afara portofoliului de tranzacționare pe active financiare;

2.2. poziții din afara portofoliului de tranzacționare pe pasive;

2.3. poziții din afara portofoliului de tranzacționare pe elemente extrabilanțiere.

3. Pozițiile din afara portofoliului de tranzacționare menționate la punctul 2 includ toate elementele următoare:

3.1. instrumente financiare derivate pe rata dobânzii;

3.2. instrumente financiare derivate, altele decât cele derivate pe rata dobânzii, pentru care fluxurile de numerar sunt stabilite integral sau parțial prin corelare cu o rată a dobânzii;

3.3. obligații privind pensiile și active ale planului de pensii, cu excepția cazului în care riscul de rată a dobânzii aferent acestora este inclus într-o altă măsură a riscului;

3.4. active sensibile la rata dobânzii, altele decât cele menționate la subpunctele 3.1.- 3.3, care nu sunt deduse din fondurile proprii de nivel 1 de bază;

3.5. pasive sensibile la rata dobânzii, altele decât cele menționate la subpunctele 3.1. -3.3., care nu sunt nici instrumente de fonduri proprii de nivel 1 de bază, de tipul celor menționate la punctele 17 - 22 din Regulamentul nr. 109/2018, nici alte instrumente perpetue fără nicio dată de rambursare anticipată;

3.6. elemente extrabilanțiere sensibile la rata dobânzii, altele decât cele menționate la subpunctele 3.1.- 3.3;

3.7. poziții din portofoliile de tranzacționare de mici dimensiuni, de tipul celor prevăzute la punctele 135-137³ din Regulamentul nr. 109/2018, cu excepția cazului în care riscul de rată a dobânzii aferent acestora este inclus într-o altă măsură a riscului.

4. În sensul subpunctului 3.5, pasivele sensibile la rata dobânzii includ depozitele care nu sunt purtătoare de dobândă.

Secțiunea 3

Gradul de semnificație al pozițiilor din afara portofoliului de tranzacționare

5. Băncile consideră că o poziție din afara portofoliului de tranzacționare este semnificativă în oricare dintre următoarele cazuri:

5.1. valoarea contabilă a activelor sau pasivelor exprimate într-o monedă este de cel puțin 5 % din totalul activelor sau pasivelor financiare din afara portofoliului de tranzacționare;

5.2. valoarea contabilă a activelor sau pasivelor exprimate într-o monedă este mai mică de 5 % din totalul activelor sau pasivelor financiare din afara portofoliului de tranzacționare în cazul în care suma activelor sau pasivelor financiare incluse în calcul este mai mică de 90 % din totalul activelor financiare, cu excepția activelor corporale, sau al pasivelor financiare din afara portofoliului de tranzacționare.

Secțiunea 4

Clasificarea scenariilor

6. În scopul identificării, evaluării, gestionării și diminuării riscurilor care decurg din variațiile potențiale ale ratelor dobânzii care afectează atât valoarea economică a capitalului propriu, cât și veniturile nete din dobânzi aferente activităților din afara portofoliului de tranzacționare ale unei bănci, aceasta clasifică scenariile, inclusiv scenariile de șoc în materie de supraveghere menționate în Anexa nr. 2⁶ în unul dintre următoarele tipuri, pe baza evoluției ratei dobânzii:

6.1. șocuri paralele, care sunt oricare dintre următoarele:

6.1.1. un șoc al creșterii ratelor dobânzii în paralel la nivelul tuturor scadențelor;

6.1.2. un șoc al scăderii ratelor dobânzii în paralel la nivelul tuturor scadențelor;

6.2. șocuri care implică rotații ale structurii temporale, care sunt oricare dintre următoarele:

6.2.1. o scădere a ratei dobânzii la scadențe pe termen lung și o creștere a ratei dobânzii la scadențe pe termen scurt, ceea ce duce la aplatizarea curbei ratei dobânzii;

6.2.2. o creștere a ratei dobânzii la scadențe pe termen lung și o scădere a ratei dobânzii la scadențe pe termen scurt, ceea ce duce la accentuarea pantei curbei ratei dobânzii;

6.3. șocuri neuniforme, care sunt oricare dintre următoarele:

6.3.1. un șoc al creșterii ratelor dobânzii care este mai mare la scadențele pe termen scurt;

6.3.2. un șoc al scăderii ratelor dobânzii care este mai mare la scadențele pe termen scurt.

Capitolul II

Metodologia standardizată de evaluare a riscurilor care afectează valoarea economică a capitalului propriu pentru activitățile din afara portofoliului de tranzacționare

Secțiunea 1

Cerințe generale pentru alocarea fluxurilor de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale

7. Atunci când utilizează metodologia standardizată pentru evaluarea riscurilor care

decurg din variațiile potențiale ale ratelor dobânzii care afectează valoarea economică a capitalului propriu aferent pozițiilor lor din afara portofoliului de tranzacționare, banca alocă fluxurile de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale legate de pozițiile acesteia din afara portofoliului de tranzacționare în tranșele de timp relevante aferente reevaluării menționate la punctul 135, după cum urmează:

- 7.1. în ceea ce privește instrumentele cu rată fixă, în conformitate cu punctele 11 -12;
- 7.2. în ceea ce privește instrumentele cu rată variabilă, în conformitate cu punctul 13;
- 7.3. în ceea ce privește depozitele la vedere, în conformitate cu punctele 14 -24;
- 7.4. în ceea ce privește împrumuturile cu dobândă fixă supuse riscului de rambursare anticipată, în conformitate cu punctele 25 - 34;
- 7.5. în ceea ce privește depozitele la termen cu dobândă fixă supuse riscului de lichidare anticipată, în conformitate cu punctele 35 - 44;
- 7.6. în ceea ce privește instrumentele financiare derivate fără opționalitate, în conformitate cu punctele 45- 49;
- 7.7. în ceea ce privește alte instrumente decât cele menționate la subpunctele 7.1.- 7.6., în conformitate cu punctele 50 - 53.

8. Banca tratează marjele comerciale și alte componente de marjă din plățile de dobânzi, în ceea ce privește excluderea sau includerea lor în fluxurile de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale, în conformitate cu abordarea lor internă de gestionare și măsurare a riscului IRRBB.

9. Banca care exclude marjele comerciale și alte componente de marjă din fluxurile de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale trebuie să îndeplinească toate cerințele următoare:

9.1. să utilizeze o metodologie transparentă pentru a identifica rata dobânzii fără risc la inițierea fiecărui instrument și să aplice această metodologie în mod consecvent la nivelul tuturor unităților operaționale;

9.2. să se asigure că excluderea marjelor comerciale și a altor componente de marjă din fluxurile de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale corespunde cu modul în care banca gestionează și acoperă riscul IRRBB;

9.3. să notifice autorității competente excluderea marjelor comerciale și a altor componente de marjă.

10. Atunci când alocă fluxurile de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale legate de pozițiile lor din afara portofoliului de tranzacționare, astfel cum se menționează la punctul 7, banca:

10.1. nu țin seama de impactul unei opționalități încorporate a unei opțiuni automate pe rata dobânzii asupra fluxurilor de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale;

10.2. țin seama de impactul unei opționalități încorporate a unei opțiuni comportamentale pe rata dobânzii asupra fluxurilor de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale.

Secțiunea 2

Instrumente cu rată fixă

11. Banca alocă fluxurile de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale care decurg din plățile dobânzii pentru pozițiile din afara portofoliului de tranzacționare pe instrumente cu rată fixă în tranșele de timp relevante aferente reevaluării menționate la punctul 135, în funcție de data reevaluării, ținând seama astfel de oricare dintre excluderile menționate la punctul 9.

12. Banca alocă fluxurile de numerar rezultate din rambursările intermediare și finale ale principalului pentru pozițiile din afara portofoliului de tranzacționare pe instrumente cu rată fixă în tranșele de timp relevante aferente reevaluării menționate la punctul 135, în funcție de data reevaluării.

Secțiunea 3
Instrumente cu rată variabilă

13. Banca alocă fluxurile de numerar rezultate din reevaluarea valorii noțiionale care decurg din pozițiile din afara portofoliului de tranzacționare pe instrumente cu rată variabilă în tranșele de timp relevante aferente reevaluării menționate la punctul 135, în funcție de data reevaluării, după cum urmează:

- 13.1. fluxuri de numerar rezultate din plăți de dobânzi, altele decât plățile componente de marjă până la următoarea dată de reevaluare, în conformitate cu acordul contractual;
- 13.2. valoarea principalului rămas, în conformitate cu acordul contractual;
- 13.3. componentele de marjă până la scadența contractuală finală, indiferent de orice reevaluare a principalului neamortizat, cu excepția cazului în care aceste componente de marjă sunt excluse în conformitate cu punctul 9.

Secțiunea 4
Depozite la vedere

14. Banca clasifică depozitele la vedere, în funcție de tipul de contraparte, în următoarele categorii:

- 14.1. depozite de retail la vedere, clasificate la rândul lor după cum urmează:
 - 14.1.1. depozite de retail în cont curent;
 - 14.1.2. depozite de retail care nu sunt deținute într-un cont curent;
- 14.2. depozite interbancare la vedere, clasificate la rândul lor după cum urmează:
 - 14.2.1. depozite interbancare ale clienților financiari;
 - 14.2.2. depozite interbancare ale clienților nefinanciari.

15. Banca face distincție între:

- 15.1. partea stabilă și partea nestabilă a depozitelor menționate la subpunctele 14.1.1, 14.1.2 și 14.2.2, utilizând modificările observate la nivelul volumului depozitelor pe fondul variațiilor ascendente și descendente ale ratei dobânzii fără risc pentru o perioadă de cel puțin 10 ani precedenți;
- 15.2. componenta principală și componenta auxiliară a părții stabile a depozitelor la vedere menționate la punctul 14.

16. Pentru a stabili valoarea componente auxiliare a părții stabile a depozitelor la vedere menționate la subpunctul 15.2., banca trebuie să înmulțească valoarea tuturor depozitelor la vedere stabile cu rata de transfer.

17. Atunci când evaluează rata de transfer menționată la punctul 15, banca ia în considerare următoarele elemente, având în vedere totodată pozițiile din afara portofoliului de tranzacționare având caracteristici similare:

- 17.1. nivelul actual al ratelor dobânzii;
- 17.2. marja dintre rata oferită de către bancă și rata pieței;
- 17.3. concurența din partea altor întreprinderi;
- 17.4. localizarea geografică a băncii;
- 17.5. caracteristicile demografice și alte caracteristici relevante ale bazei de clienți a băncii;
- 17.6. reevaluarea improbabilă a componente principale a părții stabile a depozitelor la vedere, chiar și în cazul unor variații semnificative ale mediului ratelor dobânzii.

18. În scenariile de șoc care prevăd o creștere a ratelor dobânzii pe termen scurt, astfel cum se menționează la subpunctele 6.1.1, 6.2.1. și 6.3.1, banca înmulțește cu 0,8 componenta principală a părții stabile a depozitelor la vedere, calculată în conformitate cu punctele 15 -17, și majorează componenta auxiliară în consecință.

19. În scenariile de șoc care prevăd o scădere a ratelor dobânzii pe termen scurt, astfel cum se menționează la subpunctele 6.1.2, 6.2.2 și 6.3.2, banca înmulțește cu 1,2 componenta principală a

părții stabile a depozitelor la vedere, calculată în conformitate cu punctele 15 -17, și reduc componenta auxiliară în consecință.

20. Atunci când aplică punctele 15 - 19, banca utilizează următoarele plafoane pentru proporția componentei principale a părții stabile a depozitelor la vedere, calculată în conformitate cu punctele 15 - 17:

20.1. - 90 % pentru depozitele de retail în cont curent menționate la subpunctul 14.1.1;

20.2. - 70 % pentru depozitele de retail care nu sunt deținute într-un cont curent menționate la subpunctul 14.1.2;

20.3. - 50 % pentru depozitele interbancare ale clienților nefinanciari menționate la subpunctul 14.2.2.

21. Banca tratează toate depozitele interbancare ale clienților financiari, de tipul celor menționate la subpunctul 14.2.1, ca depozite la vedere auxiliare.

22. Banca alocă respectiva componentă auxiliară a depozitelor la vedere în tranșa de timp aferentă reevaluării menționată la subpunctul 135.1.

23. Banca alocă respectivele componente principale ale depozitelor la vedere în mod consecvent de-a lungul timpului în tranșele de timp relevante aferente reevaluării menționate la punctul 135, pe baza datelor interne observate și sub rezerva următoarelor restricții în materie de scadență calculate pe baza unei medii ponderate:

23.1. 5 ani, în cazul depozitelor la vedere menționate la subpunctul 14.1.1;

23.2. 4,5 ani, în cazul depozitelor la vedere menționate la subpunctul 14.1.2;

23.3. 4 ani, în cazul depozitelor la vedere menționate la subpunctul 14.2.2.

24. Banca identifică depozitele la vedere drept depozite la vedere auxiliare în cazul în care totalul depozitelor la vedere este mai mic de 2 % din pozițiile din afara portofoliului de tranzacționare care sunt contabilizate ca pasiv.

Secțiunea 5

Împrumuturi cu dobândă fixă care sunt supuse riscului de rambursare anticipată

25. Banca consideră că împrumuturile cu dobândă fixă acordate clienților de retail sunt supuse riscului de rambursare anticipată în cazul în care debitorul este în măsură să ramburseze parțial sau integral principalul restant înainte de data rambursării convenite prin contract sau de data scadenței contractuale a principalului:

25.1. fie fără a suporta costurile economice pentru o astfel de rambursare, fie

25.2. suportând costurile economice doar peste pragul de plată anticipată.

26. În ceea ce privește pozițiile din afara portofoliului de tranzacționare menționate la punctul 14 și 18, banca estimează rata de plată anticipată condiționată anuală de referință pentru fiecare monedă, într-un mod consecvent în timp și adecvat pentru o rată medie de plată anticipată. Banca estimează rata medie de plată anticipată separat pentru fiecare portofoliu de poziții omogene din afara portofoliului de tranzacționare și în temeiul structurii temporale predominante a ratei dobânzilor, pe baza tuturor observațiilor interne disponibile.

27. În sensul punctului 26, banca poate stabili rata de plată anticipată la 0 în cazul în care totalul atât al împrumuturilor cu dobândă fixă menționate la punctul 25, cât și al activelor cu rată fixă menționate la punctul 34 reprezintă mai puțin de 5 % din pozițiile din afara portofoliului de tranzacționare care sunt contabilizate ca active.

28. Banca ajustează rata de plată anticipată condiționată estimată în conformitate cu punctele 26 și 27 după cum urmează:

28.1. în scenariile care prevăd o creștere a ratelor dobânzii, astfel cum se menționează la subpunctele 6.1.1, 6.2.2 și 6.3.1, banca înmulțește cu 0,8 rata de plată anticipată condiționată;

28.2. în scenariile care prevăd o scădere a ratelor dobânzii, astfel cum se menționează la subpunctele 6.1.2, 6.2.1. și 6.3.2., banca înmulțește cu 1,2 rata de plată anticipată condiționată.

29. Pentru fiecare tranșă de timp aferentă reevaluării menționată la punctul 135, banca estimează valoarea preconizată a împrumuturilor plătite anticipat per tranșă de timp aferentă reevaluării ca fiind produsul dintre:

29.1. soldul împrumuturilor cu dobândă fixă menționate la punctul 25 pentru un anumit tip de produs omogen exprimat într-o anumită monedă;

29.2. rata de plată anticipată condiționată stabilită în conformitate cu punctele 26 și 27, înmulțită cu lungimea tranșei de timp aplicabile aferente reevaluării menționate la punctul 136 și ajustată în conformitate cu punctul 28.

30. În sensul subpunctului 29.1, banca nu consideră drept solduri sumele scadente sau plătite anticipat, mai devreme decât limita inferioară a tranșei de timp aferentă reevaluării.

31. Banca alocă quantumul plătit anticipat al împrumuturilor cu dobândă fixă menționate la punctul 25, inclusiv penalitățile pentru quantumul plătit anticipat de clienții retail în scenariul aplicabil, în tranșele de timp relevante aferente reevaluării menționate la punctul 135.

32. Banca alocă orice parte din fluxurile de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale ale împrumuturilor cu dobândă fixă care nu se așteaptă să fie plătite anticipat în tranșele de timp relevante aferente reevaluării menționate la punctul 135, pe baza graficului de rambursare prevăzut în contract, pe durata scadențelor contractuale ale împrumuturilor respective.

33. Banca tratează împrumuturile cu dobândă fixă acordate clienților de tip wholesale, în cazul în care debitorul este în măsură să plătească anticipat principalul restant, parțial sau integral, înainte de data rambursării convenite prin contract sau de data scadenței contractuale a principalului, în conformitate cu punctele 11 și 12 și punctele 55 - 60.

34. În cazul în care banca este expusă la active sub formă de titluri de valoare cu instrumente-suport sub formă de împrumuturi cu dobândă fixă de tipul celor menționate la punctul 25 (în continuare - active cu rată fixă), iar emitentul acestor active cu rată fixă nu are obligația de a înlocui împrumuturile cu dobândă fixă în cazul rambursării anticipate a acestora, banca aplică o abordare de tip „look-through” și evaluează pozițiile din afara portofoliului de tranzacționare pe activele respective în conformitate cu punctul 25, indiferent dacă contrapartea băncii respective este un client de tip wholesale sau de retail.

Secțiunea 6

Depozite la termen cu dobândă fixă care sunt supuse riscului de lichidare anticipată

35. Banca consideră depozitele la termen cu dobândă fixă ca fiind depozite la termen cu dobândă fixă supuse riscului de lichidare anticipată în cazul în care se aplică ambele condiții prevăzute în continuare:

35.1. aceste depozite la termen cu dobândă fixă constituie depozite de tip retail;

35.2. deponentul are opțiunea de a răscumpăra orice sold al depozitelor la termen cu dobândă fixă înainte de data scadenței contractuale a depozitului.

36. Prin derogare de la punctul 35, banca poate trata depozitele la termen cu dobândă fixă în conformitate cu punctele 10 și 11 în cazul în care retragerea anticipată a depozitelor respective ar conduce la o penalizare pentru deponent, compensând atât pierderea dobânzii între data lichidării depozitului și data scadenței contractuale a acestuia, cât și costul economic de lichidare a depozitului.

37. Banca tratează depozitele la termen cu dobândă fixă care sunt depozite interbancare în conformitate cu punctele 11 și 12.

38. În cazul în care deponentul de tip wholesale are opțiunea de a lichida orice sold al depozitului înainte de scadența sa contractuală, iar condițiile prevăzute la punctul 36 nu sunt îndeplinite, banca tratează opțiunea respectivă ca opțiune automată încorporată în conformitate cu punctele 55 - 60.

39. Banca estimează rata de lichidare cumulată de referință pentru depozitele la termen cu dobândă fixă menționate la punctul 35 într-un mod consecvent în timp și adecvat pentru o rată medie de lichidare anticipată.

40. Banca estimează rata de lichidare cumulată de referință pentru depozitele la termen separat pentru fiecare portofoliu de produse omogene exprimate într-o monedă și în temeiul structurii temporale predominante a ratei dobânzilor, pe baza tuturor observațiilor interne disponibile.

41. În sensul punctelor 39 și 40, banca poate stabili rata de lichidare cumulată de referință pentru depozitele la termen la 0 în cazul în care totalul depozitelor la termen cu dobândă fixă menționate la punctul 35 reprezintă mai puțin de 5 % din pozițiile din afara portofoliului de tranzacționare care sunt contabilizate ca pasive.

42. Banca ajustează rata de lichidare cumulată de referință pentru depozitele la termen cu dobândă fixă estimată în conformitate cu punctele 39 - 41 la scenariile aplicabile, după cum urmează:

42.1. în scenariile care prevăd o scădere a ratelor dobânzii pe termen scurt, astfel cum se menționează la subpunctele 6.1.2, 6.2.2. și 6.3.2, banca înmulțește cu 0,8 rata de lichidare;

42.2. în scenariile care prevăd o creștere a ratelor dobânzii pe termen scurt, astfel cum se menționează la subpunctele 6.1.1, 6.2.1. și 6.3.1, banca înmulțește cu 1,2 rata de lichidare.

43. Pentru fiecare tranșă de timp aferentă reevaluării menționată la punctul 135, banca obține cuantumul preconizat al depozitelor la termen cu dobândă fixă lichidate anticipat prin înmulțirea depozitelor la termen cu dobândă fixă menționate la punctul 35 dintr-un anumit tip de produs omogen exprimat într-o anumită monedă cu rata de lichidare cumulată de referință pentru depozitele la termen aplicabilă depozitelor la termen cu dobândă fixă ajustată în conformitate cu punctul 42.

44. Pentru toate tranșele de timp aferente reevaluării și seturile de tipuri de produse omogene, banca obține cuantumul total al depozitelor la termen cu dobândă fixă lichidate anticipat prin agregarea cuantumurilor lichidate anticipat menționate la punctul 43. Banca alocă cuantumurile lichidate anticipat agregate în tranșa de timp aferentă reevaluării menționată la subpunctul 135.1.

45. Banca alocă părțile din fluxurile de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale ale depozitelor la termen cu dobândă fixă menționate la punctul 35 care nu se așteaptă să fie lichidate anticipat în tranșele de timp relevante aferente reevaluării menționate la punctul 135, în funcție de scadența lor contractuală.

Secțiunea 7

Instrumente financiare derivate fără opționalitate

46. Banca separă instrumentele financiare derivate fără opționalitate într-un segment plătitor și primitor.

47. Banca tratează segmentul primitor al unui instrument derivat fără opționalitate drept flux de numerar de intrare, iar segmentul plătitor drept flux de numerar de ieșire.

48. Banca alocă fluxurile de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale în tranșele de timp relevante aferente reevaluării menționate la punctul 135.

49. Banca tratează separat pentru fiecare segment din fiecare monedă swapurile pe rata dobânzii în valute diferite care implică swapul de principal sau de dobândă în monede diferite.

50. Banca tratează veniturile din dobânzi și cheltuielile cu dobânzile din instrumente financiare derivate utilizate pentru acoperirea riscurilor separat de veniturile și cheltuielile care decurg din poziția acoperită împotriva riscurilor.

Secțiunea 8

Expuneri la risc neperformante și angajamente de creditare cu rată fixă pentru contrapărțile de tip retail

51. Băncile cu o rată a expunerilor neperformante de cel puțin 2 % alocă fluxurile de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale ale expunerilor lor neperformante în tranșele de timp relevante aferente reevaluării menționate la punctul 135. Acestea alocă fluxurile de numerar preconizate după deducerea provizioanelor, ținând seama de plasarea în timp a celor dintâi și într-un mod aplicat cu consecvență de-a lungul timpului.

52. În sensul punctului 51, banca calculează rata expunerilor neperformante împărțind cuantumul titlurilor de datorie, creditelor și avansurilor neperformante, astfel cum se prevede în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei cu privire la fondurile proprii și cerințele de capital ale băncii la cuantumul total al titlurilor de datorie, creditelor și avansurilor brute.

53. În cazul în care suma valorilor noționale ale angajamentelor de creditare cu rată fixă față de contrapărțile de retail depășește 2 % din pozițiile din afara portofoliului de tranzacționare care sunt contabilizate ca activ, banca estimează cuantumul tras, atât în scenariul de referință, cât și în scenariile aplicabile menționate la punctul 6, pe baza următoarelor:

53.1. observații interne istorice ale tragerilor din angajamentele de creditare cu rată fixă în funcție de tipul de contraparte în condiții similare;

53.2. valoarea contractului pentru contraparte în scenariul de referință;

53.3. valoarea contractului pentru contraparte în scenariul de șoc.

54. Banca alocă sumele trase estimate în tranșele de timp relevante aferente reevaluării menționate la punctul 134 în conformitate cu momentul estimat al tragerii.

Secțiunea 9

Valoarea economică a majorării de capital propriu pentru opțiunile automate pe rata dobânzii

55. Banca calculează valoarea economică a majorărilor de capital propriu pentru opțiunile automate pe rata dobânzii incluse în pozițiile lor din afara portofoliului de tranzacționare menționate la subpunctul 10.1.

56. În cazul unei opțiuni automate pe rata dobânzii cumpărate, banca calculează variația valorii opțiunii respective între valoarea sa din scenariul aplicabil, ținând seama de o creștere relativă a volatilității implicite a ratei dobânzii de 25 %, și valoarea sa din scenariul de referință.

57. În cazul unei opțiuni automate pe rata dobânzii vândute, banca calculează variația valorii opțiunii respective între valoarea sa din scenariul aplicabil și valoarea sa din scenariul de referință.

58. În sensul punctul 57, variația valorii este diferența calculată dintre subpunctul 58.1. și subpunctul 58.2. după cum urmează:

58.1. o estimare a valorii opțiunii pentru deținătorul opțiunii, având în vedere:

58.1.1. o curbă a randamentului fără risc în moneda aplicabilă conform scenariului aplicabil;

58.1.2. o creștere relativă a volatilității implicite a ratei dobânzii cu 25 %;

58.2. valoarea opțiunii de rată a dobânzii pentru deținătorul opțiunii, calculată utilizând curba randamentului neafectată de șocuri și volatilitatea implicită a ratei dobânzii în moneda aplicabilă la data evaluării.

59. Banca calculează valoarea economică a majorării de capital propriu pentru riscul de opțiune automată pe rata dobânzii ca diferența dintre valorile tuturor opțiunilor cumpărate calculate în conformitate cu punctul 56 și valorile tuturor opțiunilor vândute calculate în conformitate cu punctul 57, după aplicarea scenariului pentru o monedă.

60. Pentru calculul menționat la punctul 56 și 57, banca utilizează metodele sale interne de evaluare aplicabile.

Capitolul III

Metodologia standardizată de evaluare a riscurilor care afectează veniturile nete din dobânzi aferente activităților din afara portofoliului de tranzacționare

Secțiunea 1

Cerințe pentru alocarea fluxurilor de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale

61. Atunci când utilizează metodologia standardizată pentru evaluarea riscurilor care decurg din variațiile potențiale ale ratelor dobânzii care afectează veniturile nete din dobânzi obținute din activitățile lor din afara portofoliului de tranzacționare, băncile alocă fluxurile de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale ale pozițiilor lor din afara portofoliului de tranzacționare în tranșele de timp relevante aferente reevaluării menționate la punctul 135.

62. Punctele 7 – 54 se aplică alocării fluxurilor de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale menționate la punctul 61, sub rezerva derogărilor prevăzute la punctele 63 - 67.

63. Prin derogare de la punctul 8, băncile includ marjele comerciale și alte componente de marjă din plățile de dobânzi în fluxurile de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale.

64. Pe lângă alocarea fluxurilor de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale menționate la punctele 11-12, 31-32, 44 - 45 și punctele 51-54 în tranșele de timp relevante aferente reevaluării menționate la punctul 135, băncile alocă respectivele fluxuri de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale în tranșele de timp aferente termenelor de referință menționate la punctul 137. Fluxurile de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale care reprezintă plăți de dobânzi preiau termenul de referință al instrumentului care le-a generat.

65. În plus față de alocarea fluxurilor de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale menționate la punctul 13 – 24 în tranșele de timp relevante aferente reevaluării menționate la punctul 135, banca alocă respectivele fluxuri de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale în tranșa de timp aferentă termenului de referință menționată la subpunctul 137.1.

66. Banca tratează segmentele fixe ale instrumentelor financiare derivate menționate la punctele 46 –50 în conformitate cu punctul 64.

67. Banca tratează segmentele variabile ale instrumentelor financiare derivate menționate la punctele 46- 50 în conformitate cu punctul 65.

Secțiunea 2

Majorarea veniturilor nete din dobânzi pentru opțiunile automate pe rata dobânzii până la sfârșitul orizontului de timp al veniturilor nete din dobânzi

68. Banca calculează majorările veniturilor nete din dobânzi pentru opțiunile automate pe rata dobânzii incluse în pozițiile lor din afara portofoliului de tranzacționare, astfel cum se menționează la subpunctul 10.1, până la sfârșitul orizontului de timp al veniturilor nete din dobânzi.

69. În sensul punctului 68, punctul 55 – 60 se aplică *mutatis mutandis*, sub rezerva derogărilor prevăzute la punctele 70 - 73.

70. Banca exclude din calculul majorărilor veniturilor nete din dobânzi menționate la punctul 68 opțiunile automate pe rata dobânzii care pot fi exercitate numai după orizontul de timp al veniturilor nete din dobânzi.

71. Atunci când calculează majorările veniturilor nete din dobânzi menționate la punctul 68, banca nu ia în considerare creșterea relativă a volatilității implicite.

72. Banca calculează valoarea menționată la punctele 56 – 58 pe baza plăților preconizate în scenariul de referință și în scenariile aplicabile.

73. Banca presupune că instrumentele a căror opționalitate sau neliniaritate este activată automat sunt reînnoite cu caracteristici comparabile până la sfârșitul orizontului de timp al veniturilor nete din dobânzi.

Secțiunea 3

Modificări ale valorii de piață pentru opțiunile automate pe rata dobânzii deținute la valoarea justă care ajung la scadență după orizontul de timp al veniturilor nete din dobânzi

74. Banca calculează, în conformitate cu punctele 55 - 60, modificările valorii de piață pentru opțiunile automate pe rata dobânzii deținute la valoarea justă care ajung la scadență după orizontul de timp al veniturilor nete din dobânzi.

Capitolul IV

Calcularea măsurii standardizate a riscului pentru valoarea economică a capitalului propriu

Secțiunea 1

Calcularea valorii economice a capitalului propriu și a modificărilor valorii economice a capitalului propriu

75. Banca calculează valoarea economică a capitalului propriu pentru scenariul de referință și scenariile de șoc aplicabile pentru fiecare monedă în conformitate cu punctele 76 - 79. Banca calculează modificările valorii economice a capitalului propriu în conformitate cu punctele 80 și 81.

76. Banca alocă fluxurile de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale menționate la punctele 11 - 24, la punctele 31 și 32, la punctele 44 - 45, la punctele 47 - 48 și la punctele 51 - 54 în tranșele de timp aferente reevaluării menționate la punctele respective după cum urmează:

76.1. toate fluxurile de numerar pozitive și negative rezultate din reevaluarea valorii noționale din cadrul unei tranșe de timp aferente reevaluării se compensează, formând o poziție lungă netă sau o poziție scurtă netă pentru fiecare tranșă de timp aferentă reevaluării;

76.2. fluxurile de numerar de intrare au semn pozitiv, iar fluxurile de numerar de ieșire au semn negativ.

77. Banca aplică un factor de actualizare fluxurilor de numerar nete rezultate din reevaluarea valorii noționale pentru a obține valoarea lor actualizată.

78. În sensul punctului 77, banca calculează factorul de actualizare respectiv $DF_{i,c}(t_k)$ pornind de la rata dobânzii de la momentul zero $R_{i,c}(t_k)$ la punctul de mijloc al tranșei pentru scenariul i și moneda c respective, înmulțită cu punctul de mijloc al tranșei t_k , după cum urmează:

$$DF_{i,c}(t_k) = \exp(-R_{i,c}(t_k) * t_k)$$

79. Banca însumează fluxurile de numerar nete actualizate rezultate din reevaluarea valorii noționale din toate tranșele de timp aferente reevaluării pentru a determina valoarea economică a capitalului propriu pentru scenariul de referință și scenariile aplicabile, pentru fiecare monedă.

80. Banca calculează modificarea valorii economice a capitalului propriu scăzând valoarea economică a capitalului propriu în scenariul de referință din valoarea economică a capitalului propriu în scenariul aplicabil și adăugând modificarea valorii opțiunii automate pe rata dobânzii calculată în conformitate cu punctele 55 - 60.

81. Atunci când calculează variația agregată pentru fiecare scenariu, banca însumează orice variație negativă și pozitivă care apare pentru fiecare monedă. În cadrul acestui calcul, banca convertește monedele diferite de moneda de raportare în moneda de raportare la cursul valutar oficial al Băncii Naționale a Moldovei de la data de referință. Variațiile pozitive se ponderează cu un factor de 50%.

82. Banca recunoaște câștigurile ponderate până la cea mai mare valoare dintre următoarele valori:

- 82.1. valoarea absolută a variațiilor negative ale monedelor;
 82.2. rezultatul aplicării unui factor de 50 % la variațiile pozitive ale monedelor.

Capitolul V Calcularea măsurii standardizate a riscului pentru veniturile nete din dobânzi

Secțiunea 1 Orizontul de timp

83. Banca calculează veniturile nete din dobânzi obținute din activitățile lor din afara portofoliului de tranzacționare pe un orizont de timp minim de 1 an (în continuare – orizont de timp al veniturilor nete din dobânzi).

84. Timpul rămas până la sfârșitul unui orizont de timp al veniturilor nete din dobânzi este orizontul ratei nete a dobânzii minus punctul de mijloc al tranșelor de timp aferente reevaluării menționate la punctul 135 (în continuare – timpul rămas).

Secțiunea 2

Calcularea contribuției ratei preconizate a dobânzii fără risc legate de reinvestirea sau refinanțarea fluxurilor de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale

85. Pentru a calcula contribuția la veniturile nete din dobânzi a randamentului fără risc preconizat legat de reinvestirea sau refinanțarea fluxurilor de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale, astfel cum se menționează la punctul 88, banca calculează, pentru fiecare monedă și pentru fiecare scenariu, rate forward care reflectă componenta fără risc a ratelor dobânzii care se preconizează că se va aplica împrumuturilor fără risc începând cu punctele de mijloc ale tranșelor de timp aferente reevaluării menționate la punctul 138 și cu scadențe care corespund punctelor de mijloc ale tranșelor de timp aferente termenului de referință menționate la punctul 137.

86. Banca calculează ratele forward menționate la punctul 84 în conformitate cu următoarea formulă:

$$\text{FWD}_{i,c}(t_k, t_k + \text{REF}_j) = -\frac{\ln \left[\frac{\text{DF}_{i,c}(t_k, \text{REF}_j)}{\text{DF}_{i,c}(t_k)} \right]}{\text{REF}_j}$$

unde:

t_k este punctul de mijloc al tranșei de timp aferente reevaluării k ;

REF_j este punctul de mijloc al tranșei de timp aferente termenului de referință j ;

$\text{FWD}_{i,c}(t_k, t_k + \text{REF}_j)$ este rata forward pentru scenariul respectiv i și pentru moneda c a unui împrumut fără risc care începe la punctul de mijloc al tranșei de timp aferente reevaluării k și care ajunge la scadență la punctul de mijloc al tranșei de timp aferente termenului de referință j ;

$\text{DF}_{i,c}(t_k)$ este factorul de actualizare pentru scenariul respectiv i , pentru moneda c și momentul t_k , astfel cum se menționează la punctele 77 și 78.

87. Banca calculează rata dobânzii fără risc aplicabilă, pentru fiecare combinație dintre punctul de mijloc al unei tranșe de timp aferente reevaluării și punctul de mijloc al unei tranșe de timp

aferente termenului de referință, înmulțind ratele forward menționate la punctul 85 cu orizontul de timp rămas menționat la punctul 84.

88. Banca calculează contribuția la veniturile nete din dobânzi a ratei preconizate a dobânzii fără risc legate de reinvestirea sau refinanțarea fluxurilor de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale ca produsul dintre următoarele puncte:

88.1. fluxurile de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale menționate la punctele 11 – 24, la punctele 31 - 32, la punctele 44 - 45 , la punctul 48 și la punctele 51 - 54, alocate în conformitate cu punctele 65 - 66;

88.2. contribuția ratei dobânzii fără risc aplicabile corespunzătoare, calculată în conformitate cu punctul 87.

Secțiunea 3

Calcularea contribuției marjei comerciale preconizate legate de reinvestirea sau refinanțarea fluxurilor de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale

89. Banca calculează contribuția la veniturile nete din dobânzi a marjei comerciale preconizate legate de reinvestirea sau refinanțarea fluxurilor de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale prin înmulțirea fluxurilor de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale calculate în conformitate cu punctele 90 și 91 cu marja comercială aplicabilă menționată la punctul 95.

90. În scopul calculului menționat la punctul 89, banca realizează următoarele acțiuni:

90.1. alocă, la revizuirea marjelor comerciale, fluxurile de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale ale instrumentelor menționate la punctele 11 - 60 în tranșele de timp aferente reevaluării menționate la punctul 138 ;

90.2. estimează rata aplicabilă a marjei comerciale, în conformitate punctele 92 - 94;

90.3. estimează timpul rămas menționat la punctul 84.

91. În sensul subpunctului 90.1, punctele 11 – 60 se aplică *mutatis mutandis*. Cu toate acestea, în cazul instrumentelor cu rată variabilă, banca alocă partea din fluxurile de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale care constituie un principal în conformitate cu data finală a scadenței contractuale a respectivelor instrumente cu rată variabilă.

92. În sensul punctului 89, banca alocă pozițiile din afara portofoliului de tranzacționare diferitelor tipuri de active financiare și de pasive financiare, împărțite în funcție de localizarea geografică și de moneda în care sunt exprimate.

93. Tipurile de active financiare menționate la punctul 92 sunt următoarele:

93.1. titluri de natura datoriei;

93.2. credite și avansuri – societăți nefinanciare;

93.3. credite și avansuri – gospodării – credite ipotecare;

93.4. credite și avansuri – gospodării – credite (fără ipoteci);

93.5. credite și avansuri – alte contrapărți;

93.6. alte produse din afara portofoliului de tranzacționare.

94. Tipurile de pasive financiare menționate punctul 91 sunt următoarele:

94.1. depozite – societăți nefinanciare;

94.2. depozite – gospodării;

94.3. depozite – alte contrapărți;

94.4. titluri de natura datoriei;

94.5. alte pasive din afara portofoliului de tranzacționare.

95. În cazul instrumentelor tranzacționate pe piețe lichide profunde și active, a căror valoare poate fi determinată pe baza unor prețuri de piață difuzate pe scară largă și ușor accesibile,

banca estimează rata aplicabilă a marjei comerciale menționată la subpunctele 90.2. și 90.3. pe baza prețului de piață, a plăților dobânzilor aferente instrumentelor respective și a deducerii ratei dobânzii fără risc.

96. În cazul altor instrumente decât cele menționate la punctul 95, banca estimează rata aplicabilă a marjei comerciale menționată la subpunctul 90.2. pe baza mediei ponderate a marjelor comerciale primite sau plătite în tranzacții în ultimele 360 de zile, având în vedere tipul de produs, localizarea geografică și moneda în care sunt exprimate. În absența unor astfel de tranzacții, banca estimează rata aplicabilă a marjei comerciale pe baza unor ipoteze bazate pe marjele primite sau plătite în portofolii comparabile.

97. Rata aplicabilă a marjei comerciale în scenariul de referință, estimată în conformitate cu punctele 92 - 94, se aplică și în scenariul aplicabil.

98. Pentru a ține seama de timpul rămas menționat la punctul 84, banca calculează procentul randamentului marjei comerciale înmulțind rata aplicabilă a marjei comerciale estimată în conformitate cu punctele 92- 94 cu timpul rămas.

Secțiunea 4

Calcularea plăților de dobânzi sau a părții din plățile de dobânzi efectuate până la data revizurii inclusiv

99. Banca calculează contribuția la veniturile nete din dobânzi a plăților de dobânzi efectuate până la data reevaluării, inclusiv data respectivă, alocând tranșelor de timp aferente reevaluării menționate la punctul 138, în plus față de alocarea menționată la punctele 85-98, plățile de dobânzi aferente instrumentelor menționate la punctele 11 - 60, cu condiția ca respectivele plăți de dobânzi să îndeplinească următoarele condiții:

99.1. valoarea plății dobânzii este cunoscută și fixă, fără posibilitatea ca plata să se modifice din cauza unei variații a ratelor dobânzii;

99.2. se preconizează că plata dobânzii va fi efectuată în orizontul de timp al veniturilor nete din dobânzi menționat la punctul 83.

100. În ceea ce privește instrumentele cu rată variabilă, în cazul în care plata dobânzii are loc după data reevaluării, banca aplică punctul 88 numai părții din plata dobânzii care reprezintă marja comercială.

Secțiunea 5

Modificări ale valorii de piață pentru instrumentele deținute la valoarea justă care ajung la scadență după orizontul de timp al veniturilor nete din dobânzi

101. Banca calculează modificările valorii de piață după orizontul de timp al veniturilor nete din dobânzi pentru instrumentele deținute la valoarea justă prin aplicarea *mutatis mutandis* a punctelor 77 – 80 în cazul alocării efectuate în conformitate cu punctul 102.

102. În ceea ce privește alocarea menționată la punctul 101, banca aplică punctul 76 *mutatis mutandis* și include marjele comerciale și alte componente de marjă din plățile de dobânzi în fluxurile de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale, cu următoarele derogări:

102.1. banca exclude fluxurile de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale legate de instrumentele care nu sunt deținute la valoarea justă;

102.2. banca exclude reevaluarea valorii noționale a fluxurilor de numerar din orizontul de timp al veniturilor nete din dobânzi prin stabilirea acestor fluxuri de numerar la zero în tranșele de timp aferente reevaluării menționate la punctul 138.

Secțiunea 6

Majorarea veniturilor nete din dobânzi pentru riscul aferent bazei

103. În plus față de alocarea menționată la punctul 13, banca alocă fluxurile de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale ale instrumentelor cu rată variabilă, pentru fiecare monedă, în funcție de data reevaluării lor, în tranșele de timp aferente reevaluării menționate la punctul 138, în cazul în care suma respectivelor instrumente cu rată variabilă, altele decât cele din termenul de referință „overnight” menționat la subpunctul 105.1, depășește 5 % din pozițiile din afara portofoliului de tranzacționare care sunt contabilizate ca active.

104. În sensul punctului 103, băncile exclud opțiunile încorporate pe rata dobânzii și tratează opțiunile respective în conformitate cu punctul 112.

105. Atunci când alocă fluxurile de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale menționate la punctele 103 și 104, banca atribuie fluxurile de numerar respective următoarelor termene de referință la care se referă instrumentul cu rată variabilă:

105.1. - overnight;

105.2. - 1 lună;

105.3. - 3 luni;

105.4. - 6 luni;

105.5. - 12 luni.

106. În absența unui termen de referință corespunzător, banca încadrează fluxurile de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale într-una dintre următoarele categorii:

106.1 „rata dobânzii de politică monetară”, în cazul în care instrumentul cu rată variabilă se referă la o rată de politică a unei bănci centrale;

106.2 „altele”, în cazul în care instrumentul cu rată variabilă se referă la orice alt indice de referință.

107. Banca atribuie semnul pozitiv fluxurilor de numerar de intrare rezultate din reevaluarea valorii noționale și semnul negativ fluxurilor de numerar de ieșire rezultate din reevaluarea valorii noționale.

108. Pentru o anumită monedă, pe baza observațiilor istorice privind variațiile ratelor dobânzii instrumentelor și pentru fiecare termen de referință menționat la punctul 105 și fiecare categorie menționată la punctul 106, banca estimează șocurile restrictive și șocurile expansive într-un mod care să fie aplicat cu consecvență de-a lungul timpului.

109. Banca estimează șocurile restrictive și expansive menționate la punctul 108 prin compararea ratelor dobânzii din termenul de referință „overnight” menționat la subpunctul 105.1. cu celelalte termene de referință menționate la subpunctele 105.2 - 105.5. și cu categoriile menționate la punctul 106.

110. Banca aplică, pentru fiecare monedă, șocurile restrictive și expansive menționate la punctul 108, înmulțite cu timpul rămas menționat la punctul 84, fluxurilor de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale.

111. Banca agregă, dar separat pentru șocurile restrictive și expansive menționate la punctul 108, rezultatele calculelor menționate la punctul 110.

112. Banca calculează, atât pentru șocurile restrictive, cât și pentru cele expansive menționate la punctul 108, plățile din opțiunile automate pe rata dobânzii legate de instrumente cu rată variabilă și compară plățile respective cu plățile calculate în cadrul scenariului de referință.

113. Banca adaugă diferența dintre plăți rezultată din comparația menționată la punctul 112 la rezultatul agregat menționat la punctul 111, dar separat pentru șocul restrictiv și cel expansiv. Acestea atribuie semnul pozitiv plăților primite și semnul negativ plăților efectuate. Banca nu actualizează plățile și nu emit nicio ipoteză cu privire la modificările volatilității.

114. Majorarea veniturilor nete din dobânzi pentru riscul aferent bazei este rezultatul mai mic calculat în conformitate cu punctele 103 - 112 în ceea ce privește șocurile restrictive și expansive.

Secțiunea 7

Calcularea veniturilor nete din dobânzi și a variațiilor veniturilor nete din dobânzi

115. Banca calculează veniturile nete din dobânzi adunând toate elementele următoare, excluzând opțiunile automate pe rata dobânzii, până la sfârșitul orizontului de timp al veniturilor nete din dobânzi:

115.1. randamentele fără risc preconizate pentru reinvestirea sau refinanțarea fluxurilor de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale, calculate în conformitate cu punctele 85 - 88;

115.2. marja comercială preconizată pentru reinvestirea sau refinanțarea fluxurilor de numerar rezultate din reevaluarea valorii noționale ale instrumentelor menționate la punctele 11 – 54 , calculată în conformitate cu punctele 89 - 98;

115.3. suma plăților de dobânzi efectuate până la data reevaluării, inclusiv data respectivă, calculată în conformitate cu punctele 99 și 100, din care se scade orice dobândă semnificativă acumulată la $t = 0$.

116. În scopul calculului menționat la punctul 115, banca atribuie semnul pozitiv fluxurilor de numerar de intrare și semnul negativ fluxurilor de numerar de ieșire.

117. Banca calculează impactul unui scenariu asupra veniturilor nete din dobânzi adunând toate elementele următoare:

117.1. diferența dintre:

117.1.1. calculul menționat la punctul 115 referitor la scenariul aplicabil;

117.1.2. calculul menționat la punctul 115 referitor la scenariul de referință;

117.2. majorarea veniturilor nete din dobânzi pentru opțiunile automate în orizontul de timp al veniturilor nete din dobânzi, calculată în conformitate cu punctele 68-73;

117.3. majorarea veniturilor nete din dobânzi pentru riscul aferent bazei menționată la punctele 103 - 114 .

118. În sensul subpunctelor 115.1. și 115.2. , banca utilizează aceleași scenarii.

119. În sensul subpunctului 115.3, banca calculează majorarea veniturilor nete din dobânzi pentru riscul aferent bazei în raport cu șocurile restrictive sau expansive, astfel cum se menționează la punctul 114, care are cel mai mare impact negativ asupra veniturilor nete din dobânzi.

120. Atunci când calculează variația agregată pentru fiecare scenariu, banca însumează orice variație negativă și pozitivă care apare pentru fiecare monedă. În cadrul acestui calcul, banca convertește monedele diferite de moneda de raportare în moneda de raportare la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei de la data de referință. Variațiile pozitive se ponderează cu un factor de 50%.

121. Banca recunoaște câștigurile ponderate până la cea mai mare valoare dintre următoarele valori:

121.1. valoarea absolută a variațiilor negative ale monedelor;

121.2. rezultatul aplicării unui factor de 50 % la variațiile pozitive ale monedelor.

Capitolul VI

Metodologia standardizată simplificată pentru calcularea valorii economice a capitalului propriu și a veniturilor nete din dobânzi

Secțiunea 1

Metodologie standardizată simplificată pentru calcularea valorii economice a capitalului propriu și a variațiilor valorii economice a capitalului propriu

122. Pentru calcularea valorii economice a capitalului propriu și a variațiilor valorii economice a capitalului propriu în conformitate cu metodologia standardizată simplificată, banca aplică punctele 7 - 60, sub rezerva derogărilor prevăzute la punctele 123 - 126.

123. În scenariul de referință, se aplică următoarele:

123.1. prin derogare de la punctele 15-20, banca stabilește cuantumul componentei principale a depozitelor la vedere aplicând următoarele ponderi:

123.1.1. 69,23 %, în cazul depozitelor retail la vedere într-un cont curent menționate la subpunctul 14.1.1;

123.1.2. 53,85 %, în cazul depozitelor de retail la vedere care nu sunt deținute într-un cont curent menționate la subpunctul 14.1.2;

123.1.3. 38,46 %, în cazul depozitelor interbancare la vedere ale clienților nefinanciari menționate la subpunctul 14.2.2;

123.2. prin derogare de la punctul 23, banca alocă componenta principală a depozitelor la vedere în mod uniform în timp, astfel cum se prevede la subpunctul 139.1.

124. În scenariile care prevăd o scădere a ratei dobânzii pe termen scurt, astfel cum se menționează la subpunctele 6.1.2., 6.2.2. și 6.3.2., se aplică următoarele dispoziții:

124.1. prin derogare de la punctele 15 - 20, banca stabilește cuantumul componentei principale a depozitelor la vedere aplicând următoarele ponderi:

124.1.1. - 90 %, în cazul depozitelor retail la vedere într-un cont curent;

124.1.2. - 70 %, în cazul depozitelor de retail la vedere care nu sunt deținute într-un cont curent;

124.1.3. - 50 %, în cazul depozitelor interbancare la vedere ale clienților nefinanciari;

124.2. prin derogare de la punctul 23, banca alocă componenta principală a depozitelor la vedere în mod uniform în timp, astfel cum se prevede la subpunctul 139.2.

125. În scenariile care prevăd o creștere a ratei dobânzii pe termen scurt, astfel cum se menționează la subpunctele 6.1.1, 6.2.1. și 6.3.1., se aplică următoarele dispoziții:

125.1. prin derogare de la punctele 15 - 20, banca stabilește cuantumul componentei principale a depozitelor la vedere aplicând următoarele ponderi:

125.1.1. - 48,46 %, în cazul depozitelor de retail la vedere într-un cont curent;

125.1.2. - 37,69 %, în cazul depozitelor de retail la vedere care nu sunt deținute într-un cont curent;

125.1.3. - 26,92 %, în cazul depozitelor interbancare la vedere ale clienților nefinanciari;

125.2. prin derogare de la punctul 23, banca alocă componenta principală a depozitelor la vedere în mod uniform în timp, astfel cum se prevede la subpunctul 139.3.

126. Banca calculează variația valorii menționată la punctele 56 - 57 ca diferența dintre suma plăților din scenariul de referință și suma plăților din scenariul aplicabil, actualizate cu ratele dobânzilor fără risc aplicabile. Banca nu iau în considerare niciun efect al creșterii volatilității și înmulțesc plățile opțiunilor automate din cadrul scenariului aplicabil cu 1,10.

Secțiunea 2

Metodologia standardizată simplificată pentru calcularea veniturilor nete din dobânzi și a variațiilor veniturilor nete din dobânzi

127. Pentru calcularea veniturilor nete din dobânzi și a variațiilor veniturilor nete din dobânzi în conformitate cu metodologia standardizată simplificată, banca aplică punctele 61 - 74, sub rezerva derogărilor prevăzute la punctele 128 - 134.

128. În cazul calculului menționat la punctul 127 se aplică și punctele 122 - 126.

129. Punctul 66 nu se aplică în cazul calculului menționat la punctul 127.

130. Pentru fiecare tip de produs menționat la punctele 92 - 94, banca calculează:

130.1. un termen de referință mediu pentru toate activele cu dobândă fixă sensibile la rata dobânzii din afara portofoliului de tranzacționare;

130.2. un termen de referință mediu pentru toate pasivele cu dobândă fixă sensibile la rata dobânzii din afara portofoliului de tranzacționare.

131. Prin derogare de la punctele 85 - 88, banca aplică termenele de referință medii calculate în locul punctelor de mijloc ale tranșelor de timp aferente termenelor de referință prevăzute la punctul 137.

132. Prin derogare de la punctele 90 și 91, banca separă, atunci când aplică punctul 94, pozițiile din afara portofoliului de tranzacționare menționate la punctele 90 și 91 numai în funcție de tipurile de produse, și nu de localizarea geografică.

133. Prin derogare de la punctele 99 și 100, banca calculează plățile de dobânzi sau o parte din plățile de dobânzi efectuate până la data reevaluării, inclusiv data respectivă, înmulțind următoarele:

133.1. valoarea principalului tuturor instrumentelor aflate în circulație;

133.2. estimările băncii privind ratele medii ale dobânzii pentru instrumentele din activ sau pasiv, după caz;

133.3. orizontul de timp al veniturilor nete din dobânzi sau, în cazul în care un instrument este reevaluat înainte de sfârșitul orizontului de timp al veniturilor nete din dobânzi, punctul de mijloc al tranșelor de timp aplicabile aferente reevaluării prevăzute la punctul 135, aplicabil instrumentului aflat în circulație.

134. Banca calculează variația valorii menționate la punctele 68 – 73 ca diferența dintre suma plăților din scenariul de referință și suma plăților din scenariul aplicabil, actualizate cu ratele dobânzilor fără risc aplicabile. Banca nu ia în considerare niciun efect al creșterii volatilității și înmulțesc plățile din cadrul scenariului aplicabil cu 1,10.

135. Banca ia în considerare următoarele tranșe de timp aferente reevaluării:

135.1. o tranșă de timp overnight, cu punctul de mijloc de 1 zi sau aproximativ 0,0028 ani;

135.2. o tranșă de timp mai mare de 1 zi și mai mică sau egală cu 1 lună, cu punctul de mijloc la 15 zile;

135.3. o tranșă de timp mai mare de 1 lună și mai mică sau egală cu 3 luni, cu punctul de mijloc la 60 de zile;

135.4. o tranșă de timp mai mare de 3 luni și mai mică sau egală cu 6 luni, cu punctul de mijloc la 135 de zile;

135.5. o tranșă de timp mai mare de 6 luni și mai mică sau egală cu 9 luni, cu punctul de mijloc la 225 de zile;

135.6. o tranșă de timp mai mare de 9 luni și mai mică sau egală cu 12 luni, cu punctul de mijloc la 315 zile;

135.7. o tranșă de timp mai mare de 1 an și mai mică sau egală cu 1,5 ani, cu punctul de mijloc la 1 an și 90 de zile;

135.8. o tranșă de timp mai mare de 1,5 ani și mai mică sau egală cu 2 ani, cu punctul de mijloc la 1 an și 270 de zile;

135.9. o tranșă de timp mai mare de 2 ani și mai mică sau egală cu 3 ani, cu punctul de mijloc la 2 ani și 180 de zile;

135.10. o tranșă de timp mai mare de 3 ani și mai mică sau egală cu 4 ani, cu punctul de mijloc la 3 ani și 180 de zile;

135.11. o tranșă de timp mai mare de 4 ani și mai mică sau egală cu 5 ani, cu punctul de mijloc la 4 ani și 180 de zile;

135.12. o tranșă de timp mai mare de 5 ani și mai mică sau egală cu 6 ani, cu punctul de mijloc la 5 ani și 180 de zile;

135.13. o tranșă de timp mai mare de 6 ani și mai mică sau egală cu 7 ani, cu punctul de mijloc la 6 ani și 180 de zile;

135.14. o tranșă de timp mai mare de 7 ani și mai mică sau egală cu 8 ani, cu punctul de mijloc la 7 ani și 180 de zile;

135.15. o tranșă de timp mai mare de 8 ani și mai mică sau egală cu 9 ani, cu punctul de mijloc la 8 ani și 180 de zile;

135.16. o tranșă de timp mai mare de 9 ani și mai mică sau egală cu 10 ani, cu punctul de mijloc la 9 ani și 180 de zile;

135.17. o tranșă de timp mai mare de 10 ani și mai mică sau egală cu 15 ani, cu punctul de mijloc la 12 ani și 180 de zile;

135.18. o tranșă de timp mai mare de 15 ani și mai mică sau egală cu 20 de ani, cu punctul de mijloc la 17 ani și 180 de zile;

135.19. o tranșă de timp mai mare de 20 de ani, cu punctul de mijloc la 25 de ani.

136. Lungimea tranșelor de timp aferente reevaluării menționate la subpunctul 29.1. constituie următoarele perioade/intervale de timp:

136.1. 0 ani;

136.2. 1/12 ani;

136.3. 2/12 ani;

136.4. 3/12 ani;

136.5. 3/12 ani;

136.6. 3/12 ani;

136.7. 6/12 ani;

136.8. 6/12 ani;

136.9. 1 an;

136.10. 1 an;

136.11. 1 an;

136.12. 1 an;

136.13. 1 an;

136.14. 1 an;

136.15. 1 an;

136.16. 1 an;

136.17. 5 ani;

136.18. 5 ani;

136.19. 10 ani.

137. Banca ia în considerare următoarele tranșe de timp aferente termenului de referință:

137.1. o tranșă de timp mai mare decât overnight și mai mică sau egală cu 12 luni, cu punctul de mijloc la 12 luni;

137.2. o tranșă de timp mai mare de 1 an și mai mică sau egală cu 1,5 ani, cu punctul de mijloc la 1 an și 90 de zile;

137.3. o tranșă de timp mai mare de 1,5 ani și mai mică sau egală cu 2 ani, cu punctul de mijloc la 1 an și 270 de zile;

137.4. o tranșă de timp mai mare de 2 ani și mai mică sau egală cu 3 ani, cu punctul de mijloc la 2 ani și 180 de zile;

137.5. o tranșă de timp mai mare de 3 ani și mai mică sau egală cu 4 ani, cu punctul de mijloc la 3 ani și 180 de zile;

137.6. o tranșă de timp mai mare de 4 ani și mai mică sau egală cu 5 ani, cu punctul de mijloc la 4 ani și 180 de zile;

137.7. o tranșă de timp mai mare de 5 ani și mai mică sau egală cu 6 ani, cu punctul de mijloc la 5 ani și 180 de zile;

137.8. o tranșă de timp mai mare de 6 ani și mai mică sau egală cu 7 ani, cu punctul de mijloc la 6 ani și 180 de zile;

137.9. o tranșă de timp mai mare de 7 ani și mai mică sau egală cu 8 ani, cu punctul de mijloc la 7 ani și 180 de zile;

137.10. o tranșă de timp mai mare de 8 ani și mai mică sau egală cu 9 ani, cu punctul de mijloc la 8 ani și 180 de zile;

137.11. o tranșă de timp mai mare de 9 ani și mai mică sau egală cu 10 ani, cu punctul de mijloc la 9 ani și 180 de zile;

137.12. o tranșă de timp mai mare de 10 ani și mai mică sau egală cu 15 ani, cu punctul de mijloc la 12 ani și 180 de zile;

137.13. o tranșă de timp mai mare de 15 ani și mai mică sau egală cu 20 de ani, cu punctul de mijloc la 17 ani și 180 de zile;

137.14. o tranșă de timp mai mare de 20 de ani, cu punctul de mijloc la 25 de ani.

138. Tranșele de timp aferente reevaluării menționate la punctul 85, punctele 90 și 91, punctul 99, punctul 102 și punctele 103 și 104 constituie următoarele:

138.1. tranșele menționate la subpunctele 135.1. -135.6. în cazul unui orizont de timp al veniturilor nete din dobânzi de 1 an;

138.2. tranșele menționate la subpunctele 135.1. – 135.7. în cazul unui orizont de timp al veniturilor nete din dobânzi de 1,5 ani;

138.3. tranșele menționate la subpunctele 135.1. – 135.8. în cazul unui orizont de timp al veniturilor nete din dobânzi de 2 ani;

138.4. tranșele menționate la subpunctele 135.1. –135.9. în cazul unui orizont de timp al veniturilor nete din dobânzi de 3 ani;

138.5. tranșele menționate la subpunctele 135.1. – 135.10. în cazul unui orizont de timp al veniturilor nete din dobânzi de 4 ani;

138.6. tranșele menționate la subpunctele 135.1. – 135.11. în cazul unui orizont de timp al veniturilor nete din dobânzi de 5 ani;

138.7. tranșele menționate la subpunctele 135.1. – 135.12. în cazul unui orizont de timp al veniturilor nete din dobânzi de 6 ani;

138.8. tranșele menționate la subpunctele 135.1. – 135.13. în cazul unui orizont de timp al veniturilor nete din dobânzi de 7 ani;

138.9. tranșele menționate la subpunctele 135.1. – 135.14. în cazul unui orizont de timp al veniturilor nete din dobânzi de 8 ani;

138.10. tranșele menționate la subpunctele 135.1. – 135.15. în cazul unui orizont de timp al veniturilor nete din dobânzi de 9 ani;

138.11. tranșele menționate la subpunctele 135.1. – 135.16. în cazul unui orizont de timp al veniturilor nete din dobânzi de 10 ani;

138.12. tranșele menționate la subpunctele 135.1. – 135.17. în cazul unui orizont de timp al veniturilor nete din dobânzi de 15 ani;

138.13. tranșele menționate la subpunctele 135.1. – 135.18. în cazul unui orizont de timp al veniturilor nete din dobânzi de 20 de ani;

138.14. tranșele menționate la subpunctele 135.1. – 135.19. în cazul unui orizont de timp al veniturilor nete din dobânzi de 25 de ani.

139. Scenariile prevăzute la punctele 23 – 25 cuprind următoarele:

139.1. scenariul de referință:

139.1.1. până la 5 ani, pentru categoria depozitelor la vedere menționate la subpunctul 14.1.1., rezultând că 30,77 %, 1,15 %, 2,31 %, 3,46 %, 3,46 %, 3,46 %, 6,92 %, 6,92 %, 13,85 %, 13,85 % și 13,85 % din depozitele la vedere din această categorie sunt încadrate în tranșele de timp menționate la subpunctele 135.1. – 135.11;

139.1.2. până la 4,5 ani, pentru categoria depozitelor la vedere menționate la subpunctul 14.1.2., rezultând că 46,15 %, 1,00 %, 2,00 %, 2,99 %, 2,99 %, 2,99 %, 5,98 %, 5,98 %, 11,97 %, 11,97 % și 5,98 % din depozitele la vedere din această categorie sunt încadrate în tranșele de timp menționate la subpunctele 135.1. – 135.11;

139.1.3. până la 4 ani, pentru categoria depozitelor la vedere menționate la subpunctul 14.2.2., rezultând că 61,54 %, 0,80 %, 1,60 %, 2,40 %, 2,40 %, 2,40 %, 4,81 %, 4,81 %, 9,62 % și 9,62 % din depozitele la vedere din această categorie sunt încadrate în tranșele de timp menționate la subpunctele 135.1. – 135.10;

139.2. scenariul care prevede o scădere a ratelor dobânzii pe termen scurt:

139.2.1. până la 5 ani, pentru categoria depozitelor la vedere menționate la subpunctul 14.1.1., rezultând că 10,00 %, 1,50 %, 3,00 %, 4,50 %, 4,50 %, 4,50 %, 9,00 %, 9,00 %, 18,00 %, 18,00 % și 18,00 % din depozitele la vedere din această categorie sunt încadrate în tranșele de timp menționate la subpunctele 135.1. – 135.11;

139.2.2. până la 4,5 ani, pentru categoria depozitelor la vedere menționate la subpunctul 14.1.2., rezultând că 30,00 %, 1,30 %, 2,59 %, 3,89 %, 3,89 %, 3,89 %, 7,78 %, 7,78 %, 15,55 %, 15,55 % și 7,78 % din depozitele la vedere din această categorie sunt încadrate în tranșele de timp menționate la subpunctele 135.1. – 135.14;

139.2.3. până la 4 ani, pentru categoria depozitelor la vedere menționate la subpunctul 14.2.2., rezultând că 50,00 %, 1,04 %, 2,08 %, 3,12 %, 3,12 %, 3,12 %, 6,25 %, 6,25 %, 12,51 % și 12,51 % din depozitele la vedere din această categorie sunt încadrate în tranșele de timp menționate la subpunctele 135.1. – 135.10.

139.3. scenariul care prevede o creștere a ratelor dobânzii pe termen scurt:

139.3.1. până la 5 ani, pentru categoria depozitelor la vedere menționate la subpunctul 13.1.1., rezultând că 51,54 %, 0,81 %, 1,62 %, 2,42 %, 2,42 %, 2,42 %, 4,85 %, 4,85 %, 9,69 %, 9,69 % și 9,69 % din depozitele la vedere din această categorie sunt încadrate în tranșele de timp menționate la subpunctele 135.1. – 135.11;

139.3.2. până la 4,5 ani, pentru categoria depozitelor la vedere menționate la subpunctul 14.1.2., rezultând că 62,31 %, 0,70 %, 1,39 %, 2,09 %, 2,09 %, 2,09 %, 4,19 %, 4,19 %, 8,38 %, 8,38 % și 4,19 % din depozitele la vedere din această categorie sunt încadrate în tranșele de timp menționate la subpunctele 135.1. – 135.11;

139.3.3. până la 4 ani, pentru categoria depozitelor la vedere menționate la subpunctul 14.1.2., rezultând că 73,08 %, 0,56 %, 1,12 %, 1,68 %, 1,68 %, 1,68 %, 3,37 %, 3,37 %, 6,73 % și 6,73 % din depozitele la vedere din această categorie sunt încadrate în tranșele de timp menționate la subpunctele 135.1. – 135.10.

Anexa nr.2⁶
la Regulamentul privind cadrul de
administrare a activității băncilor

Tipurile de scenarii de șoc în materie de supraveghere, ipotezele comune în materie de modelare și de parametri și ceea ce constituie o scădere semnificativă

Secțiunea I

Scenarii de șoc în materie de supraveghere

1. Pentru a determina modificările la valoarea economică a capitalului propriu al băncii ca urmare a unei variații bruște și neașteptate a ratelor dobânzii banca va utiliza următoarele șase scenarii de șoc în materie de supraveghere:

1.1. șoc paralel în sus, care corespunde unei deplasări paralele în sus a curbei randamentului cu același șoc pozitiv al ratei dobânzii pentru toate scadențele;

1.2. șoc paralel în jos, care corespunde unei deplasări paralele în jos a curbei randamentului cu același șoc negativ al ratei dobânzii pentru toate scadențele;

1.3. șoc cu variație bruscă, care corespunde unei accentuări a pantei curbei randamentului, cu șocuri negative ale ratei dobânzii pentru scadențe mai scurte și șocuri pozitive ale ratei dobânzii pentru scadențe mai lungi;

1.4. șoc cu evoluție constantă, care corespunde unei aplatizări a curbei randamentului, cu șocuri pozitive ale ratei dobânzii pentru scadențe mai scurte și șocuri negative ale ratei dobânzii pentru scadențele mai lungi;

1.5. șoc cu rate scurte în sus, cu șocuri pozitive mai mari ale ratei dobânzii pentru scadențe mai scurte, provocând o convergență către scenariul de referință pentru scadențe mai lungi;

1.6. șoc cu rate scurte în jos, cu șocuri negative mai mari ale ratei dobânzii pentru scadențe mai scurte, provocând o convergență către scenariul de referință pentru scadențele mai lungi.

2. Pentru a determina modificările veniturilor nete din dobânzi ca urmare a unei variații bruște și neașteptate a ratelor dobânzii banca va utiliza următoarele două scenarii de șoc în materie de supraveghere:

2.1. șoc paralel în sus, care corespunde unei deplasări paralele în sus a curbei randamentului cu aceleași șocuri pozitive ale ratei dobânzii pentru toate scadențele;

2.2. șoc paralel în jos, care corespunde unei deplasări paralele în jos a curbei randamentului cu aceleași șocuri negative ale ratei dobânzii pentru toate scadențele.

3. Banca trebuie să determine scenariile de șoc în materie de supraveghere menționate la punctul 1 și punctul 2 pe baza șocurilor ratei dobânzii specifice monedelor prevăzute în partea A din anexă sau, pentru monedele care nu sunt specificate în aceasta, pe baza șocurilor ratei dobânzii calibrate în conformitate cu partea B din anexă.

Banca efectuează ajustarea șocurilor ratei dobânzii în conformitate cu partea B din anexă cel puțin o dată la cinci ani.

4. Scenariile de șoc în materie de supraveghere menționate la punctul 1 și punctul 2 se aplică expunerii băncii la riscul de rată a dobânzii asociat activităților din afara portofoliului de tranzacționare denominată separat în fiecare monedă pentru care banca deține poziții relevante, adică atunci când valoarea contabilă a activelor sau datoriilor financiare denumite în moneda respectivă este egală cu oricare dintre următoarele:

4.1. 5 % sau mai mult din totalul activelor sau datoriilor financiare din afara portofoliului de tranzacționare;

4.2. mai puțin de 5 % din totalul activelor sau datoriilor financiare din afara portofoliului de tranzacționare dacă suma activelor sau a datoriilor financiare incluse în calcul este mai mică de 90 % din totalul activelor (excluzând activele corporale) sau datoriilor financiare din afara portofoliului de tranzacționare.

Secțiunea 2

Specificarea scenariilor de șoc în materie de supraveghere

5. Având în vedere, pentru fiecare monedă c, dimensiunea specificată a șocurilor paralele, pe termen scurt și pe termen lung ale ratei dobânzii „fără risc”, banca aplică următorii parametri ai celor șase scenarii de șoc în materie de supraveghere:

5.1. Șoc paralel pentru moneda c: Un șoc paralel constant în sus sau în jos în toate tranșele de timp:

$$\Delta R_{\text{paralel},c}(t_k) = R_{\text{paralel},c}^-$$

5.2. Șoc al ratelor pe termen scurt pentru moneda c:

$$\Delta R_{\text{scurt},c}(t_k) = R_{\text{scurt},c}^- \bullet e^{-\frac{t_k}{4}},$$

unde t_k este mediana (în timp) a tranșei de timp k^{th} .

5.3. Șoc al ratelor pe termen lung pentru moneda c:

$$\Delta R_{\text{lung},c}(t_k) = R_{\text{lung},c}^- \bullet \left(1 - e^{-\frac{t_k}{4}}\right)$$

5.4. Șocuri de rotație pentru moneda c:

$$\Delta R_{\text{variație bruscă},c}(t_k) = -0.65 \bullet |\Delta R_{\text{lung},c}(t_k)| + 0.9 \bullet |\Delta R_{\text{long},c}(t_k)|;$$

$$\Delta R_{\text{evolue constantă},c}(t_k) = +0.8 \bullet |\Delta R_{\text{scurt},c}(t_k)| - 0.6 \bullet |\Delta R_{\text{lung},c}(t_k)|.$$

Secțiunea 3

Modificări ale valorii economice a capitalurilor proprii ale băncii

6. Banca trebuie să reflecte în calculele pe care le realizează pentru valoarea economică a capitalurilor proprii ipotezele comune în materie de modelare și de parametri prevăzuți la punctele 7 - 16.

7. Banca trebuie să includă următoarele elemente în calculul valorii economice a capitalurilor proprii:

7.1. toate pozițiile din afara portofoliului de tranzacționare aferente instrumentelor sensibile la rata dobânzii;

7.2. activitățile din portofoliul de tranzacționare de mici dimensiuni în sensul punctului 135 din Regulamentul nr. 109/2018, cu excepția cazului în care riscul de rată a dobânzii este inclus într-o altă măsură a riscului;

7.3. opțiunile automate și comportamentale;

7.4. obligațiile privind pensiile și activele planului de pensii, cu excepția cazului în care riscul de rată a dobânzii aferent acestora este inclus într-o altă măsură a riscului;

7.5. fluxurile de trezorerie provenite din instrumente sensibile la rata dobânzii, care includ orice rambursare a principalului, orice reevaluare a principalului și orice plată a dobânzii aferente;

7.6. plafoane și praguri ale ratei dobânzii specifice instrumentelor.

8. În sensul subpunctului 7.3, banca trebuie să ajusteze ipotezele principale în materie de modelare comportamentală a instrumentelor sensibile la rata dobânzii la caracteristicile diferitelor scenarii privind rata dobânzii, ținând seama de pragurile de proporționalitate și pragurile de semnificație prevăzute la punctul 24, punctele 26-27, punctele 53-54 și punctul 105 din Anexa nr. 25 de la prezentul regulament.

9. Toate instrumentele de fonduri proprii de nivel 1 de bază și alte fonduri proprii perpetue fără date de rambursare anticipată se exclud de către bancă din calcule.

10. Băncile cu o rată a expunerilor neperformante de 2 % sau mai mult includ expunerile neperformante ca instrumente generale sensibile la rata dobânzii a căror modelare ar trebui să reflecte fluxurile de trezorerie preconizate și calendarul acestora. Expunerile neperformante se includ fără provizioane. În acest scop, expunerile neperformante sunt constituite din titlurile de datorie, creditele și avansurile clasificate drept neperformante în conformitate cu punctele 67⁶-67⁷ din Regulamentul nr.109/2018, în timp ce rata expunerilor neperformante se calculează prin împărțirea cuantumului expunerilor neperformante la cuantumul total brut al titlurilor de datorie, creditelor și avansurilor calculat la nivelul băncii.

11. Tratarea marjelor comerciale și a altor componente de marjă din plățile de dobânzi, în ceea ce privește excluderea sau includerea lor în fluxurile de trezorerie, se realizează în conformitate cu abordarea internă a băncii de gestionare și măsurare a riscului de rată a dobânzii din afara portofoliului de tranzacționare. În cazul în care marjele comerciale și alte componente de marjă sunt excluse de banca trebuie:

11.1. să utilizeze o metodologie transparentă pentru identificarea ratei dobânzii fără risc la crearea fiecărui instrument;

11.2. să utilizeze o metodologie care să fie aplicată în mod consecvent la nivelul tuturor unităților operaționale;

11.3. să se asigure că excluderea marjelor comerciale și a altor componente de marjă din fluxurile de trezorerie este coerentă cu modul în care banca gestionează și acoperă riscul de rată a dobânzii asociat activităților din afara portofoliului de tranzacționare;

11.4. să notifice această excludere Băncii Naționale a Moldovei .

12. Modificarea valorii economice a capitalurilor proprii se calculează pe baza ipotezei bilanțului de lichidare, în care pozițiile existente ajung la scadență și nu sunt înlocuite.

13. Pentru fiecare monedă se aplică un prag minim al ratei dobânzii post-șoc în funcție de scadență, care să înceapă de la -150 de puncte de bază pentru scadența imediată. Acest prag crește cu 3 puncte de bază pe an, ajungând în cele din urmă la 0 % pentru scadențele de 50 de ani sau mai mult. În cazul în care ratele dobânzii observate sunt mai mici decât pragul ratei dobânzii post-șoc, banca aplică această rată mai mică a dobânzii observate.

14. Atunci când calculează variația agregată pentru fiecare scenariu de șoc al ratei dobânzii, banca însumează orice modificare negativă și pozitivă care apare pentru fiecare monedă. Alte monede decât moneda de raportare sunt convertite în moneda de raportare la cursul oficial de schimb valutar al Băncii Naționale a Moldovei din data de referință. Variațiile pozitive se ponderează cu un factor de 50 %. Câștigurile ponderate sunt recunoscute până la valoarea cea mai mare dintre (a) valoarea absolută a variațiilor negative ale monedelor și (b) rezultatul aplicării unui factor de 50 % variațiilor pozitive ale monedelor.

15. Pentru actualizare, banca aplică o curbă generală adecvată a randamentului „fără risc” per monedă. Această curbă a randamentului nu include marje de credit sau marje de lichiditate specifice instrumentelor, sectoarelor sau entităților.

16. Banca trebuie să aplice ipoteze prudente la evaluarea riscului produselor sensibile la rata dobânzii care sunt legate de inflație sau de alți factori de piață. Aceste ipoteze se bazează pe valoarea actuală/ultima valoare observată, pe previziunile unui institut de cercetare economică de renume sau pe alte practici de piață general acceptate și sunt, în general, independente de scenariu.

Secțiunea 4

Modificări ale veniturilor nete din dobânzi

17. Băncile trebuie să reflecte în calculele veniturilor nete din dobânzi ipotezele comune în materie de modelare și de parametri prevăzuți la punctele 7-10 și punctele 3 - 16. În plus, banca trebuie

să reflecte în calculele veniturilor nete din dobânzi ipotezele comune în materie de modelare și de parametri prevăzute la punctele 18 - 20.

18. Băncile iau în considerare în calculele lor veniturile din dobânzi și cheltuielile cu dobânzile pe o perioadă de un an, indiferent de scadența și de tratamentul contabil aplicat instrumentelor relevante sensibile la rata dobânzii din afara portofoliului de tranzacționare.

19. Băncile includ în calculele lor marjele comerciale și alte componente de marjă.

20. Băncile calculează variația veniturilor nete din dobânzi pe baza ipotezei unui bilanț constant, în cazul în care dimensiunea și compoziția lor totală, inclusiv elementele bilanțiere și extrabilanțiere, se mențin prin înlocuirea instrumentelor cu fluxuri de trezorerie care ajung la scadență sau la reevaluarea dobânzii cu instrumente noi care au caracteristici comparabile în ceea ce privește moneda, valoarea și perioada de reevaluare a dobânzii pentru instrumentele care generează fluxurile de trezorerie supuse reevaluării. Marjele noilor instrumente se bazează pe marjele produselor recent cumpărate sau vândute cu caracteristici similare. În cazul instrumentelor cu prețuri observabile pe piață, se utilizează marje de piață recente, și nu marje de piață istorice.

Secțiunea 5

Scădere semnificativă

21. O scădere semnificativă astfel cum se menționează la pct. 289³ din prezentul regulament este o scădere a veniturilor nete din dobânzi pe un an ale băncii cu mai mult de 5 % din fondurile sale proprii de nivel 1, ca urmare a unei modificări bruște și neașteptate a ratelor dobânzii, astfel cum se consideră în oricare dintre cele două scenarii de șoc în materie de supraveghere prevăzute la punctul 2.

22. Scăderea semnificativă menționată la punctul 21 se calculează pe baza următoarei formule:

$$\frac{NII_{\text{șoc}} - NII_{\text{referință}}}{\text{Fonduripropriidenivel 1}} < -5\%$$

Partea A: Șocuri ale ratei dobânzii

$R_{\text{shocktype, c}}^-$

	ARS	AUD	BGN	BRL	CAD	CHF	CNY	CZK	DKK	EUR	GBP
Paralel	400	300	250	400	200	100	250	200	200	200	250
Pe termen scurt	500	450	350	500	300	150	300	250	250	250	300
Pe termen lung	300	200	150	300	150	100	150	100	150	100	150

	HKD	HUF	IDR	INR	JPY	KRW	MXN	PLN	RON	RUB	SAR
Paralel	200	300	400	400	100	300	400	250	350	400	200
Pe termen scurt	250	450	500	500	100	400	500	350	500	500	300
Pe termen lung	100	200	350	300	100	200	300	150	250	300	150

	SEK	SGD	TRY	USD	ZAR
Paralel	200	150	400	200	400
Pe termen scurt	300	200	500	300	500
Pe termen lung	150	100	300	150	300

ARS	Peso argentinian	INR	Rupie indiană
AUD	Dolar australian	GBP	Yen japonez
BGN	Leva bulgară	KRW	Won sud-coreean
BRL	Real brazilian	MXN	Peso mexican
CAD	Dolar canadian	PLN	Zlot polonez
CHF	Franc elvețian	RON	Leu românesc
CNY	Yuan chinezesc	RUB	Rublă rusească
CZK	Coroană cehă	SAS	Rial saudit
DKK	Coroană daneză	SEK	Coroană suedeză
EUR	Euro	SGD	Dolar singaporez
GBP	Liră sterlină	TRY	Liră turcească
HKD	Dolar Hong Kong	USD	Dolar american
HUF	Forint maghiar	ZAR	Rand sud-african
RDN	Rupie indoneziană		

Partea B: Calibrarea șocurilor ratei dobânzii pentru monede care nu sunt menționate în partea A

23. Banca calculează mai întâi rata medie zilnică a dobânzii colectând o serie cronologică de 16 ani de rate ale dobânzii zilnice „fără risc”, excluzând marjele de credit și marjele de lichiditate specifice instrumentului sau entității, pentru fiecare monedă pentru scadențele de 3 luni, 6 luni, 1 an, 2 ani, 5 ani, 7 ani, 10 ani, 15 ani și 20 de ani și apoi calculează media aritmetică a ratei dobânzii pentru fiecare monedă c pentru toate observațiile din seriile cronologice și pentru toate scadențele. Rezultatul este o singură măsură pentru fiecare monedă.

24. În cazul în care rata medie a dobânzii calculată în conformitate cu punctul 23 pentru primii șapte ani este mai mare de 700 de puncte de bază, se utilizează datele din ultimii 10 ani, sub rezerva disponibilității datelor. În cazul în care rata medie a dobânzii calculată în conformitate cu punctul 23 pentru primii șapte ani este mai mică sau egală cu 700 de puncte de bază, se utilizează întreaga serie cronologică de date pe 16 ani.

25. Șocul paralel, pe termen scurt și pe termen lung al ratei dobânzii în funcție de monedă se obține prin aplicarea parametrului de șoc global relevant din tabelul 1 la rata medie a dobânzii calculată în conformitate cu punctele 23 și 24.

Tabelul 1

Parametrii de referință globali ai șocului ratei dobânzii

Paralel	$\alpha_{\text{parallel}}^-$	60 %
Pe termen scurt	α_{short}^-	85 %
Pe termen lung	α_{long}^-	40 %

26. Băncile aplică un prag minim de 100 de puncte de bază, precum și plafoane variabile de 500 de puncte de bază pentru șocul pe termen scurt, de 400 de puncte de bază pentru șocul paralel și, respectiv, de 300 de puncte de bază pentru șocul pe termen lung.

27. Setul de șocuri ale ratei dobânzii pe monede se rotunjește apoi la cele mai apropiate 50 de puncte de bază.

2. Prezenta hotărâre intră în vigoare 01 iulie 2027, cu excepția:

- a) pct. 1.3.8, 13.9, 1.3.10, 1.3.11 și 1.92, în partea ce se referă la completarea și modificarea cu prevederi ESG și pct. 1.4.2, 1.5, 1.7, 1.10, 1.11.1, 1.19, 1.26, 1.39, 1.40, 1.76, 1.94 care vor intra în vigoare în termen de 4 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 202/2017 privind activitatea băncilor și a unor acte normative;
- b) pct. 1.92 și 1.94, în partea ce se referă la completarea cu riscul de securitizare care intră în vigoare la 01 ianuarie 2028;
- c) pct. 1.77.5, 1.81 și 1.88.1, în partea ce se referă la completarea cu prevederi aferente expunerii la criptoactive și orice condiții și referințe la criptoactive care vor intra în vigoare în termen de 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 202/2017 privind activitatea băncilor și a unor acte normative;
- d) pct. 1.67 care va intra în vigoare în termen de 12 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova;
- e) pct. 1.79 și 1.103 care vor intra în vigoare la 01 ianuarie 2028;
- f) pct. 1.98. și 1.101, în partea ce se referă la completarea pct. 387¹¹ cu ultimul alineat care va intra în vigoare la data intrării în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.